

Załącznik nr 1
do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Baranowie
Sandomierskim
z dnia

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY
BARANÓW SANDOMIERSKI**

BARANÓW SANDOMIERSKI

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI**

OPRACOWAŁA FIRMA

ZESPÓŁ AUTORSKI

Główny projektant:

mgr inż. Joanna Świtlińska-Robotka
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 3 i 4 uopizp

mgr inż. Paweł Niemiec
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 2, 3 i 4 uopizp

Projektant:

mgr inż. Anna Skiba
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 4 uopizp

mgr inż. Patrycja Wieleba
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 4 uopizp

mgr inż. Kamil Czarny
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 4 uopizp

mgr inż. Marta Wieczorek
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 4 uopizp

część I

Wstęp

Spis treści:

1. Wprowadzenie	- 2 -
2. Podstawa prawna opracowania.....	- 3 -
3. Cele przyjętego dokumentu	- 3 -
4. Ogólna charakterystyka gminy	- 4 -

1. Wprowadzenie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy jest dokumentem określającym politykę przestrzenną miasta i gminy, koordynującym działania samorządu lokalnego w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy.

Studium jako wewnętrzny dokument władz samorządowych, zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu przestrzennym, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także nie przesądza o użytkowaniu terenów. Ustalenia Studium zgodnie z art. 9 ust 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Sporządzenie niniejszego dokumentu wynika ze zmiany polityki przestrzennej miasta i gminy, która jest wynikiem zmian w potrzebach mieszkańców oraz warunków ekonomiczno-gospodarczych.

Zmieniające się uwarunkowania formalne i przestrzenne jak również zmiany w przepisach odrębnych wpłynęły na potrzebę zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Baranów Sandomierski, przyjętego uchwałą nr XLI/279/2002 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 28 sierpnia 2002 r., a tym samym sporządzenia nowego studium, wypełniając dyspozycje zawarte w uchwale nr XXXVI/283/17 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

Niniejsze Studium, zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, składa się z części tekstowej i graficznej.

Część tekstowa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Baranów Sandomierski składa się z czterech części:

- część I – Wprowadzenie zawiera informacje m.in. o zawartości dokumentu, jego roli i prawnej podstawie sporządzenia oraz podstawowych celach Studium,
- część II – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- część III – Kierunki rozwoju przestrzennego,
- część IV – Synteza i uzasadnienie, zawierające kompleksową syntezę ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Baranów Sandomierski oraz uzasadnienie objaśniające przyjęte w Studium rozwiązania.

Część graficzna Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Baranów Sandomierski składa się z trzech rysunków:

- Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – stan prawny gruntów,

- Kierunki zagospodarowania przestrzennego,

które zostały opracowane na kopii mapy topograficznej w skali 1:10 000.

Przy sporządzaniu Studium uwzględniono w szczególności:

- Zasady określone w "Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030", przyjętej uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (M.P.2012.252),
- ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego przyjętego Uchwałą nr XLVIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.,
- ustalenia "Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016-2022", przyjętej uchwałą nr XXI/170/16 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016-2022.

2. Podstawa prawna opracowania

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowi art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017 poz. 1073 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. nr 118, poz. 1233).

Podstawą formalną sporządzenia niniejszego studium jest uchwała nr XXXVI/283/17 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

3. Cele przyjętego dokumentu

Głównym celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Baranów Sandomierski jest, poprzez rozpoznanie i diagnozę aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem, sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej miasta.

W tym celu określono:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;

- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody w tym krajobrazu kulturowego;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których miasto zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- obiekty i obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym;
- obszary lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

4. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Baranów Sandomierski leży w północnej części województwa podkarpackiego na granicy z województwem świętokrzyskim. Gmina graniczy z następującymi gminami Padew Narodowa i Tuszów Narodowy (z powiatu mieleckiego), Cmolas i Majdan Królewski (z powiatu kolbuszowskiego), Nowa Dęba (z powiatu tarnobrzesckiego), miastem Tarnobrzeg oraz przez rzekę Wisłę z gminą Łonów (z powiatu sandomierskiego województwa świętokrzyskiego). W skład gminy wchodzi miasto Baranów Sandomierski oraz trzynaście sołectw wiejskich.

- Powierzchnia miasta wynosi ok. 122 km² (12 155 ha)¹;
- Liczba mieszkańców ok. 11 984 osób¹;
- Średnia gęstość zaludnienia: ok. 99 osób/km²;

¹ wg danych GUS na rok 2016

- Główne drogi:
 - droga krajowa nr 9 (DK9) z Radomia przez Ostrowiec Świętokrzyski i Tarnobrzeg do Rzeszowa,
 - droga wojewódzka nr 872 (DW872) relacji Łonów – rz. Wisła – Baranów Sandomierski – Majdan Królewski – o długości ok. 15,28 km w granicach gminy,
 - droga wojewódzka nr 985 (DW985) relacji Nagnajów – Dębica – o długości ok. 10,315 km w granicach gminy.
- Komunikacja kolejowa:
 - linia kolejowa nr 25 (Łódź Kaliska – Dębica),
 - linia kolejowa nr 79 (Padew – Wola Baranowska),
 - linia kolejowa nr 65 (Sławków Południowy LHS – Hrubieszów – granica państwa).

część II

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Spis treści:

1. Uwarunkowania zewnętrzne	- 5 -
1.1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z KPZK 2030	- 5 -
1.2. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki przestrzennej województwa podkarpackiego	- 5 -
2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu oraz stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	- 6 -
2.1. Użytkowanie terenów	- 8 -
2.2. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	- 9 -
2.3. Charakterystyka ruchu budowlanego	- 10 -
2.4. Stan ładu przestrzennego	- 12 -
2.5. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony...	- 14 -
3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	- 14 -
3.1. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej	- 14 -
3.2. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej	- 17 -
3.3. Warunki klimatyczne	- 21 -
3.4. Szata roślinna i świat zwierzęcy	- 22 -
3.5. Jakość powietrza atmosferycznego	- 26 -
3.6. Jakość klimatu akustycznego	- 27 -
3.7. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.	- 29 -
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	- 30 -
4.1. Zasoby dziedzictwa kulturowego	- 30 -
4.2. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków.....	- 31 -
4.3. Cmentarze i mogiły zabytkowe	- 33 -
4.4. Miejsca pamięci narodowej	- 36 -
4.5. Krzyże i kapliczki przydrożne	- 36 -
4.6. Stanowiska archeologiczne i ich charakterystyka	- 37 -
4.7. Szlaki kulturowe	- 41 -

4.8. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz wymogi ochrony - 41 -

5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.....	- 42 -
6. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia	- 42 -
7. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia	- 50 -
8. Potrzeby i możliwości rozwoju	- 54 -
8.1. <i>Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne</i>	<i>- 58 -</i>
8.1.1. <i>Analiza ekonomiczna</i>	<i>- 58 -</i>
8.1.2. <i>Analiza środowiskowa.....</i>	<i>- 60 -</i>
8.1.3. <i>Analiza społeczna</i>	<i>- 62 -</i>
8.2. <i>Prognozy demograficzne.....</i>	<i>- 63 -</i>
8.3. <i>Możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy</i>	<i>- 64 -</i>
8.4. <i>Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....</i>	<i>- 66 -</i>
8.4.1. <i>Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.....</i>	<i>- 66 -</i>
8.4.2. <i>Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.....</i>	<i>- 71 -</i>
8.4.3. <i>Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w poprzednim punkcie</i>	<i>- 72 -</i>
8.4.4. <i>Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowych z pkt 8.4.2 i 8.4.3.....</i>	<i>- 72 -</i>
8.4.5. <i>Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.....</i>	<i>- 73 -</i>
8.4.6. <i>Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy.....</i>	<i>- 73 -</i>
9. Stan prawny gruntów	- 74 -
10. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	- 77 -
10.1. <i>Obszar „Natura 2000”.....</i>	<i>- 77 -</i>
10.2. <i>Obszar Chronionego Krajobrazu</i>	<i>- 80 -</i>
10.3. <i>Pomniki przyrody.....</i>	<i>- 80 -</i>
11. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	- 81 -
12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.....	- 81 -
12.1. <i>Udokumentowane złoża kopalin oraz tereny i obszary górnicze ustalone na podstawie przepisów odrębnych.</i>	<i>- 81 -</i>
12.2. <i>Wody powierzchniowe.....</i>	<i>- 84 -</i>
12.3. <i>Jednolite Części Wód Powierzchniowych</i>	<i>- 84 -</i>
12.4. <i>Wody podziemne</i>	<i>- 86 -</i>

12.5.	<i>Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla</i>	- 87 -
-------	---	--------

13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami - 87 -

13.1.	<i>Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji</i>	- 87 -
13.1.1.	<i>Sieć drogowa</i>	- 87 -
13.1.2.	<i>Kolej</i>	- 89 -
13.1.3.	<i>Tereny zamknięte kolei</i>	- 90 -
13.1.4.	<i>Transport publiczny</i>	- 91 -
13.2.	<i>Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego</i>	- 92 -
13.2.1.	<i>Zaopatrzenie w wodę</i>	- 92 -
13.2.2.	<i>Odprowadzanie ścieków</i>	- 97 -
13.2.3.	<i>System elektroenergetyczny</i>	- 98 -
13.2.4.	<i>Gospodarowanie odpadami</i>	- 100 -
13.2.5.	<i>System gazowniczy</i>	- 102 -
13.2.6.	<i>System ciepłowniczy</i>	- 102 -
13.2.7.	<i>System telekomunikacyjny i Internet</i>	- 102 -
13.2.8.	<i>Urządzenia dozoru</i>	- 103 -

14. Uwarunkowania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych - 104 -

15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej - 107 -

Spis tabel:

Tabela 1 Powierzchnie terenów zagospodarowanych w granicach administracyjnych miasta i gminy Baranów Sandomierski z podziałem na funkcje.....	- 9 -
Tabela 2 Zestawienie obowiązujących planów miejscowych	- 10 -
Tabela 3 Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy (źródło: UG).....	- 11 -
Tabela 4 Ilość wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (źródło:UG).....	- 11 -
Tabela 5 Udział poszczególnych typów gleb w ogólnej powierzchni gminy.....	- 15 -
Tabela 6 Bonitacja gruntów	- 15 -
Tabela 7 Użytkowanie gruntów w 2014 r. (stan w dniu 1.01.2014 r.).....	- 16 -
Tabela 8 Wykaz zabytków (stan na dzień 17.05.2017 r.).....	- 31 -
Tabela 9 Wykaz stanowisk archeologicznych. (stan na 1.05.2015 r.)	- 38 -
Tabela 10 Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wynikającej z pkt 8.4.2 i 8.4.3	- 73 -
Tabela 11 Powierzchnia gruntów publicznych (ha) w podziale na poszczególne sołectwa ...	- 75 -
Tabela 12 Udokumentowane złoża.....	- 82 -
Tabela 13 Podstawowe dane o kolejowych terenach zamkniętych	- 91 -
Tabela 14 Wykaz stacji transformatorowych na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski. -	99 -

Spis rysunków:

Rysunek 1 Podział administracyjny gminy Baranów Sandomierski.....	- 8 -
Rysunek 2 Lokalizacja złóż, terenów i obszarów górniczych	- 83 -

Spis wykresów:

Wykres 1 Saldo migracji dla gminy Baranów Sandomierski w latach 2009-2014	- 44 -
Wykres 2 Prognoza wydatków i dochodów gminy Baranów Sandomierski na lata 2017-2026 -	59 -
Wykres 3 Prognoza demograficzna	- 63 -

1. Uwarunkowania zewnętrzne

1.1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z KPZK 2030

Warunki zagospodarowania województwa determinuje polityka przestrzenna państwa odnosząca się do obszaru województwa i jego otoczenia, którą formułuje dokument rządowy „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” opierający się na uniwersalnych zasadach:

- 1) umiarkowanego, policentrycznego rozwoju wielostronnie zrównoważonego między strefą rynkową, społeczną i ekologiczną;
- 2) minimalizacji problemów funkcjonalno-przestrzennych;
- 3) dostosowania przestrzeni do standardów rynkowych (otwarcie, konkurencyjność, efektywność, czystość ekologiczna, innowacyjność i różnicowanie funkcjonalne).

Obszar Polski Wschodniej, do którego zalicza się województwo warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, świętokrzyskie oraz podkarpackie, charakteryzuje się niskim potencjałem rozwojowym w skali europejskiej, wyjątkiem są tu natomiast miasta wojewódzkie. Rzeszów i Białystok to, obok Lublina, największe ośrodki Polski Wschodniej a także szybko rozwijające się centra dyfuzji, mające wiele funkcji metropolitalnych o znaczeniu ponad krajowym. Przewiduje się, że w najbliższych latach liczba ludności tych miast będzie dynamicznie wzrastać. Są ważnymi węzłami transportowymi w kierunku wschodnim i północno-wschodnim. Aktywizują również pozostałe miasta regionu.

Wśród przyjętych priorytetów realizacyjnych województwa podkarpackiego pewien aspekt przestrzenny w odniesieniu do gminy posiadają następujące zadania rozwoju:

- 1) tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie systemów ekologicznych;
- 1) ochrona dziedzictwa kulturowego;
- 2) poprawa drożności i stworzenie spójnego układu komunikacyjnego oraz systemów infrastruktury technicznej;
- 3) zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych.

1.2. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki przestrzennej województwa podkarpackiego

Województwo podkarpackie usytuowane jest w południowo-wschodniej części Polski, bezpośrednio przy granicy państwa z Ukrainą i Słowacją. Głównym ośrodkiem administracyjnym jest Rzeszów. Województwo podkarpackie zamieszkuje 2 127 656 osób, co stanowi 5,5% populacji kraju. Z tego 41,18% stanowi ludność miejska (51 miast). Powierzchnia województwa wynosi 17.846 km², co daje mu 11 lokatę w stosunku

do całkowitej powierzchni Polski. Województwo podkarpackie dzieli się na 21 powiatów ziemskich i 4 grodzkie. Ogółem na terenie Podkarpackiego jest 160 gmin: 16 miejskich, 35 miejsko-wiejskich i 109 wiejskich. 51 miejscowości ma prawa miejskie (dane GUS 2016r.). Wśród aktywnych ośrodków odgrywających dominującą rolę w rozwoju gospodarczym województwa wymienić należy: Rzeszów, Stalową Wolę, Tarnobrzeg, Krosno, Mielec, Przemyśl, Dębicę, Jarosław i Jasło.

Województwo zlokalizowane jest na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych. Na jego terenie przecinają się korytarze transportowe o zasięgu transeuropejskim. W komunikacji lotniczej główną rolę odgrywa lotnisko krajowe Rzeszów - Jasionka, które posiada położenie strategiczne dla rozwoju ruchu lotniczego. Sektorami kwalifikującymi się do obszaru wysokiej szansy w województwie są: rolnictwo ekologiczne i przemysł spożywczy; usługi, w tym szczególnie usługi turystyczne i informatyczne; przemysł chemiczny, w tym farmaceutyczny, przemysł mineralny, elektromaszynowy, naftowy, szklarski, hutniczo-metalurgiczny. W Podkarpackim od kilku lat w ramach obszarów aktywności gospodarczej funkcjonują dwie specjalne strefy ekonomiczne: Tarnobrzeńska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK Wisłosan oraz Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK Mielec. Jednak najważniejszą rolę w gospodarce województwa podkarpackiego odgrywa przemysł, którego udział ok. 5% PKB w produkcji przemysłowej kraju. Województwo posiada dobre warunki do rozwoju turystyki. Dzięki walorom natury i środowiska województwo podkarpackie jest jednym z popularniejszych regionów turystycznych w Polsce, szczególnie atrakcyjnym ze względu na piękno krajobrazu i bogactwo kultury.

2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu oraz stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy jest układem powiązanych ze sobą części, z jakich się ona składa. Części te stanowią poszczególne sołectwa, które wyróżniają się dzięki cechom przestrzennym i funkcjonalnym. Struktura ta kształtowała się przez wiele lat i miała na nią wpływ różne uwarunkowania.

Sieć osadnicza dwustopniowego modelu hierarchii, połączona jest układem komunikacji drogowej i kolejowej. Jej główną osią są drogi wojewódzkie nr 985 i 872 i droga krajowa nr 9 oraz zbiorcze i lokalne drogi powiatowe, uzupełnione o lokalne i dojazdowe drogi gminne. Przez teren gminy przechodzi Linia Hutnicza Szerokotorowa (LHS) oraz linia kolejowa normalnotorowa relacji Łódź Kaliska – Dębica.

Miasto Baranów Sandomierski – gminny ośrodek administracyjno-usługowy, pełni funkcję lokalną. Na terenie gminy jako funkcję dominującą wyróżnić można również funkcję rolną i leśną.

W obszarze przestrzennym gminy wykształciły się dwa pasma zabudowy, pierwsze usytuowane wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 985 biegnące przez Siedleszczany, Suchorzów z Baranowem Sandomierskim na czele o funkcji usługowo-rolniczej i drugie usytuowane wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 872 biegnące przez Baranów Sandomierski, Skopanie, Wolę Baranowską, Knapy i Durdy jako uzupełniające - o funkcji usługowo-produkcyjno-rolniczej.

Na terenie gminy przeważa zabudowa mieszkaniowa zagrodowa, związana z dominującą (rolniczą) funkcją gminy. Obecnie obserwuje się częste przypadki tworzenia nowej zabudowy jednorodzinnej i przekształcania istniejącej zabudowy zagrodowej w budownictwo jednorodzinne. Występuje to szczególnie w miejscowościach gminy, mocniej związanych z pracą mieszkańców w pobliskich ośrodkach miejskich (Tarnobrzegu, Nowej Dębie i Mielcu).

Zasady, jakim powinien odpowiadać ład przestrzenny w gminie, powinny określać plany miejscowe sporządzane dla poszczególnych obszarów w zależności od potrzeb społecznych czy ekonomicznych. W miejscowym planie uwzględnia się ekspozycję najbardziej wartościowych elementów krajobrazu przyrodniczego i kulturowego oraz wskazuje elementy dysharmonizujące strukturę zagospodarowania. Ważnym aspektem planu jest również wskazanie obszarów zdegradowanych wymagających rewitalizacji, które charakteryzują się niską atrakcyjnością funkcjonalną, architektoniczną i krajobrazową.

Na terenie gminy obecnie obowiązują plany miejscowe, które ze względu na upływ czasu oraz zmiany prawne określić można jako "nieaktualne".

W skład gminy wchodzi miasto Baranów Sandomierski oraz dwanaście sołectw wiejskich: Dąbrowica, Durdy, Dymitrów Duży, Dymitrów Mały, Knapy, Siedleszczany, Skopanie, Ślężaki, Suchorzów, Wola Baranowska, Kaczaki i Marki. Ich lokalizację obrazuje rysunek 1.

Rysunek 1 Podział administracyjny gminy Baranów Sandomierski

2.1. Użytkowanie terenów

Przeanalizowano faktyczne użytkowanie i zagospodarowanie terenów, które to zestawienie przedstawione zostało w poniższej tabeli. Według faktycznego stanu zagospodarowania i użytkowania terenów (na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej) zdecydowaną większość stanowią użytki rolne, leśne oraz łąk i pastwisk - tereny otwarte, niezurbanizowane (trwale lub przejściowo np. do czasu zagospodarowania zgodnie z planem miejscowym).

Tereny zurbanizowane i zabudowane stanowią ok. 5% powierzchni gminy.

Tabela 1 Powierzchnie terenów zagospodarowanych w granicach administracyjnych miasta i gminy Baranów Sandomierski z podziałem na funkcje

Użytkowanie terenów	powierzchnia terenów faktycznie zagospodarowanych [ha]	powierzchnia terenów faktycznie zagospodarowanych [%]
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	5,05	0,04
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami oraz zabudowy zagrodowej	560,75	4,61
tereny i obiekty działalności usługowej	51,31	0,42
tereny obiektów produkcyjnych, baz, składów i magazynów	30,04	0,25
tereny eksploatacji powierzchniowej złóż	2,65	0,02
tereny sportu i rekreacji	12,26	0,10
lasy	3645,74	29,99
tereny zieleni urządzonej	18,62	0,15
tereny ogrodów działkowych	9,57	0,08
cmentarze	4,98	0,04
tereny łąk i pastwisk	2584,76	21,26
tereny zieleni łęgowej	495,71	4,08
tereny rolnicze	4321,07	35,55
duże kompleksy sadów owocowych, w większości na glebach I-III klasy w tym szkółka drzew i krzewów	134,12	1,10
wody powierzchniowe śródlądowe	4,28	0,04
wody powierzchniowe śródlądowe	191,75	1,58
tereny obsługi komunikacji samochodowej	3,10	0,03
tereny i obiekty urządzeń infrastruktury technicznej	10,45	0,09
teren kolei	68,50	0,56
obszary urządzeń dozoru	0,30	0,0025

(Opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej, pomiar wykonany przy użyciu oprogramowania MicroStation firmy Bentley Systems oraz QGIS)

Faktyczny stan użytkowania terenów odpowiada sytuacji prawnej, mającej swoje odzwierciedlenie w ewidencji gruntów i budynków. Stan prawny gruntów omówiony został szczegółowo w rozdziale 9.

2.2. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy obowiązują 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmujące swoim zakresem mniej niż 10% gminy. Plany zostały sporządzone na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, która utraciła moc wraz z wejściem w życie w dniu 10 lipca 2003 r. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2017 poz. 1073 ze zm.). Należy zatem stwierdzić, że plany są już nieaktualne, jednak obowiązujące, co potwierdza również uchwała

nr LXIV/439/14 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baranów Sandomierski oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy.

Tabela 2 Zestawienie obowiązujących planów miejscowych

Lp	Nazwa planu	Nr uchwały zatwierdzającej plan (zmianę)		Publikacja
		Nr	Data	
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Tarnobrzeg II”	III/15/98	08.12.1998	Dziennik Urzędowy Województwa Tarnobrzeskiego nr 29
2.	Zmiana w Miejscowym Planie Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego miasta Baranowa i osiedla Skopanie	XXXIX/339/98	25.03.1998	Dziennik Urzędowy Województwa Tarnobrzeskiego nr 10 z dnia 20 maja 1998 roku poz. 87
3.	Zmiana w Miejscowy Planie Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Baranów Sandomierski miasta Baranowa Sandomierskiego	XXXIX/338/98	25.03.1998	Dziennik Urzędowy Województwa Tarnobrzeskiego nr 10 z dnia 20 maja 1998 roku poz. 86

Plan miejscowy powinien stanowić podstawowy instrument regulujący politykę przestrzenną każdej gminy. Wobec tego, że znaczna powierzchnia gminy nie posiada planów miejscowych inwestycje lokalizowane są na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Wg stanu prawnego na dzień 2 czerwca 2017 r. Rada Miejska Baranowa Sandomierskiego podjęła trzy uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ze względu na zamierzenia inwestycyjne gminy oraz konieczność umożliwienia rozwoju gospodarczego, ilość planów miejscowych uznaje się za niewystarczającą.

2.3. Charakterystyka ruchu budowlanego

W latach 2006-2013 wydano 407 decyzji warunkach zabudowy oraz 75 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Tabela 3 Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy (źródło: UG).

Lp.	Miejscowość	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Suma
1.	Baranów Sandomierski	3	10	6	7	6	8	13	9	62
2.	Dąbrowica	3	9	7	7	2	3	2	1	34
3.	Durdy	2	4	2	2	5	4	2	3	24
4.	Dymitrów Duży	-	1	5	3	-	4	1	1	15
5.	Dymitrów Mały	1	4	3	2	-	4	3	-	17
6.	Kaczaki	-	2	-	3	2	-	4	1	12
7.	Knapy	3	-	2	4	-	3	-	7	19
8.	Marki	-	1	1	2	2	4	4	1	15
9.	Siedleszczany	2	2	4	4	-	2	5	1	20
10.	Skopanie	17	17	8	9	7	17	15	6	96
11.	Suchorzów	4	1	2	4	-	2	5	3	21
12.	Ślężaki	1	4	3	3	1	1	-	-	13
13.	Wola Baranowska	4	4	13	9	1	14	6	8	59
Ogółem:		40	59	56	59	26	66	60	41	407

Tabela 4 Ilość wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (źródło:UG).

Lp.	Miejscowość	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Suma
1.	Baranów Sandomierski	2	2	8	-	-	2	1	1	16
2.	Dąbrowica	1	1	2	-	-	1	2	2	9
3.	Durdy	2	-	-	-	-	1	-	-	3
4.	Dymitrów Duży	-	-	1	-	-	-	-	-	1
5.	Dymitrów Mały	-	-	-	-	2	-	-	-	2
6.	Kaczaki	2	-	-	-	-	-	-	-	2
7.	Knapy	2	-	-	1	-	-	-	-	3
8.	Marki	-	-	1	-	-	-	1	-	2
9.	Siedleszczany	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Skopanie	5	1	5	2	-	2	2	1	18
11.	Suchorzów	-	-	1	-	-	-	-	2	3
12.	Ślężaki	4	2	-	1	-	1	-	-	8
13.	Wola Baranowska	3	3	-	2	11	-	-	-	8
Ogółem:		21	9	18	6	2	7	6	6	75

Analiza wydanych decyzji lokalizacyjnych wskazuje, że największy ruch budowlany występuje w miejscowościach: Skopanie, Wola Baranowska, Baranów Sandomierski i Dąbrowica, a najmniejszy w miejscowościach Kaczki, Marki i Knapy. Ruch ten koncentrował się w obrębie terenów budowlanych wyznaczonych w dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy co wskazuje na prawidłowo prowadzoną politykę przestrzenną. Poza terenami wyznaczonymi pod zabudowę znaczącym źródłem przyrostu substancji budowlanej są rozbudowa i nadbudowa istniejących budynków oraz „dogęszczenie” działek już zabudowanych.

Największa dynamika ruchu budowlanego miała miejsce w latach 2007 - 2009 i w latach 2011-2012 kiedy to gmina wydawała rocznie ponad 50 decyzji o warunkach zabudowy. W ostatnich latach gmina realizowała lub jest jeszcze w trakcie realizacji zadań o charakterze inwestycyjnym kształtujących nowy wizerunek miejscowości gminy. Do zadań tych należą:

- przebudowa i modernizacja dróg publicznych i wewnętrznych,
- kontynuacja budowy infrastruktury technicznej w obrębie terenów zabudowy,

- przebudowa i remonty obiektów oświaty i ochrony zdrowia,
- rewitalizacja centrów miejscowości w celu poprawy wizerunku i estetyki,
- budowa nowych obiektów sportowych i rekreacyjnych.

Realizacja polityki przestrzennej poprzez wydawanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, może w konsekwencji doprowadzić do ekspansji zabudowy na tereny "otwarte", w tym cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym oraz obszary, których koszty uzbrojenia staną się istotnym czynnikiem, obciążającym przyszły budżet gminy. Może także prowadzić do zaburzenia ładu przestrzennego. Zaleca się zatem aby realizacja polityki przestrzennej gminy odbywała się za pośrednictwem planów miejscowych.

2.4. Stan ładu przestrzennego

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ład przestrzenny jest to „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne”.

Osadnictwo średniowieczne na obszar dawnej Puszczy Sandomierskiej zdążyło z terenów gęsto zaludnionych dwoma szlakami: z Ziemi Halickiej, nad Wisłokę oraz drugim, z Ziemi Sandomierskiej na wzgórze tarnobrzesckie i dorzecze Sanu i Łęgu. Za pierwszych Piastów ludność miejscowa zaludniała puszcę naprzeciw Sandomierza, jako spełniająca pewne posługi dla grodu, a ponadto pobrzeże Sanu, wzdłuż traktu łączącego Sandomierz z Przemyślem i Rusią Halicką. Najstarszymi osadami na obszarze gminy są: Baranów Sandomierski (1135 r.), Suchorzów (1185 r.) i Przewóz (XII w.).

W pierwszym etapie, obejmującym okres od najwcześniejszych wzmianek do połowy XVI wieku zasiedlone zostały najlepsze i najłatwiejsze do zagospodarowania obszary o dobrej glebie w dolinie Wisły i najbliższym otoczeniu. Powstały wówczas następujące osady: Dymitrów Duży (1325 r.) Siedleszczany (1362 r.), Dąbrowica (1414 r). W 1354 roku Baranów otrzymał z rąk króla Kazimierza Wielkiego prawa miejskie wraz z dorocznym jarmarkiem w dzień Wszystkich Świętych. Z lat 1470-80 pochodzą wzmianki o istnieniu wsi: Wola Gołego (ob. Baranowska), Skopanie, Wola Dymitrowska i Wolica.

W związku z rozwojem gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej, od połowy XVI w. powstało szereg osad, przez zasiedlanie terenów bezleśnych, łągowych w dolinie Wisły i Babulówki (d. Krzemienicy). Różny był też charakter osad nowożytnych; obok wsi, o regularnej zabudowie i układzie gruntów występują też osady o rozrzuconym, bezplanowym charakterze i chaotycznym kształcie. Są to z reguły wsie małe, czasem

wyrośle kosztem starszych osiedli i stanowiące obecnie ich przysiółki. Z tego okresu pochodzą Ślężaki (1649 r.) a także powstałe na przełomie XVII/XVIII wieku: Kaczaki, Durdy i Knapy.

Cechy historycznych jednostek osadniczych decydują do naszych czasów o charakterze krajobrazu antropogenicznego. Zakłócenia w krajobrazie wprowadził przemysł wydobywczy, który spowodował likwidację niektórych wsi, lub ich części a także tradycyjnych traktów łączących historyczne osady. Do pozytywnego odbioru krajobrazu kulturowego gminy przyczynia się dbałość o estetykę pojedynczych zagród i całych zespołów zabudowy. Jest to element kultury, mocno zakorzeniony w tradycji tego regionu.

Dokonując przeglądu zabudowy w obszarze, strukturę przestrzenną można podzielić na cztery części: tereny historyczne - skoncentrowane w rejonie centrum Baranowa Sandomierskiego, tereny zabudowy wielorodzinnej w Skopaniu, miejskie osiedla domków jednorodzinnych oraz tereny zabudowy wiejskiej. Historyczna zabudowa charakteryzuje się przeważnie niedużą wysokością (poniżej 10 m, za wyjątkiem dominant architektonicznych), dachami dwuspadowymi lub wielospadowymi o jednakowym kącie nachylenia połaci między 35° a 45°. Tereny zabudowy wielorodzinnej stanowi 19 budynków wielorodzinnych w Skopaniu, które cechują się zbliżonymi w formie blokami o wysokości od 3 do 5 kondygnacji. Budynki powstały w różnym czasie, pierwsze trzy jeszcze w okresie międzywojennym (1939), kolejne budowane były od lat 50-tych do lat 80-tych XX wieku w związku z rosnącymi potrzebami mieszkaniowymi pracowników zakładu „Wisn” S.A. Osiedla domów jednorodzinnych charakteryzują się niską zabudową nie przekraczającą 12 m wysokości oraz zróżnicowaną geometrią dachu (występują tu budynki o różnym układzie i kącie nachylenia połaci dachowych). Zabudowa typowo wiejska jest mniej zwarta o podobnym charakterze - geometrii dachu i wysokości budynków poniżej 12 m za wyjątkiem lokalnych dominant architektonicznych w postaci kościołów lub innych obiektów użyteczności publicznej.

W obszarze znajdują się liczne obiekty dysharmonizujące z otoczeniem. Niejednokrotnie budynki usytuowane są bez poszanowania ładu przestrzennego, nie tworząc z otoczeniem spójnej całości. Znaczną część terenów zabudowanych, cechuje brak odpowiedniego stopnia ładu przestrzennego. Charakterystyczne jest chaotyczne wymieszanie funkcji, tereny mieszkaniowe nie są wyposażone w odpowiedni układ drogowy (ulice są wąskie, poniżej minimalnych parametrów technicznych w zakresie szerokości jezdni i pasów drogowych, o nieregularnym, chaotycznym przebiegu, z przesuniętymi miejscami skrzyżowań, a w niektórych przypadkach cechują się niedostatkami wynikającymi z niepełnego uzbrojenia terenów w zakresie infrastruktury technicznej. Zasady, jakim powinien odpowiadać ład przestrzenny w gminie, określają plany miejscowe sporządzane dla poszczególnych obszarów w zależności od potrzeb społecznych czy ekonomicznych. Brak takiego

opracowania dla większości terenu oraz nieaktualność planów miejscowych które obowiązują, należy uznać za sytuację z punktu widzenia ochrony ładu przestrzennego bardzo niekorzystną i należy dążyć do opracowania planów dla całego terenu.

2.5. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

W celu polepszenia ładu przestrzennego na terenie gminy niezbędne jest:

- tworzenie zwartych kompleksów zabudowy w nawiązaniu do istniejących zespołów zabudowy,
- zachowanie historycznych układów przestrzennych;
- zachowanie wartości architektoniczno - krajobrazowych i kulturowych;
- zachowanie korytarzy ekologicznych wzdłuż rzek Wisły, Trześniówki i Babulówki;
- wykorzystanie kompleksów leśnych i obszarów atrakcyjnych krajobrazowo dla celów turystyki i rekreacji;
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na terenach rolnych;
- ograniczanie zabudowy na terenach objętych ochroną prawną bądź wnioskowaną do ochrony;
- wyznaczenie terenów inwestycyjnych w pobliżu istniejących ciągów drogowych.

3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

3.1. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Baranów Sandomierski pod względem rejonizacji rolniczo - klimatycznej opracowanej przez Gumińskiego znajduje się w XVII dzielnicy sandomiersko - rzeszowskiej. Okres wegetacji roślin trwa około 213 dni, a średnia roczna temperatura wynosi 8°C.

Większa część powierzchni gminy pokryta jest utworami piaszczystymi pochodzenia rzeczno-lodowcowego, na których wykształciły się gleby bielcowe. Występują one w różnej formie tych gleb, od skrajnie ubogich inicjalnych stadiów na rozwiewanych wydmach, poprzez dobrze wykształcone o typowych profilach, aż do żyzniejszych postaci rozwijających się na piaskach gliniastych. W południowej części gminy małymi płatami występują gleby brunatne na glinach lekkich, średnich i piaskach podścielonych glinami. Są one w różnym stopniu wylugowane i bardzo silnie zakwaszone. Na niższych terasach szerokich dolin

rzecznych znajdują się mady oraz różne typy gleb bagiennych i torfowych pozostających pod stałym wpływem wód gruntowych. Mady w typowej formie zajmują głównie położoną najbliżej koryta terasę łęgową oraz część terasy rędzinnej. Na lokalnych bezodpływowych obniżeniach podścielonych warstwami utworów nieprzepuszczalnych spotyka się gleby glejowe, mułowo-glejowe lub torfiasto-glejowe.

Tabela 5 Udział poszczególnych typów gleb w ogólnej powierzchni gminy.

Rodzaj gleby	[%]
Gleby Biellicowe Właściwe I Pseudobielicowe	29,0
Gleby Brunatne Wyługowane I Kwaśne	24,0
Mady	17,0
Czarne Ziemie Zdegradowane I Ziemie Szare Oraz Czarne Ziemie Właściwe	15,0
Gleby Murszowo-Mineralne I Murszowate	5,0
Mady Glejowe	0,7
Gleby Brunatne Właściwe	0,5
Gleby Torfowe	0,1

Rolniczy charakter gminy potwierdza udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy ok. 61%, a łącznie z powierzchnią lasów wynosi ok. 91%. Gleby o najwyższej przydatności rolniczej usytuowane są w północnej (nadwiślańskiej) części gminy w miejscowościach Dymitrów Mały, Dymitrów Duży, Baranów Sandomierski, Suchorzów i Siedleszczany.

Tabela 6 Bonitacja gruntów

Bonitacja	Grunty orne [ha]	Użytki zielone [ha]	% poszczególnych klas
Klasa I	0,0000	25,2462	0,38
Klasa II	69,5397	60,7537	1,95
Klasa III	-	172,4574	2,58
Klasa III a	303,1413	-	4,54
Klasa III b	264,1080	-	3,95
Klasa IV	-	838,6658	12,55
Klasa IV a	804,4111	-	12,04
Klasa IV b	1043,8362	-	15,62
Klasa V	1303,3654	1142,5546	36,60
Klasa VI	315,8575	335,4927	9,75
Klasa VI z	2,0927	0,6169	0,04
Suma:	4106,3519	2575,7873	100,00

Źródło: Starostwo Powiatowe w Tarnobrzegu (2014).

Ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy jest dość korzystna, wpływają na to szczególnie: rzeźba terenu i agroklimat, które zostały wyżej wycenione niż jakość i przydatność rolnicza gleb. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej według IUNG w Puławach wynosi 68,5 pkt. Jest on niższy od wskaźnika dla województwa podkarpackiego i nieco wyższy od wskaźnika dla kraju.

Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- Gmina Baranów Sandomierski – 68,5 pkt.
- Województwo podkarpackie – 70,4 pkt.
- Polska – 66,6 pkt.

Tabela 7 Użytkowanie gruntów w 2014 r. (stan w dniu 1.01.2014 r.)

Gmina	Ogółem	Użytki rolne					grunty leśne	pozostałe grunty
		razem	w tym:					
			grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe		
Baranów Sandomierski	12155	7423	4181	164	1525	1042	3627	1105
miasto	915	669	411	91	74	56	65	181
wieś	11240	6754	3770	73	1451	986	3562	924

Podstawowym kierunkiem w produkcji roślinnej jest uprawa zbóż oraz okopowych, a szczególnie ziemniaków, kierunek zbożowo - okopowy zgodny jest z występującymi warunkami glebowymi.

Podstawowym kierunkiem w produkcji zwierzęcej jest hodowla bydła ogólnoużytkowego, chów trzody chlewnej, koni i drobiu. Wg Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na terenie gminy było: 815 szt. bydła razem, 1757 szt. trzody chlewnej razem, 141 koni i 37535 szt. drobiu ogółem. Pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych (SD) wynosi 1903.

Zagrożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej mają charakter ilościowy i jakościowy. Zagrożenia ilościowe wyrażają się w zmniejszaniu powierzchni użytkowanej rolniczo w następstwie przejmowania gruntów na cele nierolnicze.

Zagrożenia o charakterze jakościowym wynikają z oddziaływania na grunty rolne zanieczyszczeń powietrza pochodzących z przemysłu i komunikacji, zanieczyszczeń wód i zanieczyszczeń odpadami. Wszelkie zmiany w składzie chemicznym oraz w odczynie i warunkach oksydacyjno – redukcyjnych gleby zmieniają jej właściwości biologiczne i ograniczają naturalną funkcję w biosferze. Do czynników degradujących glebę należą:

- nadmierne ilości metali ciężkich: kadmu, miedzi, cynku, ołowiu, niklu;
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu.

Występowanie tych zjawisk w glebach użytków rolnych stwarza zagrożenie dla człowieka poprzez przenikanie zanieczyszczeń do upraw. Niskie wartości pH gleby sprzyjają pobieraniu metali przez rośliny, dlatego ważne jest przeprowadzenie wapnowania gleb ornych, w przypadkach niekorzystnego obniżenia pH.

W celu uzyskania całości obrazu trwałych przekształceń i zmian zachodzących w glebie oraz stworzenia możliwości szybkiego reagowania na zachodzące nieprawidłowości

realizowany jest monitoring gleb zajmujący się badaniami i oceną stanu biologicznie czynnej powierzchni ziemi.

Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej

- Rozwój gospodarki rolnej w gminie jest uwarunkowany korzystnymi warunkami glebowymi wynikającymi z naturalnych walorów przestrzeni produkcyjnej.
- Powierzchnia obszarów zagospodarowanych rolniczo wynosi 60,9% ogólnej powierzchni gminy, ponadto 30,0% gminy zajmują lasy.
- Obszary gleb klas chronionych (I-III klasa bonitacyjna) stanowią 13,4% ogólnej powierzchni użytków rolnych, gleby średniej jakości tj. w IV klasie stanowią ok. 40,2% ogólnej powierzchni użytków rolnych, gleby w klasach I-IV należy chronić gdyż stanowią bazę dla rolnictwa gminy.
- Duży udział gleb słabych V i VI klasy stanowiący ok. 46,4% powierzchni użytków rolnych, w przypadku gruntów nie rokujących możliwości prowadzenia na nich gospodarki rolnej należy przeznaczyć je do zalesienia.
- Udział użytków zielonych w strukturze użytków rolnych wynosi ok. 38,5%. Użytki zielone bardzo dobrej jakości występują we wsiach położonych w dorzeczu Wisły: Dymitrów Mały, Baranów Sandomierski i Suchorzów. W pozostałych miejscowościach występują użytki zielone klas niższych.
- W strukturze upraw największy udział posiadają zboża (79,3%) oraz ziemniaki (12,5%). Niewielki udział jest roślin pastewnych, które stanowią uzupełnienie bazy paszowej dla hodowanych zwierząt.
- Struktura obszarowa gospodarstw jest niekorzystna - gospodarstw do 5 ha jest w gminie 2495 i stanowią w sumie 93% gospodarstw gminy. Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie wynosi 2,35 ha i jest dużo niższa od średniej wielkości gospodarstwa w województwie podkarpackim wynoszącej 4,60 ha.

3.2. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Obszar gminy pod względem geobotanicznym przynależy do działu Bałtyckiego, poddziału Pasa Kotlin Podgórskich, krainy Kotliny Sandomierskiej i okręgu Puszczy Sandomierskiej. Ogólna powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy wynosi 3140,67 ha co stanowi niewiele ponad 25% ogólnej powierzchni gminy. Są to lasy państwowe (2 323,67 ha) administrowane przez Nadleśnictwo Nowa Dęba oraz lasy prywatne (817 ha).

Lasy tworzą kilka odrębnych kompleksów leśnych, w tym duży kompleks leśny, zlokalizowany przy południowej i południowo-wschodniej granicy gminy, stykający się z gruntami wsi Ślęzaki, Kaczaki, Marki, Durdy i Knapy. Niewielki, oderwany fragment lasu

położony jest w sąsiedztwie miejscowości Kaczaki (przysiółek Urszulin), kolejny w północnej części Skopania, następny w pobliżu Dymitrowa Dużego – ten ostatni włączony jest częściowo w granice miasta Baranów Sandomierski.

Każdy z wymienionych kompleksów charakteryzuje się nieco odmiennym składem florystycznym, związanym z różnicami w podłożu geologicznym, zróżnicowaniem geomorfologicznym, warunkami hydrologicznymi a także przeszłą gospodarką człowieka.

W największym z kompleksów obserwowana jest dość duża rozpiętość troficzna, objawiająca się istnieniem, co prawda nielicznych, żyznych siedlisk lasowych, zgrupowanych głównie w północno-zachodniej części kompleksu: lasu świeżego (Lśw) i lasu mieszanego świeżego (LMśw) oraz ubogich siedlisk borowych, występujących fragmentarycznie w południowej i wschodniej części: boru świeżego (Bśw). Największe znaczenie przyznać należy siedlisku boru mieszanego świeżego (BMśw). W wielu fragmentach kompleksu, mimo przeprowadzonej melioracji, utrzymuje się obfite uwilgotnienie wierzchniej warstwy podłoża. W związku z tym pojawiają się tu płaty lasu mieszanego wilgotnego (LMw), lasu wilgotnego (Lw) a także boru mieszanego wilgotnego (BMw) i boru wilgotnego (Bw) (dwa ostatnie typy siedliskowe znajdują się głównie przy Stawach Krasiczyńskich).

W wymienionych wcześniej niewielkich fragmentach leśnych położonych w północno-zachodniej części gminy przeważa udział siedlisk borowych głównie boru mieszanego świeżego, mniejsze powierzchnie zajmuje las mieszany świeży.

Dominującym zbiorowiskiem leśnym, porastającym głównie siedliska boru mieszanego świeżego i uboższe partie lasu mieszanego świeżego, jest zespół kontynentalnego boru mieszanego *Quercus robur* – *Pinetum*. Drzewostan najczęściej buduje sosna i dąb szypułkowy, towarzyszy im brzoza brodawkowata, rzadziej jodła, modrzew, świerk i olsza czarna. W drugim piętrze pojawiają się nierzadko sztucznie wprowadzone: dąb szypułkowy, jodła, niekiedy dąb czerwony. Warstwę krzewów, przeważnie bujnie rozwiniętą tworzy kruszyna, czeremcha amerykańska, leszczyna, jarzębina a także podrost panujących drzew. Na skład gatunkowy runa często wpływa stopień uwilgotnienia: wykształca ono z reguły 2-3 warstwy tworzone przez: orlicę pospolitą, borówkę czarną i brusznicę, konwalijkę dwulistną, narecznicę krótkoostną, siódmaczkę leśną, kosmatkę owłosioną, prosownicę rozpięchłą i inne. W warstwie mszaków najczęściej występuje rokitnik pospolity i płonnik pospolity.

Dość często spotykane są antropogeniczne zbiorowiska sztucznych lasów sosnowych, reprezentowane zazwyczaj przez jednowiekowe, lite, najczęściej starsze drzewostany. Dominującej w drzewostanie sośnie towarzyszy sztucznie wprowadzany lub podsiewający się dąb szypułkowy, rzadziej grab i lipa drobnolistna. Warstwa krzewów składa się z nielicznych, lecz rosnących w dużym zwarcu, gatunków: kruszyny, jarzębiny, rzadziej leszczyny i podrostu dębowego. Charakterystyczną fizjonomię nadaje pierwszemu z wymienionych zbiorowisk zwarty gąszcz jeżyny gruczołowatej, z różnorodnym

współdziałem szczawika zajęczego, konwalijki dwulistnej i śmiałka darniowego. Omawiany las reprezentuje zbiorowisko ze zdecydowaną przewagą gatunków leśnych nad nieleśnymi, w drugim z wyróżnionych typów sośnin budowa warstwy drzew i krzewów jest zbliżona; różnice występują w fizjonomii runa, w którym przewagę uzyskuje prasownica rozpięchła i szczawik zajęczy, występuje tu również borówka czarna, jeżyna gruczołowata, niekiedy zawilec gajowy. W odróżnieniu od poprzedniego typu, dobrze rozrasta się tutaj warstwa mszaków.

W wielu fragmentach największego z kompleksów, szczególnie w wilgotnych obniżeniach terenu, charakteryzujących się dość wysokim, zmiennym w ciągu roku poziomem wód gruntowych, wykształcają się płaty śródlądowego boru wilgotnego. Tworzą one większe lub mniejsze enklawy, najczęstsze w zachodnich partiach kompleksu, sąsiadujące ze Stawami Krasiczyńskimi, towarzyszące Kanałowi Korczaka, Kanałowi Korzeń, Smarkuli i innym ciekom wodnym, powstałym dość często sztucznie dzięki prowadzonej niegdyś melioracji. Zbiorowisko to charakteryzuje się silnie rozwiniętą warstwą podszytu, tworzonego głównie przez kruszynę, rzadziej brzozę brodawkową i leszczynę. Drzewostan buduje sosna zwyczajna z domieszką brzozy brodawkowej i omszonej, niekiedy dębu szypułkowego i świerka. Dobrze z reguły rozwiniętą warstwę mszystą buduje rokitnik pospolity, płonnik pospolity, w niektórych fragmentach mchy torfowce i inne.

Żyźniejsze postaci siedliska lasu mieszanego świeżego i lasu świeżego zajmuje zespół subkontynentalnego grądu. Warstwę drzew buduje najczęściej dąb szypułkowy i grab zwyczajny; pojawia się tu również sosna zwyczajna, lipa drobnolistna niekiedy sztucznie wprowadzony dąb czerwony. W warstwie krzewów przeważa podrost panujących drzew, oprócz nich obecna jest również leszczyna, trzmielina zwyczajna kruszyna i tarnina. W aspekcie wiosennym grąd wyróżnia się obficie kwitnącym zawilcem gajowym. W runie letnim przeważają rośliny o szerokiej amplitudzie ekologicznej siedlisk żyźniejszych oraz uboższych: szczawik zajęczy, kosmatka owłosiona, dąbrówka rozłogowa, pojawia się również przytulia Schultesa, gwiazdnica wielkokwiatowa, marzanka wonna, miodunka ćma, gajowiec żółty, kopytnik pospolity, podagrycznik pospolity. Mszaki są tutaj nieliczne.

Najsuchsze i najuboższe siedliska piaszczyste zajmuje suboceaniczny bór świeży. Na terenie gminy tworzący jedynie niewielkie enklawy. Spotykany jest w południowych i wschodnich partiach największego z kompleksów jak również wspomnianych wcześniej niewielkich, oderwanych fragmentach drzewostanów: w tych ostatnich towarzyszy on dominującemu borowi mieszanemu. Jedynym gatunkiem lasotwórczym jest tutaj sosna zwyczajna, sporadycznie pojawia się, szczególnie w drugim piętrze, brzoza brodawkowa, dąb szypułkowy i bezszypułkowy. W budowie warstwy krzewów, najczęściej słabo rozwiniętej, największy udział ma kruszyna, jarzębina, jałowiec pospolity i osika. Jako skutek intensywnego niszczenia drzewostanu, ewentualnie skażenia środowiska przez emisje

przemysłowe (wpływ Kopalni Siarki „Machów”), wykształca się facja z panującym trzcinnikiem piaskowym, spotykana jest jednak dość rzadko. Najbardziej zubożałą postacią boru świeżego jest facja z wrzosem pospolitym wykształcająca się w często trzebionych drzewostanach.

W dolinach wolno płynących potoków i miejscach zatorfionych, wzdłuż Trześniówki, Babulówki i innych cieków, rozwijają się smugi łągu olszowo - jesionowego. W drzewostanie przeważa udział olszy czarnej, towarzyszy jej jesion wyniosły, wiąz szypułkowy i wierzba biała. Dość obfity podszyt buduje czeremcha, dziki bez czarny, trzmielina zwyczajna, leszczyna, dereń świdwa. Runo, z reguły bujne i wielowarstwowe, tworzy: podagrycznik pospolity, kuklik pospolity, tojeść pospolita, bodziszek cuchnący i wiele innych. We fragmentach przesuszonych, niekiedy zeutrofizowanych, pojawia się masowo pokrzywa zwyczajna, nawłóć olbrzymia, uczepek trójlistkowy i uwisyły oraz niecierpek drobnokwiatowy.

W lasach należących do gminy spotykane są niekiedy lokalne, bezodpływowe zagłębienia terenowe, charakteryzujące się podwyższonym poziomem wody gruntowej. Związane są one najczęściej z siedliskami cisowymi i lasowymi o dużej wilgotności. Wykształcają się tu płaty żyznego olsu porzeczkowego. Zwierciadło wody występuje tu płytko, ale w ciągu roku wykazuje oscylację pionową. W związku z tym zespół ten ma strukturę kępkowo - dolinkową i mozaikowy układ roślinności. Warstwę drzew buduje zwykle odroślowa olsza czarna, w domieszce występuje jesion wyniosły, rzadziej świerk, sosna zwyczajna i jawor. Podszyt buduje kruszyna, rzadziej czeremcha i jarzębina. Runo bujne i bogate w gatunki, zróżnicowane jest na dwie grupy: gatunki występujące w dolinkach i na kępach. W najbliższym otoczeniu kęp grupują się gatunki olsowe: narecznica błotna psianka słodkogórz, karbieniec pospolity. Miejsca najbardziej obniżone, zalane wodą, obierają sobie gatunki np. gorysz błotny, mozga trzciniowata i sitowie leśne. Na szczytach kęp pojawiają się gatunki borowe, wśród nich narecznica krótkoostna, narecznica samcza, konwalijka dwulistna, zaś na obrzeżach - grądowe. Duża część płatów olsu ulega antropogenicznej degradacji wskutek nieuporządkowanej gospodarki: trzebieżowo - odroślowego użytkowania z krótkim cyklem produkcji, rozluźnienia zwarcia a przede wszystkim przez naruszenie swoistych stosunków wodnych (melioracje). W odwodnionych fragmentach pojawia się masowo nawłóć olbrzymia, niekiedy pokrzywa i turzyca drzączkowata.

W dolinie Wisły panującym zbiorowiskiem był niegdyś łąg topolowo - wierzbowy, porastający utrwalone mady. W chwili obecnej strefa występowania tych lasów została znacznie ograniczona wskutek pozyskiwania terenów pod użytki zielone i grunty orne. Wiele z pozostałych płatów uległo zniekształceniu przez wypas. Ich resztkami są większe lub mniejsze grupy topól i wierzb, gdzieniegdzie towarzyszące rzece. Najlepiej zachowane fragmenty tej fitocenozy zlokalizowane są w okolicach Baranowa - Czcianka, Dymitrowa

Małego i Siedleszczan. W drzewostanie omawianego łągu występują: topola biała i czarna, wierzby: biała i krucha, niekiedy olsza czarna.

Znaczne powierzchnie w obrębie doliny Wisty zajmują wikliny nadrzeczne należące do zespołu. Występują one jako trwałe zbiorowiska naturalne w warunkach zahamowania sukcesji poprzez stale powtarzający się czynnik, np. coroczny spływ kry uniemożliwiający wyrastanie drzew; poza tym jest to zbiorowisko rozwijające się w kierunku opisanego wcześniej łągu topolowo - wierzbowego. Oprócz tego wikliny nadrzeczne pojawiają się w charakterze antropogenicznego zbiorowiska zastępczego w miejscach wyciętych czy przerzedzonych łągów. Zbiorowisko o podobnym charakterze tworzy się także przy współdziałaniu człowieka jako sztuczna plantacja zakładana w celach produkcyjnych. W zespole panują liczne gatunki wierzby: trójpręcikowa, wiciowa, wiklina, sporadycznie pojawia się wierzba krucha, klon jesionolistny i olsza czarna.

W kompleksie przestrzennym łągów i wiklin częste są starorzecza i baseny popowodziowe w większym lub mniejszym stopniu opanowane przez roślinność różnych stadiów sukcesji, począwszy od zbiorowisk wodnych poprzez zespoły szuwarowe do zarośli wierzbowych z klasy.

Pewien procent powierzchni leśnej omawianego obszaru stanowią sadzone laski sosnowe, rzadziej brzoźowe i akacjowe, o trudnej do określenia przynależności fitosocjologicznej.

Pod względem składu florystycznego i warunków siedliskowych mają one charakter zbiorowiska przejściowego pomiędzy łąkowo-leśnym a borem mieszanym.

Pewną uwagę należy poświęcić sztucznym zadrzewieniom w okolicach Skopania i Suchorzowa, będących efektem przeprowadzonej rekultywacji o kierunku leśnym na zwałowisku zewnętrznym Kopalni Siarki „Machów”. Wprowadzone gatunki drzew i krzewów sprostać muszą trudnym warunkom siedliskowym (uboga w składniki mineralne gleba, niski poziom wód gruntowych), większość z nich to równocześnie gatunki wykazujące odporność na zanieczyszczenia powietrza siarką. Spośród drzew spotyka się tu najczęściej mieszańce topól selekcji Schreiner'a i Stout'a oraz mieszańce z grupy tzw. topól kanadyjskich, robinie akacjową olszę czarną, jesion wyniosły, wiąz szypułkowy, brzozę brodawkowatą, jawor, dąb czerwony; krzewy reprezentują: rokitnik zwyczajny, jarzębina, karagana syberyjska, czeremcha amerykańska i inne.

3.3. Warunki klimatyczne

Wg podziału E. Romera gmina leży w obrębie typu klimatu podgórskich nizin i kotlin Krainy Sandomierskiej. Klimat tego rejonu posiada cechy klimatu kontynentalnego. Charakteryzuje się chłodną zimą, suchym i upalnym latem oraz podatnością

na występowanie inwersji termicznych, co jest przyczyną częstego pojawiania się przymrozków i mgieł. Klimat lokalny omawianego terenu nie jest zbytnio zróżnicowany, uwarunkowany przede wszystkim warunkami wodnymi. Obniżenia terenowe i okolice zbiorników wodnych (w tym Wisły) charakteryzują się wyższymi wartościami wilgotności względnej oraz występowaniem mgieł. Średnia roczna temperatura wynosi od 7,7°C do 8,0°C; najwyższe średnie temperatury występują w lipcu (+18,0°C), a najniższe w styczniu (-4°C). Czas zalegania pokrywy śnieżnej waha się od 50 do 60 dni, zaś średnia liczba dni z przymrozkami wynosi 160-170 dni. Suma rocznych opadów atmosferycznych wynosi ok. 600 mm, przy czym największe opady występują w lipcu (89 mm) a najniższe w lutym, marcu i październiku (32-34 mm). Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie o średnich prędkościach 3,1-3,3 m/s. Okres wegetacji na Podkarpaciu w rejonie Kotliny Sandomierskiej wynosi średnio 225 dni.

3.4. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Szata roślinna pełni funkcje klimatyczne i biologiczne, wpływające na podniesienie ogólnych standardów ekologicznych i poprawę jakości życia oraz funkcje glebochronne i wodochronne. Flora obszaru gminy jest zróżnicowana ze względu na obecność siedlisk o odmiennym charakterze.

Zbiorowiska łąkowe, pastwiskowe i murawowe

Z grupy półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych najczęściej spotykane są zespoły łąkowe, pastwiskowe i murawy piaszczyskowe. Najbardziej rozpowszechnionym zbiorowiskiem są łąki kośne. Występują one w większych lub mniejszych skupieniach na terenie całej gminy, reprezentując najczęściej zespół świeżej łąki rajgrasowej.

Pewną rolę w szacie roślinnej odgrywają zbiorowiska murawowe. Spotykane są najczęściej w okolicach Ślęzaków, Marek, Durd i Knap. Proces zarastania luźnych piasków, ugorów, zrębów, pobraża lasów i podobnych siedlisk wtórnych inicjuje zespół muraw szczytlichowych. Dość interesującą pod względem florystycznym jest wysoka skarpa położona w północno-wschodniej części Skopania. U jej podnóża rozwija się zespół żyznej, dwukośnej łąki z krwiściągami lekarskim, przechodzący stopniowo, w wyższych partiach zbocza w asocjacje mającą charakter murawy kserotermicznej. Pojawiają się tu gatunki z klasy: krwiściąg mniejszy, driakiew gołębia, babka średnia, pięciornik siedmiolistkowy, wiechlina spłaszczona, wiązówka bulwkowa, szaflwia łąkowa, wilczomlec sosnka, którym towarzyszą przedstawiciele światło- i ciepłolubnego zbiorowiska z klasy: czyścica storzyszek, przytulia właściwa oraz inne gatunki siedlisk suchych i nasłonecznionych.

W sąsiedztwie zabudowań wiejskich, często wśród sadów na glebach świeżych, w miejscach intensywnie wypasanych i wydeptywanych wykształca się ubogi florystycznie,

pastwiskowy zespół Lolio - Cynosurctum z panującą życią trwałą grzebieniową pospolitą i koniczyną białą.

Zbiorowiska wodne, bagienne i szuwarowe

Obszar gminy obfituje w różnego rodzaju środowiska wodne. Najważniejszym z nich jest dolina Wisły, w której szerokiemu korytu rzeki towarzyszą liczne starorzecza i baseny popowodziowe. Dołącza do niej prawobrzeżny dopływ - Babulówka, zbierająca wody Kanału Młodochowskiego. Przez teren gminy przepływa również Trześniówka, do której uchodzą mniejsze ciek i kanały: Łuczek, Kanał Korzeń, Koniecpólka i Karolówka.

Roślinność wodna reprezentowana jest przez trzy grupy zbiorowisk: prymitywne zbiorowisko roślin unoszonych biernie na powierzchni wody, zbiorowiska roślin zakorzenionych i zanurzonych w wodzie oraz roślin zakorzenionych o liściach pływających z reguły na powierzchni. W płytkich, astatystycznych zbiornikach wodnych pojawia się nieco odmienna grupa roślinności wodnej - zespół okrężnicy bagiennej. Spotykany jest on m.in. w wypłyconych fragmentach Stawów Krasiczyńskich. Interesująca grupa roślinności wykształciła się na terenach wylaniających się okresowo z wody - ławicach, rozlewiskach, starorzeczach o zmieniającym się poziomie wody. Pierwszą z wymienionych klas reprezentuje zespół z ciborą brunatną i namulnikiem brzegowym, występujący m.in. w okolicach Baranowa Sandomierskiego i Dymitrowa Małego.

Dość często na terenie gminy obserwowane są zbiorowiska szuwarowe. W dolinie Wisły zajmują one stosunkowo niewielkie powierzchnie, na pozostałym obszarze (wokół wspomnianych Stawów Krasiczyńskich, przy kilku oczkach wodnych, w licznych obniżeniach terenowych) występują w postaci większych skupień.

Zbiorowiska synantropijne

W grupie zbiorowisk synantropijnych dominują fitocenozy towarzyszące uprawom zbożowym i okopowym (segetalne). Wśród upraw zbożowych przeważa pszenica, mniejszy udział ma żyto, pszenżyto i jęczmień. W uprawach okopowych dominują ziemniaki i buraki, spotykane są również uprawy roślin warzywnych i sadownicze.

Z miejscami wokół zabudowań, liniami komunikacyjnymi, śmietnikami, eutroficznymi zbiornikami, ciekami wodnymi itp. związane są zbiorowiska ruderalne, zajmujące z reguły niewielkie powierzchnie. Ich obecność zaznacza się również na obszarach o zaburzonych siedliskach, np. w miejscach eksploatacji piasku, na zrębach leśnych.

Warto pokrótce scharakteryzować roślinność, która najprawdopodobniej samorzutnie zasiedliła zwałowisko w okolicach Suchorzowa. W chwili obecnej wśród roślin zielnych przeważają tam gatunki ruderalne. Główną grupę jednorocznych i dwuletnich chwastów reprezentują: rumian polny, komosa biała, lucerna nerkowata, szczaw polny i skrzyp polny. Byliny ruderalne tu występujące to: bylica pospolita, krwawnik pospolity, podbiał pospolity, marchew zwyczajna i nostryk żółty a także wrotycz pospolity, nawłóć olbrzymia i komonica

zwyczajna, trawy reprezentują: śmiałek darniowy, trzcinnik piaskowy, kostrzewa czerwona. Oprócz sztucznie wprowadzanych drzew i krzewów pojawiają się samorzutnie: wierzba biała, grochodrzew oraz osika.

Roślinność miasta Baranów Sandomierski ulegała silnym przeobrażeniom pod wpływem działalności człowieka już od neolitu, a rozwój miasta w okresie powojennym przyczynił się do jej przekształcenia i ograniczenia. Aktualnie zbiorowiska naturalne i półnaturalne pozostały na obrzeżach miasta. Powierzchnia zajmowana przez lasy wynosi tu zaledwie 4%, stanowi ją fragment niewielkiego kompleksu leśnego „Bór” położonego przy południowej granicy miasta. Przeważa tutaj zespół kontynentalnego boru mieszanego, któremu towarzyszą niewielkie enklawy suboceanicznego boru świeżego.

Zbiorowiska leśne i zaroślowe występują również w północnej części miasta, w dolinie Wisły. Reprezentują je fragmenty łągu wierzbowo - topolowego oraz rozpowszechnione wikliny nadrzeczne. Zbiorowiska półnaturalne łąk występują głównie na terenie terasy zalewowej Wisły, towarzyszą ponadto dolinie Babulówki. Niewielkie fragmenty porastają zespoły roślinności wodnej i bagiennej.

Na terenie Baranowa Sandomierskiego istnieje zabytkowy, pochodzący z przełomu XVIII i XIX stulecia ogród. Współczesny układ rozplanowania kompozycji roślinnych pochodzi głównie z okresu renowacji zamku z połowy XX wieku oraz pozostałości części starodrzewu z początku ubiegłego wieku. Z interesujących, często introdukowanych gatunków drzew i krzewów tu obecnych wymienić należy: platan, tulipanowiec amerykański, magnolię, korkowiec amurski i surmię sercolistną.

Rośliny objęte ochroną ścisłą, częściową i rzadkie

Na terenie miasta i gminy zanotowano 8 gatunków roślin chronionych, w tym 5 objętych ochroną ścisłą (grażel żółty, bluszcz pospolity, kotewka orzech wodny, podrzeń żebrowiec, salwinia pływająca) i 3 objęte ochroną częściową (kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, marzanka wonna). Wśród gatunków roślin rzadkich stwierdzonych na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski wymienić należy: brodobrzanekę wodną, driakiew gołębią, konitrut błotny, krwiściąg mniejszy i wiązówkę bulwkową.

Świat zwierząt

Przeważające na obszarze gminy tereny otwarte, to miejsce bytowania polnego ekotypu sarny i dzika, zająca oraz coraz rzadszej łasicy łaski. Brzegi lasów, suche poręby i obficie porośnięte roślinnością łąki zamieszkuje jeź wschodni. Zadrzewienia i kępy krzewów na podmokłym gruncie zajmuje ryjówka mała i aksamitna, zaś suche i ciepłe biotopy wybiera inny owadożerny ssak - zębiełek biały i karliczek. Na terenach użytkowanych rolniczo pospolitym i godnym uwagi gryzoniem jest chomik.

Lasy, stanowiące około 22% powierzchni gminy, to miejsce schronienia dużych zwierząt łownych. Najliczniejsza jest sarna, mniej liczne: dzik, lis i kuna leśna. Coraz częściej

spotykany jest jenot, którego stopniową ekspansję z terenów wschodnich obserwuje się od lat 50-tych XX wieku. Ssakami o mniejszych wymiarach są rzadziej występujące: gronostaj i orzesznica. Warty wspomnienia jest drapieżny ssak związany z terenami wodnymi - wydra, a także introdukowany na początku XX-wieku z terenów Ameryki Północnej piżmak.

Najbardziej osobliwe, bo latające ssaki to nietoperze, których na terenie gminy stwierdzono dziewięć gatunków. Są nimi: nocek duży, mroczek późny, gacek szary, gacek wielkouch, borowiec wielki, borowiaczek, karlik malutki, karlik drobny i karlik większy. Bytują one na strychach, kościelnych wieżach a także w piwnicach.

Niezaprzeczalnie największą grupę kręgowców na terenie gminy stanowią ptaki. Spotykane we wszystkich biotopach, wykazują zarówno dzienną, jak i nocną aktywność. Szereg gatunków ptaków związanych jest z doliną Wisły. Rzeka ciągnie się wzdłuż północnej granicy gminy na odcinku około 10 km. Zajmuje ona stosunkowo dużą powierzchnię i odgrywa bardzo dużą rolę jako skupisko cennej, rzadkiej w skali kraju fauny (szczególnie ornitofauny). Na wyspach rzecznych i piaszczystych nadbrzeżach odpowiednie dla siebie miejsca lęgu znajdują mewy, rybitwy, sieweczki i inne gatunki. Skarpy zasiedlają brzegówki i zimorodki. Wiele gatunków ptaków bytuje w nadrzecznych łągach. Całość decyduje o różnorodności faunistycznej doliny tej dużej rzeki. Ostoją ptactwa są też znajdujące się na terenie gminy Stawy Krasiczyńskie - zarastające stawy hodowlane otoczone lasami.

Niewielką gatunkowo grupą zwierząt są płazy i gady. W miejscach o większym uwilgotnieniu bytują żaby i ropuchy: szara, zielona i paskówka. W niskich krzewach i zaroślach przebywa rzekotka drzewna. Miejsca dobrze nasłonecznione dają możliwość spotkania jaszczurek: zwinki i żyworodnej czy wygrzewającej się żmii zygzakowatej.

Ichtiofaunę wód płynących poprzez teren gminy stanowią ryby krainy brzany i leszcza (Wisła, Babulówka i Trześniówka), np. brzana, świnka, okoń, krap, kleń, sandacz, słonecznica, certa, szczupak, leszcz i inne. Wody stojące zasiedla: okoń, karaś i lin.

W obrębie gminy występuje 5 gatunków zwierząt, które z uwagi na swoją rzadkość znalazły się w polskiej czerwonej księdze zwierząt. Są to zwierzęta zakwalifikowane jako narażone na wyginięcie (V): sieweczka obrożna, rybitwa białoczelna i kormoran. Do grupy tej zaliczane są gatunki umiarkowanie zanikające o niewielkiej liczebności i kurczącym się areale występowania. Występują tu także gatunki rzadkie (R), które reprezentowane są przez małe, na ogół wyspowo rozmieszczone i rozproszone populacje o dużym ryzyku wyginięcia: wydra i orlik krzykliwy.

Przeprowadzony w okresie od 1 lutego 2012 r. do 31 stycznia 2013 r. monitoring ornitologiczny w sąsiedztwie wsi Baranów Sandomierski, Suchorzów, Siedleszczany, Skopanie, Dąbrowica wykazał obecność 124 gatunków ptaków z czego 93 to gatunki lęgowe a 31 to gatunki przelotne.

3.5. Jakość powietrza atmosferycznego

Stopień zanieczyszczenia powietrza w gminie związany jest z wielkością emisji wprowadzanych do atmosfery strumieni zanieczyszczeń pochodzących przede wszystkim ze źródeł antropogennych.

Gmina Baranów Sandomierski położona jest w rejonie o korzystnych warunkach aerosanitarnych.

Na terenie gminy, oprócz fabryki firanek „Wisán” brak jest rozwiniętego przemysłu, a tym samym brak jest punktowych uciążliwych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, mogących znacząco wpływać na pogorszenie warunków aerosanitarnych. Dodatkowo na stan czystości powietrza w gminie może mieć wpływ emisja zanieczyszczeń wynikająca z bliskiego sąsiedztwa aglomeracji miejsko – przemysłowej Tarnobrzega i Mielca oraz elektrowni w Połańcu.

Ponadto wpływ na stan środowiska atmosferycznego, w skali lokalnej posiada emisja niekontrolowana z niepunktowych źródeł. Zalicza się do nich emisja z:

- sektora transportowego;
- sektora komunalnego – z małych kotłowni i palenisk domowych, gdzie podstawowym źródłem energii cieplnej jest spalanie węgla i koksu;
- sektora rolnego (hodowla bydła, zabiegi agrotechniczne).

Główne składniki zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie gminy to pyły, tlenki azotu, tlenek węgla a także węglowodory i związki ołowiu. O stanie czystości decyduje tutaj głównie emisja z zewnątrz. Lokalne źródła mają mniejsze znaczenie ale także istotne. Emitorami na terenie miasta i gminy są zakłady przemysłowe (fabryka Firanek „Wisán” S.A. w Skopaniu, cegielnie w Siedleszczanach), sektor komunalny (kotłownie osiedlowe odznaczające się szczególną uciążliwością lokalną, małe kotłownie i paleniska domowe z uwagi na tzw. niską emisję) oraz sektor transportu i komunikacji. Wśród emitatorów zewnętrznych, największy udział w emisji ma przemysł energetyczny, tzn. elektrownie w Połańcu i Stalowej Woli a także zakłady produkcyjne i przetwórcze zlokalizowane w Tarnobrzесьkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej – Podstrefa Tarnobrzeg.

Ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2016 opracowana została w oparciu o wyniki pomiarów poziomów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu wykonanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. Pomiary przeprowadzone zostały na stacjach monitoringu powietrza, zlokalizowanych w województwie podkarpackim, działających w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Sieć monitoringu powietrza atmosferycznego stanowiło 12 stacji pomiarowych nadzorowanych przez WIOŚ

w Rzeszowie, z czego najbliższymi stacjami od analizowanego obszaru były stacje w Tarnobrzegu i Mielcu.

W badaniu uwzględniono wszystkie zanieczyszczenia, dla których w świetle przepisów prawa krajowego, zgodnych z dyrektywami UE, istnieje obowiązek prowadzenia oceny: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenki azotu (NO_x), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył PM₁₀, pył PM_{2,5} oraz ołów (Pb), arsen (As), kadm (Cd), nikiel (Ni) i benzo(a)piren (B(a)P) oznaczane w pyłe PM₁₀.

Na terenie strefy podkarpackiej pomiary pyłu PM₁₀ wykazały przekroczenie dopuszczalnego stężenia dobowego PM₁₀. Strefa podkarpacka w zakresie tego parametru otrzymała klasę C. W przypadku sąsiednich miast tzn. Tarnobrzegu i Mielca stwierdzono ponadto przekroczenie w zakresie dopuszczalnego stężenia dobowego.

W zakresie stężeń średniorocznych pyłu PM_{2.5} fazy II na obszarze województwa wyznaczono 106 obszarów przekroczeń. Łącznie w województwie podkarpackim obszary przekroczeń objęły 586 km² (3,3% województwa) zamieszkałe przez 779 468 mieszkańców.

Wyniki pomiarów benzo(a)pirenu ze stacji monitoringu powietrza oraz wyniki modelowania rozkładu stężeń średniorocznych B(a)P za rok 2016 wykazały przekroczenie średniorocznego poziomu docelowego ustalonego dla B(a)P w powietrzu w kryterium ochrony zdrowia na obszarze województwa podkarpackiego. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zakwalifikowane zostały do klasy C. W zakresie stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu na obszarze województwa wyznaczono 56 obszarów przekroczeń. Łącznie w województwie podkarpackim obszary przekroczeń objęły 11 116 km² (62% województwa) zamieszkałe przez 1 910 616 mieszkańców, w tym mieszkańców gminy Baranów Sandomierski.

W przypadku innych zanieczyszczeń przekroczeń nie stwierdzono.

3.6. Jakość klimatu akustycznego

Ze względu na rodzaj źródeł hałasu wyodrębniamy hałas komunikacyjny, przemysłowy i komunalny. Największy zasięg ma hałas komunikacyjny, odbierany przez mieszkańców jako najbardziej dokuczliwy. Jego ograniczenie przedstawia też największe problemy techniczne.

W ostatnich latach globalnie nie obserwuje się znaczącego wzrostu emisji hałasu komunikacyjnego. Wiąże się to z coraz lepszym technicznie taborem transportowym, lepszymi drogami zapewniającymi płynność ruchu, posiadającymi nowe nawierzchnie o właściwościach pochłaniających dźwięk i wyposażanymi przy każdej modernizacji w środki ograniczające emisję. Ekrany wzdłuż nowych arterii komunikacyjnych są coraz częstszym elementem krajobrazu nie tylko w pobliżu nowych dróg tranzytowych i autostrad, ale także

w obrębie miast i wsi. Niestety, w warunkach lokalnych, najczęściej na terenach zwartej zabudowy śródmiejskiej z wąskimi ulicami obciążonymi ruchem na granicy przepustowości, stwierdza się bardzo duże odstępstwa od wartości dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku. Hałas uliczny oceniany jest jako szczególnie uciążliwy. Z hałasów komunikacyjnych, jako najmniej dokuczliwy postrzegany jest hałas kolejowy.

Presja hałasu przemysłowego staje się w ostatnich latach mniejsza. Oddawane do użytkowania zakłady są prawidłowo projektowane pod kątem minimalizacji emisji hałasu do środowiska, co zapewniają (wymuszają) obowiązujące przepisy. Zakłady istniejące podejmują w większości niezbędne działania organizacyjne i techniczne ograniczające emisję hałasu do wartości zapewniających właściwy standard jakościowy środowiska.

Spośród źródeł hałasu komunalnego najistotniejsze znaczenie ma hałas towarzyszący obiektom sportu, rekreacji i rozrywki. Dyskoteki, nocne kluby, obiekty koncertowe na wolnym powietrzu, nawet ogródki wiedeńskie przy restauracjach i kawiarniach są źródłem wielu skarg mieszkańców odczuwających w związku z ich działalnością dyskomfort akustyczny. Negatywnie odbierany jest również tzw. hałas osiedlowy.

W gminie największy wpływ na hałas akustyczny wywiera hałas komunikacyjny – w szczególności od dróg wojewódzkich nr 985 i 872 oraz od drogi krajowej nr 9.

W 2015 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wykonała generalny pomiar ruchu na istniejącej sieci dróg krajowych i wojewódzkich (o nawierzchni twardej), z wyłączeniem tych odcinków dróg, dla których zarządcami są prezydenci miast na prawach powiatu przeprowadziła pomiar ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich. Dla drogi krajowej nr 9 na odcinku pomiarowym Łoniów – Nagnajów zarejestrowano średni dobowy ruch (SDR) 10833 pojazdów samochodowych ogółem a na odcinku Nagnajów – Jadachy 6416. Dla drogi wojewódzkiej nr 985 na odcinku pomiarowym Nagnajów – Baranów Sandomierski zarejestrowano (SDR) 7532 pojazdów samochodowych ogółem a na odcinku Baranów Sandomierski – Jaślany 7758. Dla drugiej drogi wojewódzkiej nr 872 na odcinku pomiarowym Baranów Sandomierski – Majdan Królewski zarejestrowano (SDR) 2440 pojazdów samochodowych ogółem.

W przypadku gminy do działań sprzyjających obniżeniu hałasu komunikacyjnego należą: utrzymanie dobrego stanu dróg, odnawianie nawierzchni drogowych, obiektów mostowych, remonty i modernizacje odcinków dróg.

W przypadku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, w celu ochrony ludzi przed tym zanieczyszczeniem należy podjąć środki minimalizujące oddziaływanie.

W pierwszej kolejności należy do nich ustawianie ekranów akustycznych. Ekrany te, nawet wykonane estetycznie, zamykają wgląd w krajobraz, co ma istotne znaczenie dla

gmin, których cennym dziedzictwem jest nieprzekształcone środowisko naturalne i walory krajobrazowe.

3.7. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

W celu ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego dla obszaru całego miasta i gminy niezbędne jest ponadto:

- zachowanie zrównoważonego rozwoju,
- konieczność ochrony areалу gleb o wysokiej bonitacji (klasa I-III, IV) oraz obszarów leśnych przed zmniejszaniem i zmianą użytkowania,
- racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie jego zasobami,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom,
- przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- waloryzacja wytypowanych obiektów i obszarów, a następnie objęcie różnymi formami ochrony najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych (w tym doliny rzeczne, jako podstawa regionalnych i lokalnych systemów ochrony przyrody),
- rewaloryzacja zabytkowych założeń parkowych, wprowadzanie dolesień, uzupełnianie zadrzewień oraz pasów zieleni ochronnej w celu poprawy różnorodności biologicznej gminy i wzbogacenia jej krajobrazu,
- ograniczenie emisji substancji szkodliwych dla środowiska, stosowanie najlepszych dostępnych technologii i urządzeń, minimalizacja istniejących uciążliwości związanych głównie z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, emisją niską i komunikacją drogową,
- przeciwdziałanie niewłaściwemu korzystaniu ze środowiska, wdrożenie programu segregacji i utylizacji odpadów, usuwanie dzikich wysypisk odpadów,
- poprawa stanu infrastruktury technicznej w tym szczególnie drogowej, priorytetowa realizacja kompleksowych systemów oczyszczania ścieków,
- prowadzenie stałego monitoringu środowiskowego,
- prowadzenie produkcji rolniczej opartej na tzw. "dobrych praktykach gospodarowania", przeciwdziałanie degradacji i erozji gleb, prowadzenie edukacji ekologicznej, propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- zachowanie właściwej ochrony wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych,

- ochrona cennych przyrodniczo obszarów, takich jak Natura 2000, czy terenów na których występują chronione gatunki flory, fauny i grzybów, ochrony przed zainwestowaniem wymagają obszary występowania chronionych roślin i siedlisk przyrodniczych, terytoria i miejsca lęgowe chronionej ornitofauny oraz obszary wchodzące w skład systemu ekologicznego,
- ochrona walorów krajobrazowych i widokowych,
- zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi i wolnymi od zabudowy, zwłaszcza poprzez zachowanie istniejących lasów, parków i skwerów oraz zaplanowanie na przyszłych osiedlach terenów zielonych,
- ograniczenie powstawania zabudowy w rozproszeniu, w pierwszej kolejności powinny być zabudowywane tereny już zurbanizowane,
- pozostawienie terenów zielonych wzdłuż rzeki Wisły,
- podjęcie działań, które przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych oraz uniknięcia ich zanieczyszczenia,
- respektowanie zasad zagospodarowania na obszarach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej oraz na obszarach i w otoczeniu obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej,
- respektowanie prawnych ograniczeń w zagospodarowaniu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- optymalne zabezpieczenie terenów, ludności i infrastruktury technicznej przed skutkami powodzi,
- zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu decydujących o tożsamości gminy.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Zasoby dziedzictwa kulturowego

Zachowane obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie gminy pochodzą z różnych okresów historycznych zaczynając od końca XVI w. do pierwszej połowy XX w. Do najstarszych zabytków z przełomu XVI i XVII w. zalicza się układ urbanistyczny Baranowa Sandomierskiego wraz z zespołem zamkowo-pałacowym i kościołem. Kolejne dwa kościoły ze Ślęzak i Woli Baranowskiej powstały pod koniec XIX wieku i na początku XX wieku. Obiekty te uzupełniają zabytki sepulkralne - cmentarze parafialne w Baranowie Sandomierskim i Ślęzakach oraz liczne krzyże i kapliczki przydrożne. Pozostałe obiekty zabytkowe to przede wszystkim drewniana i murowana zabudowa mieszkaniowa.

Na terenie Dymitrowa Dużego znajduje się kopiec sursum corda (łac. w górę serca) o wysokości 10m, który powstał w miejscu dawnego kościoła pochłoniętego przez wody Wisły gdy ta zmieniła swój przebieg. Kopiec został utworzony w 1999 roku i wprawdzie nie jest objęty ochroną, ale stanowi istotny element kulturowy i krajobrazowy gminy zaś w sąsiedztwie kopca odbywają się uroczystości patriotyczne i religijne.

4.2. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków.

Na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków do rejestru zabytków zostało wpisanych 13 obiektów i obszarów o wysokich wartościach kulturowych.

Gmina posiada gminną ewidencję zabytków wykonaną w 2015 r., w której znajduje się 85 zabytków nieruchomości i 26 stanowisk archeologicznych.

Tabela 8 Wykaz zabytków (stan na dzień 17.05.2017 r.)

Lp.	Nazwa obiektu	Adres	Uwagi
Obiekty wpisane do rejestru zabytków			
1.	Układ urbanistyczny	Baranów Sandomierski	nr rej.: 290/A z 6.05.1985 - strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej
2.	Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela, 1607, 2 poł. XIX	Baranów Sandomierski ul. Kościuszki 3	nr rej.: A-526 z 2.08.1982
3.	Cmentarz parafialny	Baranów Sandomierski ul. Fabryczna	nr rej.: A-608 z 14.06.1988
4.	Zamek, 1591-1606, k. XVII, XIX w zespole zamkowym	Baranów Sandomierski ul. Zamkowa 22	nr rej.: A-682 z 11.12.1967 i z 24.02.1977
5.	Park, XIX-XX w zespole zamkowym	Baranów Sandomierski ul. Zamkowa 22	nr rej.: A-682 z 11.12.1967 i z 24.02.1977
6.	Dom, k. XIX	Baranów Sandomierski ul. Rynek 1	nr rej.: A-1231 z 24.10.1995
7.	Dwór, po 1920	Józefów	nr rej.: 311/A z 21.09.1987
8.	Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP, 1873	Ślężaki	nr rej.: A-534 z 22.04.1991
9.	Dzwonnica	Ślężaki	nr rej.: A-534 z 22.04.1991
10.	Cmentarz kościelny	Ślężaki	nr rej.: A-534 z 22.04.1991
11.	Cmentarz parafialny (najstarsza część), ok. 1873	Ślężaki	nr rej.: A-654 z 10.06.1988
12.	Kaplica	Ślężaki	nr rej.: A-654 z 10.06.1988
13.	Kościół parafialny p.w. Naj świętszego Serca Jezusa, pocz. XX	Wola Baranowska	nr rej.: A-565 z 18.04.1991
Pozostałe obiekty w miejscowościach gminy:			
Baranów Sandomierski			
1.	Plebania, murowana, lata 20-te XX w.	ul. Kościuszki 3	
2.	Obora, murowana, 2 poł. XIX, restaur. po 1945	ul. Kościuszki 3	
3.	Kapliczka, murowana, 1900	ul. Mickiewicza	
4.	Szkoła, murowana, lata 20-te XX	ul. Kościuszki 6	
5.	Dworek, murowany, 2 poł. XIX, remont. 1931	ul. Mickiewicza 26	
6.	Czworak, ob. dom, murowany, 2 poł. XIX	ul. Zamkowa 23	
7.	Dom, murowany, XIX/XX, restaur. po 1945	ul. Fabryczna 16	
8.	Dom, murowany, lata 30-te XX	ul. Fabryczna 14	
9.	Dom, murowany, XIX/XX	ul. Fabryczna 15	
10.	Dom, murowany, k. XIX	ul. Fabryczna 21	

11.	Dom, murowany, XIX/XX	ul. Fabryczna 41	
12.	Dom, drewniany, pocz. XX	ul. Fabryczna 42	
13.	Dom, murowany, XIX/XX	ul. Kościuszki 5	
14.	Dom, murowany, pocz. XX	ul. Kościuszki 14	
15.	Dom, murowany, k. XIX	ul. Rynek 2	
16.	Dom, murowany, k. XIX, remont. po 1945	ul. Rynek 7	
17.	Dom, murowany, XIX/XX	ul. Rynek 9	
18.	Dom, murowany, k. XIX	ul. Rynek 12	
19.	Dom, murowany, XIX/XX	ul. gen. L. Okulickiego 1	
20.	Dom, murowany, k. XIX	ul. Rynek 25	
21.	Dom, murowany, lata 20-te XX	ul. Wenecja 6	
22.	Figurka Chrystusa Frasobliwego, XIX	ul. Fabryczna	
23.	Figurka Chrystusa Króla, 1935	ul. Kościuszki	
24.	Figurka Jana Nepomucena, 1753	ul. Mickiewicza	
25.	Dom, murowany, k. XIX	ul. Rynek 16	
26.	Dom, murowany, k. XIX	ul. Rynek 17	
27.	Dom, murowany, k. XIX	ul. Rynek 20	
28.	Dom, murowany, k. XIX	ul. Rynek 22	
29.	Apteka, murowana, k. XIX	ul. Rynek 23	
30.	Poczta, murowana, k. XIX	ul. Rynek 24	
31.	Dom, murowany, k. XIX	ul. Zamkowa 2	
32.	Dom, drewniany, pocz. XX	ul. Zamkowa 13	
Dąbrowica			
1.	Kapliczka w centrum wsi, murowana, 1913	Dąbrowica „Góry”	
2.	Dom, drewniany, XIX/XX	Dąbrowica 68	
Durdy			
1.	Kapliczka, murowana, 2 poł. XIX	w centrum wsi	
2.	Dom, murowany, pocz. XX	Durdy 65	
3.	Leśniczówka, pocz. XX	Durdy 68	
4.	Szkoła, pocz. XX	Durdy 1	
Dymitrów Duży			
1.	Kapliczka, drewniana, 1906	przy drodze do Przykopa	
2.	Szkoła, 1906	Dymitrów Duży 26	
3.	Krzyż przydrożny, 1910	przy drodze przywałowej do Baranowa S.	
Dymitrów Mały			
1.	Kapliczka, drewniana, XIX	przy drodze do Dymitrowa Dużego	
2.	Kapliczka, XIX	przy drodze w Dymitrowie Małym	
3.	Krzyż przydrożny, XIX	przy skrzyżowaniu dróg do Przykopa i Domacyn	
4.	Krzyż przydrożny	przy skrzyżowaniu dróg do Dymitrowa Dużego i Przykopa	
Skopanie			
1.	Kapliczka, murowana, k. XIX	ul. J. Pawła II	
2.	Kapliczka, drewniana, lata 30-te XX	ul. ks. J. Popiełuszki	
3.	Kapliczka, figurka MB, 1908	ul. Armii Krajowej 4	
4.	Figurka św. Józefa	ul. Armii Krajowej	
5.	Budynek mieszkalny wielorodzinny, murowany, 1939	ul. gen. W. Sikorskiego 1	
6.	Budynek mieszkalny wielorodzinny, murowany, 1939	ul. gen. W. Sikorskiego 3	
7.	Budynek mieszkalny wielorodzinny, murowany, 1939	ul. gen. W. Sikorskiego 4	
8.	Układ urbanistyczny	ul. gen. W. Sikorskiego	
Suchorzów			
1.	Szkoła, murowana, lata 30-te XX	ul. Szkolna	
2.	Dom, murowany, 1930	ul. Wspólna 41	
3.	Dom, murowany, lata 30-te XX	ul. Wspólna 20	
4.	Dom, murowany, ok. 1920	ul. Szkolna 5	
5.	Kapliczka, murowana, k. XIX	ul. Baranowska	
6.	Krzyż przydrożny, k. XIX	ul. Baranowska	

7.	Krzyż przydrożny, k. XIX	ul. Baranowska i ul. Przewóz	
8.	Kapliczka, murowana, k. XIX	ul. Wspólna	
Siedleszczany			
1.	Kapliczka, figurka MB, murowana, pocz. XIX	w centrum wsi	
2.	Kapliczka, figurka św. J. Nepomucena, pocz. XVIII	przy wjeździe do wsi	
Ślężaki			
1.	Dom, ob. Klub Rolnika, murowany, lata 30-te XX	Ślężaki 37	
2.	Krzyż przydrożny	przy drodze do Kaczaków	
3.	Dom, drewniany	Ślężaki 52	
Ślężaki – Józefów			
1.	Obory, murowane, lata 20-te XX, w zespole dworskim	Ślężaki	
2.	Lamus, murowany, pocz. XX, w zespole dworskim	Ślężaki	
3.	Obora, murowana, pocz. XX w zespole dworskim	Ślężaki	
Wola Baranowska			
1.	Dwór Januszewskich, pocz. XX	ul. Wierzbowa	
2.	Kapliczka, murowana, pocz. XX	ul. Wschodnia	
3.	Krzyż przydrożny	ul. Holendry	

4.3. Cmentarze i mogiły zabytkowe

Na terenie gminy znajduje się pięć cmentarzy rzymsko-katolickich zlokalizowanych w miejscowościach Baranów Sandomierski (2), Ślężaki, Skopanie i Wola Baranowska oraz jeden dawny kirkut gminy wyznaniowej żydowskiej z Baranowa Sandomierskiego zlokalizowany w miejscowości Skopanie. Trzy najstarsze z tych cmentarzy znajdują się pod ochroną konserwatorską.

1) Baranów Sandomierski – cmentarz rzymskokatolicki, przykościelny

Nr rej. zab.: 62/82

Administrator: Parafia p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela w Baranowie

Pow.: 0,3 ha

Nieczynny. Położony przy ul. Kościuszki, na południowy wschód od rynku, otoczony zabudową małomiasteczkową. Założony około poł. XV w. na planie wieloboku, z kościołem parafialnym z początku XVII w. w centrum, otoczony współczesnym ogrodzeniem metalowym. Brak nagrobków. W ściany kościoła wmurowano 5 płyt epitafijnych z XVII-XIX w., najstarsza z 1640 r. Drzewostan rozmieszczony wzdłuż ogrodzenia. Brak starodrzewu.

2) Baranów Sandomierski – cmentarz rzymskokatolicki

Nr rej. zab.: 343/88

Administrator: Parafia p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela w Baranowie

Pow.: 0,84 ha

Czynny. Położony w południowo wschodniej części miasta, około 500 m od kościoła, przy ul. Fabrycznej. Założony w 1807 r. na planie prostokąta. Ogrodzony siatką metalową. Układ alejek i kwater regularny i częściowo symetryczny. Wejście na osi głównej alejki, na jej

zakończeniu kaplica grobowa. Zachowane pojedyncze nagrobki i krzyże żeliwne z XIX i początku XX w. skupione wzdłuż alei głównej, najstarszy z 1842 r. Kaplica grobowa Dolańskich, właścicieli okolicznych dóbr, z 1931 r. wg projektu Tadeusza Stryjeńskiego. Mogiły ziemne żołnierzy Wojska Polskiego z września 1939 r., prawie całkowicie zatarte. Drzewostan głównie przy ogrodzeniu i wzdłuż alejek, starodrzew nieliczny: pojedyncze egzemplarze dębu, sosny, brzozy, osiki i robinii.

3) Ślężaki – cmentarz rzymskokatolicki

Nr rej. zab.: 322/88

Administrator: Parafia p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Ślężakach

Pow. 2,0 ha

Czynny. Położony na piaszczystym wzniesieniu, około 600 m od zabudowań wsi, na skraju lasu. Założony około 1815 r. na planie wieloboku, dostosowanym do ukształtowania terenu, z dwiema rozchodzącymi się pod kątem alejkami, prowadzącymi od wejścia w głąb cmentarza i kaplicą z 1873 r. w centrum. Otoczony murem ceglany, z bramą od strony zachodniej. Układ grobów rozproszony jedynie przy alejkach częściowo regularny, rzędowy. Zachowane pojedyncze nagrobki z końca XIX i pocz. XX w., bez większych wartości artystycznych. Na cmentarzu grób ks. Wojciecha Sołtysika, uczestnika powstania 1863 r., zmarłego w 1916 r. oraz trzy zbiorowe mogiły żołnierzy polskich z września 1939 r., obecnie prawie całkowicie zatarte. Teren gęsto zadrzewiony, zieleń rozproszona, niepielęgnowana, brak starodrzewu.

4) Wola Baranowska – cmentarz rzymskokatolicki

Administrator.: Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa

Pow. 1,12 ha

Czynny. Położony około 1,5 km na północ od zabudowań wsi, w pobliżu drogi do Baranowa, od północy i północnego wschodu otoczony lasem, z pozostałych stron polami. Założony w 1925 r. na planie prostokąta zbliżonego do kwadratu. Ogrodzony siatką metalową. Układ alejek i kwater regularny, geometryczny, wejście na osi środkowej alejki. Na cmentarzu nagrobki kamienne i betonowe oraz krzyże metalowe z okresu międzywojennego, bez większych wartości artystycznych i zabytkowych. Drzewostan nieliczny, brak starodrzewu.

5) Skopanie – cmentarz rzymskokatolicki

Administrator.: Parafia pw. Miłosierdzia Bożego w Skopaniu Osiedle

Pow. 1,10 ha

Czynny. Położony około 0,5 km na północny-wschód od zabudowań wsi, przy drodze ze Skopania Osiedle do Skopania Wsi, otoczony polami. Założony w 1998 r. na planie wydłużonego prostokąta, ściętego z przodu. Ogrodzony murowanym ogrodzeniem z metalowymi przęsłami. Układ alejek i kwater regularny, geometryczny, wejście na osi środkowej alejki. Na cmentarzu w 1/3 długości kaplica cmentarna, nagrobki kamienne

i betonowe współczesne. Drzewostan nieliczny w postaci krzewów zimnozielonych wzdłuż ogrodzenia.

6) Skopanie – dawny cmentarz żydowski

Administrator.: do 1939 r. gmina wyznaniowa żydowska z Baranowa Sandomierskiego, od 2007 roku cmentarzem opiekują się uczniowie Publicznego Gimnazjum w Skopaniu

Pow. ok. 2,70 ha

Nieczynny. Położony na terenie wsi Skopanie w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 985 w niewielkim lasku po sąsiedzku stacji benzynowej. Wg źródeł pierwsza wzmianka o nim pochodzi z 1718 r. W 1938 roku cmentarz zajmował działkę o nieregularnym kształcie, rozciągającą się między drogami z Baranowa Sandomierskiego do wsi Skopanie i Woli Baranowskiej. Cmentarz czynny był do czasu II wojny światowej. Wg relacji starszych mieszkańców Baranowa w czasie okupacji nagrobki były wykorzystywane przez Niemców do budowy dróg. Obecnie trudno jest odtworzyć kształt i wielkość cmentarza, jego powierzchnia wynosiła ok. 2,7 ha. Na terenie cmentarza, na niewielkiej polanie znajduje się zbiorowa mogiła ok. 60 osób zamordowanych w baranowskim getcie. Ustawiony w 1945 roku głaz posiada nieczytelną już dziś inskrypcję. Mogiła ma wielkość 5x10 m, głaz wysokość ok. 1 m. W 2009 roku w nieznanymi okolicznościach na cmentarz przeniesiono 1 macewę, najprawdopodobniej odnalezioną gdzieś w okolicy.

Ponadto na terenie gminy w przeszłości było 5 innych cmentarzy, które obecnie są trudne do zlokalizowania ze względu na niezachowane granice, zatarte i dziś już nieczytelne rozplanowanie oraz brak nagrobków.

1) Dymitrów Duży – dawny cmentarz rzymskokatolicki

Cmentarz funkcjonował przy kościele parafialnym p.w. św. Katarzyny w okresie od XIV do XVIII w. Położony przy drodze Domacyny – Baranów /sandomierski, na płaskim podmokłym terenie, porośniętym trawą. Oddalony ok. 400 m od kapliczki przydrożnej. Układ i rozplanowanie trudne do ustalenia. Teren cmentarza został zalany wodą w 2 poł. XIX w., razem z położonym obok drewnianym kościołem.

2) Baranów Sandomierski – cmentarz choleryczny

Założony w 1 poł. XIX w. Położony w południowo-zachodniej części miasta, na dalekim przedmieściu zwanym „podgrodzie”, na niewielkim wzniesieniu, porośniętym lasem sosnowym. Układ cmentarza nieczytelny. Nagrobki niezachowane. Zieleń nie pielęgnowana.

3) Suchorzów – cmentarz epidemiczny

Założony został ok. 1863 r. Położony jest ok. 100 m od ostatnich zabudowań wsi, przy polnej drodze w kierunku wschodnim. Układ cmentarza, jego granice i rozplanowanie zatarte wskutek mechanicznej niwelacji terenu. Nagrobki niezachowane.

4) Skopanie – cmentarz epidemiczny

Założony został ok. 1863 r. Położony przy drodze, łączącej wieś Skopanie ze Skopaniem Osiedlem, w lewo od bramy cegielni. Na jego terenie stoją częściowo budynki administracji. Granice cmentarza, układ mogił i rozplanowanie zatarte. Nagrobki niezachowane.

5) Skopanie – cmentarz wojenny

Założony został w 1915 r. Położony ok. 30 m od budynku szkoły podstawowej w kierunku północno-wschodnim, przy lesie gromadzkim. Granice cmentarza, układ mogił i rozplanowanie zatarte. Nagrobki niezachowane.

4.4. Miejsca pamięci narodowej

Na terenie gminy znajduje się 6 miejsc pamięci narodowej upamiętniających wydarzenia związane z II wojną światową. Miejsca te znajdują się w Baranowie Sandomierskim, Ślęzakach, Skopaniu i Woli Baranowskiej. Miejsca te to:

- pomnik na placu rynkowym w Baranowie Sandomierskim,
- mogiły żołnierzy WP z września 1939 r. na cmentarzu parafialnym w Baranowie Sandomierskim,
- mogiły żołnierzy WP z września 1939 r. na cmentarzu parafialnym w Ślęzakach,
- zbiorowa mogiła ok. 60 osób narodowości żydowskiej na dawnym cmentarzu żydowskim w Skopaniu,
- obelisk poświęcony por. Romanowi Griesswaldowi w parku w Skopaniu Osiedle,
- nagrobek żołnierza WP Jana Barszcza w Woli Baranowskiej.

Stan zachowania i utrzymania miejsc pamięci narodowej jest dobry lub bardzo dobry. Miejsca są zadbane, uporządkowane i otoczone opieką społeczeństwa gminy.

4.5. Krzyże i kapliczki przydrożne

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 69 kapliczek i krzyży przydrożnych będących pamiętką dziedzictwa kulturowego i społecznego. Większość z nich to obiekty proste i ubogie w formie, występujące najczęściej w postaci metalowych krzyży przydrożnych, metalowych lub żeliwnych krzyży na postumencie lub małych kapliczek domkowych na słupie zlokalizowanych na terenie prywatnych posesji. Do najciekawszych obiektów należą:

- 3 kapliczki św. Jana Nepomucena: drewniane z Siedleszczan i z Dymitrowa Małego oraz ceramiczna z roku 1753 z Baranowa Sandomierskiego,
- kamienna figura Chrystusa Frasobliwego z Baranowa Sandomierskiego,
- murowana kapliczka domkowa z Baranowa Sandomierskiego,
- drewniana kapliczka domkowa ze Skopania.

Zestawienie ilości krzyży i kapliczek przydrożnych w poszczególnych miejscowościach:

• Baranów Sandomierski	8
• Dąbrowica	7
• Durdy	5
• Dymitrów Duży	5
• Dymitrów Mały	4
• Kaczaki	4
• Knapy	6
• Marki	1
• Siedleszczany	5
• Skopanie	10
• Suchorzów	7
• Ślężaki	2
• Wola Baranowska	5

Źródło: opracowanie własne

4.6. Stanowiska archeologiczne i ich charakterystyka

Na obszarze gminy odkryto 117 stanowisk archeologicznych, na których spotykany jest materiał pochodzący z różnych okresów pradziejów od późnego paleolitu poprzez wczesny neolit, średniowiecze po okres nowożytny. Posiadają one zróżnicowaną wartość poznawczą. Większość z nich to ślady osadnictwa i niewielkie osady. Część z nich jest zniszczona przez erozję, drogi polne oraz prace polowe. Wszystkie stanowiska wymagają podjęcia działań ratowniczych zanim nie zostaną całkowicie zniszczone.

Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP) jest ogólnopolskim programem badawczo-konserwatorskim, prowadzonym od 1978 roku. Jego celem jest rozpoznanie metodą badań powierzchniowych i w kwerendzie źródłowej, stanowisk archeologicznych na terenie całego kraju oraz budowa archiwum informacji o stanowiskach archeologicznych rozpoznanych tą metodą. Dla potrzeb AZP obszar kraju został podzielony na prostokątne obszary o powierzchni 37,5 km² oznaczane liczbami arabskimi w systemie nr pasa - nr słupa.

Dokumentacja z badań AZP w formie sprawozdania tekstowego z badań na obszarze oraz załączonych Kart Ewidencji Stanowisk Archeologicznych sporządzonych dla każdego stanowiska, jest przechowywana w oddziałach Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków a kopia tych materiałów jest dostępna w Dziale Archeologii Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Rezultaty badań AZP są podstawowym narzędziem służb ochrony zabytków w formułowaniu wytycznych dla władz gmin przy ustalaniu planów zagospodarowania przestrzennego i ustalaniu stref ochrony konserwatorskiej. Są również podstawą do wnioskowania o podjęciu badań ratowniczych lub nadzoru konserwatorskiego w przypadku planowanej inwestycji. Uwzględnienie rezultatów badań AZP jest również

ważnym elementem w procesie planowania inwestycji przez różne podmioty gospodarcze. Koszty wiążące się z koniecznością prowadzenia badań archeologicznych mają, bowiem zasadniczy wpływ na ostateczne ustalenie lokalizacji i budżetu przedsięwzięcia.

Stanowiska archeologiczne na obszarze gminy rozmieszczone są na 6 sekcjach AZP: 93-71, 93-72, 94-71, 94-72, 94-73 i 95-72 których karty ewidencji stanowiska archeologicznego znajdują się w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu Delegatura w Tarnobrzegu. Trzy stanowiska archeologiczne: Nagnajów 4 (93-72/16), Nagnajów 5 (93-72/17) i Padew Narodowa 10 (94-71/15) (pozycje 61-63 w tabeli) znajdujące się wg wykazu konserwatorskiego na terenie gmin Tarnobrzeg i Padew Narodowa faktycznie położone są w granicach administracyjnych gminy Baranów Sandomierski.

Poniższa tabela przedstawia stanowiska archeologiczne na terenie gminy. Stanowiska zostały przedstawione na rysunkach „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” i „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, kolorem szarym wyróżnione zostały stanowiska wpisane do rejestru zabytków (2) i gminnej ewidencji zabytków (24).

Tabela 9 Wykaz stanowisk archeologicznych. (stan na 1.05.2015 r.).

Lp.	Nazwa stanowiska	Nr AZP	Nr na obszarze	Funkcja, kultura i chronologia stanowiska
1.	Baranów Sandomierski 1	93-71	7	1. zamek; XVI w. 2. osada; okres nowożytny
2.	Baranów Sandomierski 3	93-71	8	1. osada; OWR
3.	Baranów Sandomierski 4	93-72	24	1. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze IX-XI w.
4.	Baranów Sandomierski 5	93-72	25	1. osada?; starożytna; nieokreślona
5.	Baranów Sandomierski 6	93-72	26	1. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona 2. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
6.	Baranów Sandomierski 7	93-72	27	1. osada; przeworska; ok. rzymski
7.	Baranów Sandomierski 8	93-71	44	1. ślad osadnictwa; łużycka, epoka brązu 2. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
8.	Baranów Sandomierski 9	93-71	45	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
9.	Baranów Sandomierski 10	93-71	46	1. ślad osadnictwa; neolit
10.	Baranów Sandomierski 11	93-71	47	1. ślad osadniczy; neolit 2. ślad osadnictwa; wczesna epoka brązu
11.	Baranów Sandomierski 12	93-71	48	1. osada; łużycka; ok. halszacki 2. osada; wczesne średniowiecze VII-VIII w. 3. osada; średniowiecze XI-XII w. 4. ślad osadnictwa; OWR 5. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona
12.	Baranów Sandomierski 13	93-71	49	1. ślad osadnictwa; wczesna epoka brązu
13.	Baranów Sandomierski 14	93-71	50	1. ślad osadnictwa; neolit 2. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
14.	Baranów Sandomierski 15	93-72	52	1. ślad osadnictwa; GT Kł; V o. EB
15.	Dąbrowica 1	93-72	30	1. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona 2. ślad osadnictwa; średniowiecze
16.	Dąbrowica 2	93-72	31	1. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona
17.	Dąbrowica 3	93-72	32	1. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona
18.	Dąbrowica 4	93-72	33	1. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona
19.	Dąbrowica 5	93-72	34	1. osada; trzcieniecka
20.	Dąbrowica 6	93-72	35	1. ślad osadnictwa; neolit
21.	Dąbrowica 7	93-72	36	1. ślad osadnictwa; wczesny brąz 2. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
22.	Dąbrowica 8	93-72	37	1. ślad osadnictwa; łużycka

23.	Dąbrowica 9	93-72	38	1. ślad osadnictwa; pucharów lejkowatych 2. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze XII-XIII w.
24.	Dąbrowica 10	93-72	39	1. osada; starożytna; nieokreślona
25.	Dąbrowica 11	93-72	40	1. ślad osadnictwa; neolit 2. ślad osadnictwa; wczesny brąz 3. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze XI w.
26.	Dąbrowica 12	93-72	41	1. osada; trzciniecka 2. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona
27.	Dąbrowica 13	93-72	42	1. ślad osadnictwa; wczesny brąz
28.	Dąbrowica 14	93-72	43	1. osada; trzciniecka
29.	Dąbrowica 15	93-72	44	1. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona
30.	Dąbrowica 16	93-72	45	1. ślad osadnictwa; trzciniecka
31.	Dąbrowica 17	94-72	8	1. osada; trzciniecka; II okres EB
32.	Dąbrowica 18	94-72	9	1. ślad osadnictwa;
33.	Dąbrowica 19	94-72	23	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
34.	Dąbrowica 20	94-72	24	1. osada; łużycka; późny brąz – Ha 2. osada; przeworska; OWR 3. osada; wczesne średniowiecze 4. stanowisko nieokreślone
35.	Dąbrowica 21	94-72	25	1. ślad osadnictwa; sznurowe; I okres EB
36.	Durdy 1	95-72	1	1. pracownia krzemieniarska; świderska; paleolit schyłkowy 2. obozowisko; mezolit 3. ślad osadniczy; ceramiki sznurowej; neolit schyłkowy
37.	Durdy 3	95-72	3	1. ślad osadniczy; starożytna nieokreślona
38.	Durdy 5	95-72	5	1. ślad osadniczy; wczesny okres epoki brązu 2. ślad osadniczy; st. nieokreślona
39.	Durdy 6	95-72	10	1. ślad osadniczy; łużycka?
40.	Dymitrów Duży 1	94-71	33	1. ślad osadnictwa; sznurowe; I okres EB
41.	Dymitrów Duży 2	94-71	34	1. ślad osadnictwa; łużycka
42.	Dymitrów Duży 3	94-71	35	1. osada; sznurowe; I okres EB 2. osada; trzciniecko-łużycka; EB
43.	Dymitrów Duży 4	94-71	36	1. ślad osadnictwa; łużycka
44.	Dymitrów Duży 5	94-71	37	1. osada; sznurowe; I okres EB
45.	Dymitrów Duży 6	94-71	38	1. ślad osadnictwa; łużycka?
46.	Dymitrów Duży 7	93-71	51	1. osada?; wczesne średniowiecze VII-VIII w.
47.	Dymitrów Duży 8	93-71	52	1. ślad osadnictwa;?; wczesna epoka brązu 2. ślad osadnictwa;?; starożytna nieokreślona
48.	Dymitrów Duży 9	93-71	53	1. ślad osadnictwa; łużycka; epoka brązu 2. ślad osadnictwa;?; starożytna nieokreślona
49.	Knapy 1	95-72	7	1. ślad osadniczy; neolit
50.	Knapy 2	95-72	8	1. osada; pucharów lejkowatych 2. ślad osadniczy; wczesny okres epoki brązu
51.	Knapy 3	95-72	9	1. ślad osadniczy;
52.	Knapy 5	95-72	12	1. osada/cmentarzysko?; neolit/epoka brązu?
53.	Knapy 6	94-72	1	1. obozowisko; świderska, schyłkowy paleolit 2. ślad osadnictwa; neolit 3. cmentarzysko; łużycka; Ha 4. cmentarzysko; trzciniecko-łużycka;
54.	Knapy 9	94-72	4	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
55.	Knapy 10	94-72	5	1. ślad osadnictwa;
56.	Knapy 11	94-72	14	1. osada?; łużycka; EB
57.	Knapy 12	94-72	30	1. ślad osadnictwa; łużycka; EB
58.	Knapy 13	94-72	31	1. ślad osadnictwa; łużycka; EB
59.	Knapy 14	94-72	32	1. ślad osadnictwa; trzciniecka; II okres EB
60.	Knapy 15	94-72	33	1. ślad osadnictwa; łużycka; EB
61.	Nagnajów 4	93-72	16	1. osada; łużycka 2. osada; wczesne średniowiecze
62.	Nagnajów 5	93-72	17	1. osada; trzciniecka 2. osada; łużycka 3. osada?; wczesne średniowiecze
63.	Padew Narodowa 10	94-71	15	1. ślad osadnictwa; pucharów lejkowatych

64.	Siedleszczany 3	93-72	3	1. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona 2. ślad osadnictwa; przeworska 3. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
65.	Siedleszczany 4	93-72	4	1. ślad osadnictwa; neolit 2. osada; wczesne średniowiecze
66.	Siedleszczany 12	93-72	51	1. dwór; staropolska; XVII-XVIII w.
67.	Skopanie 2	93-72	28	1. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze XI-XII
68.	Skopanie 3	93-72	29	1. osada; wczesne średniowiecze VII-IX w.
69.	Skopanie 4	93-72	46	1. ślad osadnictwa; starożytna; nieokreślona
70.	Skopanie 5	93-72	47	1. osada; ?; wczesny brąz 2. osada; pomorska?; ok. lateński
71.	Skopanie 6	93-72	48	1. osada; ?; wczesny brąz
72.	Skopanie 7	93-72	49	1. ślad osadnictwa; trzciniecka
73.	Skopanie 8	94-72	26	1. ślad osadnictwa; mezolit?
74.	Suchorzów 1	93-72	23	1. ślad osadnictwa; wczesny brąz
75.	Ślężaki 1	94-73	1	1. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
76.	Ślężaki 2	94-73	2	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
77.	Ślężaki 3	94-73	3	1. ślad osadnictwa; łużycka
78.	Ślężaki 4	94-73	4	1. ślad osadnictwa; janisławicka; mezolit
79.	Ślężaki 5	94-73	5	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
80.	Ślężaki 6	94-73	6	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
81.	Ślężaki 7	94-73	7	1. ślad osadnictwa; epoka kamienia
82.	Ślężaki 8	94-73	8	1. ślad osadnictwa; wczesny brąz
83.	Ślężaki 9	94-73	9	1. ślad osadnictwa; średniowiecze
84.	Ślężaki 10	94-73	10	1. osada; wczesny brąz 2. osada; łużycka;
85.	Ślężaki 11	94-73	11	1. osada; łużycka;
86.	Ślężaki 21	94-73	21	1. osada; trzciniecka
87.	Ślężaki 22	94-73	22	1. osada; trzciniecka
88.	Ślężaki 23	94-73	23	1. osada; trzciniecka
89.	Ślężaki 24	94-73	24	1. osada; trzciniecka
90.	Ślężaki 25	94-73	25	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
91.	Ślężaki 26	94-73	26	1. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
92.	Ślężaki 27	94-73	27	1. ślad osadnictwa; trzciniecka
93.	Ślężaki 28	94-73	28	1. ślad osadnictwa; trzciniecka
94.	Ślężaki 29	94-73	29	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
95.	Ślężaki 30	94-73	30	1. ślad osadnictwa; trzciniecka
96.	Ślężaki 32	94-72	10	1. ślad osadnictwa; sznurowe; I okres EB
97.	Ślężaki 33	94-72	11	1. ślad osadnictwa; neolit
98.	Ślężaki 34	94-72	12	1. ślad osadnictwa; łużycka; EB
99.	Ślężaki 35	94-72	13	1. osada; łużycka; EB
100.	Ślężaki 36	94-72	19	1. ślad osadnictwa; łużycka; EB
101.	Wola Baranowska 2	94-72	7	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
102.	Wola Baranowska 3	94-72	15	1. ślad osadnictwa; trzciniecka; II okres EB
103.	Wola Baranowska 4	94-72	16	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
104.	Wola Baranowska 5	94-72	17	1. osada; trzciniecka; II okres EB
105.	Wola Baranowska 6	94-72	18	1. osada; trzciniecka; II okres EB
106.	Wola Baranowska 7	94-72	20	1. osada; sznurowe; I okres EB 2. osada; łużycka; EB-Ha 3. osada?; wczesne średniowiecze
107.	Wola Baranowska 8	94-72	21	1. osada; łużycka;
108.	Wola Baranowska 9	94-72	22	1. osada; mierzanowicka; I okres EB
109.	Wola Baranowska 10	94-72	27	1. ślad osadnictwa;
110.	Wola Baranowska 11	94-72	28	1. ślad osadnictwa; sznurowe; I okres EB 2. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
111.	Wola Baranowska 12	94-72	29	1. ślad osadnictwa; łużycka;
112.	Wola Baranowska 13	94-72	34	1. osada; krąg sznurowe; I okres EB 2. osada; łużycka; EB 3. starożytna nieokreślona
113.	Wola Baranowska 14	94-72	35	1. ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
114.	Wola Baranowska 15	94-72	36	1. osada; łużycka; EB
115.	Wola Baranowska 16	94-72	37	1. ślad osadnictwa;
116.	Wola Baranowska 17	94-72	38	1. ślad osadnictwa; starożytna nieokreślona
117.	Wola Baranowska 18	94-72	39	1. ślad osadnictwa; ?; neolit? 2. osada; łużycka; V EB-Ha

4.7. Szlaki kulturowe

Przez teren gminy przebiegają trzy szlaki kulturowe. Są to: szlak architektury drewnianej województwa podkarpackiego, Szlak Gniazd Rodowych Lubomirskich i Szlak Tradycyjnego Rzemiosła Podkarpacia.

Szlak architektury drewnianej województwa podkarpackiego

Trasa IX Tarnobrzeko-niżańska

Trasa ma kształt pętli o długości 232 km, prowadzi z Sandomierza w kierunku Stalowej Woli i Niska, następnie drogami lokalnymi w kierunku Ulanowa i Krzeszowa. Od Krzeszowa trasa prowadzi do Kolbuszowej i Mielca, za Mielcem skręca na północ, by poprzez Baranów Sandomierski i Tarnobrzeg dotrzeć do punktu początkowego - Sandomierza.

Od strony Mielca przez teren gminy trasa prowadzi drogą wojewódzką nr 985 do skrzyżowania z drogą krajową nr 9 (os. Nagnajów) i następnie przez teren Tarnobrzega do Sandomierza. Na terenie gminy nie ma obiektów szlaku, najbliższe obiekty zlokalizowane są w Gawłuszowicach, Cmolasie i Stalowej Woli.

Szlak Gniazd Rodowych Lubomirskich

Szlak wiedzie w Polsce przez najciekawsze miejscowości związane z magnackim rodem Lubomirskich na terenach województwa podkarpackiego i małopolskiego oraz przez teren obwodu lwowskiego na Ukrainie i okręgu preszowskiego na Słowacji prezentując obiekty historyczne wzniesione w okresie od XVI do XIX wieku.

Szlak zaczyna się w Stalowej Woli, a kończy w Wiśniczu. Jego całkowita długość wynosi 879 km, z czego na terenie Polski jest 478 km, na Ukrainie 247 km i na Słowacji 154 km.

Szlak biegnie ze Stalowej Woli przez Tarnobrzeg drogą wojewódzką nr 871 do drogi krajowej nr 9 i dalej do Baranowa Sandomierskiego gdzie obiektem szlaku jest zamek. Z Baranowa Sandomierskiego szlak wraca do drogi krajowej nr 9 i biegnie nią na południe do Rzeszowa.

Szlak Tradycyjnego Rzemiosła Podkarpacia

Szlak tworzony przez „Fundację NADwyraz” przy udziale szeregu instytucji z terenu województwa prezentuje historyczne zawody, rzemiosła oraz tradycje z nimi związane. Szlak obejmuje miejscowości z różnych regionów, które zostały podzielone na trzy trasy: Leżajską, Łańcucką oraz Strzyżowsko-Tarnobrzeską.

Trasa Strzyżowsko-Tarnobrzeska przebiega m.in. drogą wojewódzką nr 985 przez Baranów Sandomierski gdzie punktem szlaku jest pracownia hafciarska p. Anny Rzeszut.

4.8. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz wymogi ochrony

Zagrożenia dla środowiska kulturowego gminy:

- działalność inwestycyjna i rolnicza prowadzona nie zawsze zgodnie z dbałością o dziedzictwo archeologiczne;
- pozostawienie obiektów bez właściwej ochrony;
- brak środków na ochronę konserwatorską.

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków niezbędne jest:

- ochrona zabytków i stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz obejmowanie ochroną prawną obiektów i stanowisk nie wpisanych do rejestru poprzez ustalenia planów miejscowych,
- prowadzenie działalności inwestycyjnej i rolniczej z dbałością o dziedzictwo kulturowe w tym stanowiska archeologiczne,
- zachowanie charakteru zabudowy oraz dostosowania nowej zabudowy do zabudowy historycznej w obrębie całej gminy i miasta ze szczególną troską o obszary wpisane do rejestru zabytków,
- zachowanie historycznych układów ruralistycznych oraz ich ochrona poprzez ustalenia w planach miejscowych,
- podnoszenie świadomości lokalnej co do wartości spuścizny historycznej oraz jej wpływu na turystykę i agroturystykę,
- zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu decydujących o tożsamości gminy.

5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Ze względu na brak obowiązującego audytu krajobrazowego w studium nie zawarto zapisów dotyczących rekomendacji, wniosków oraz ustaleń wynikających z audytu krajobrazowego (art. 10 ust. 1 pkt 4a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

6. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia

1) Ludność

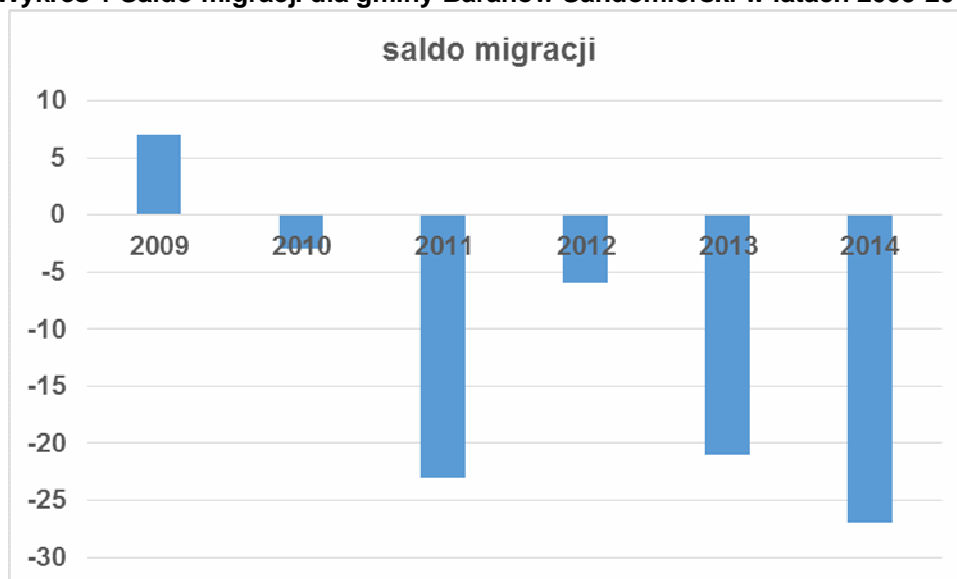
Gmina Baranów Sandomierski, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31.12.2016 roku liczyła 11 984 mieszkańców, przy czym na terenie miasta Baranów Sandomierskich liczba ludności wyniosła 1 485, a na terenach wiejskich 10 499

mieszkańców. Na podstawie danych ze spisów powszechnych zauważalne są duże wachania w liczbie mieszkańców. Zestawiając te dane z danymi z lat 2013, 2014 i 2015, zauważalny jest natomiast spadek liczby mieszkańców gminy. Ogółem w latach 2006 – 2016 w gminie było zaledwie 52 mieszkańców, co oznacza spadek na poziomie 0,6%. Gmina Baranów Sandomierskich cechowała się w 2016 roku gęstością zaludnienia na poziomie 99 osób na 1 km². Była to wartość niższa niż średnia gęstość zaludnienia w Polsce (123 osoby/km²) i w województwie podkarpackim (119 osób/km²). Przyrost naturalny w gminie na przestrzeni ostatnich 5 lat był ujemny i wynosił w 2011r.: -22, w 2013 r.: -56, 2014 r.: -2, 2015 r.: -30, a w 2016 r.: -25. Wyłącznie w roku 2012 był dodatni i wyniósł 2. Analiza ludności ze względu na płeć wskazuje na niewielką przewagę kobiet wśród mieszkańców. Wyższy odsetek kobiet w ogóle ludności znajduje swoje potwierdzenie w wartościach współczynnika feminizacji, tj. liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn, w gminie wynosi 103 i był nieco niższy do średniej krajowej (107), a jednocześnie zbliżony do wojewódzkiej (104). Oprócz wykazanego powyżej ubytku ludności, dane statystyczne wskazują, że gmina Baranów Sandomierski doświadcza również zjawiska starzenia się społeczeństwa. Na przestrzeni lat 2011-2016 wystąpiły jednocześnie trzy procesy, warunkujące negatywne zmiany struktury społeczności lokalnej: spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, niewielki wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym i wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku wskazuje na starzenie się społeczności lokalnej. Zgodnie z danymi GUS udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się z 20,2% ludności ogółem w 2011 roku do 18% w roku 2016. W tym samym czasie udział osób w wieku produkcyjnym odrobinę wzrósł z 62,9% do 63,8%, a udział osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 16,8% do 18,1%. W dniu 31.12.2016 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu zarejestrowanych jako bezrobotnych było 548 osób. W porównaniu do 2011 roku liczba bezrobotnych w mieście spadła ogółem o 250 osób, tj. o 45,6%.

2) Migracje

W gminie Baranów Sandomierski w latach 2009 – 2014 obserwowany jest stały odpływ mieszkańców. Wg danych GUS saldo migracji w ostatnich latach było ujemne i wynosiło od -27 (w 2014), do -3 (w 2010) przy czym największy odpływ ludności widoczny jest dla osób w wieku produkcyjnym. W 2009 saldo migracji było dodatnie i wyniosło 9.

Wykres 1 Saldo migracji dla gminy Baranów Sandomierski w latach 2009-2014

3) Struktura gospodarki

W 2016 roku na terenie gminy działalność prowadziło 768 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. Liczba przedsiębiorstw w gminie fluktuowała w latach 2011 - 2016, choć można zauważyć, że maksimum wystąpiło w 2010 roku (768 podmiotów), a minimum w 2014 roku (734 podmioty). W całym analizowanym okresie liczba podmiotów gospodarczych w gminie zwiększyła się o 2,9% (22 podmioty).

W Baranowie Sandomierskim obserwowana jest tendencja wzrostowa stałej wielkości wskaźnika podmiotów wpisanych do REGON na 10tys. ludności. W analizowanym, pięcioletnim okresie wskaźnik przyjmował wartości w zakresie 613 (w 2011 roku) do 641 (w 2016 roku). W przypadku gminy wartość wskaźnika podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wzrosła na przestrzeni lat 2011-2016 o 4%, podczas gdy w skali kraju wzrost wyniósł 8,4% (w tym 7,5% w miastach), a w skali województwa -9,4% (w tym 8,2% w miastach). Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym wskazuje na przeciętny poziom przedsiębiorczości mieszkańców gminy na tle mieszkańców innych jednostek. W 2016 roku na 100 mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym przypadało 8 osób prowadzących działalność gospodarczą. Wskaźnik pracujących na 1000 ludności pozwala porównać sytuację w gminie oraz innych jednostkach administracyjnych. W 2016 roku w Baranowie Sandomierskim na 1000 mieszkańców przypadały 64 osoby pracujące.

Na terenie gminy w Skopaniu funkcjonuje zakład przemysłowy o dość dużym znaczeniu gospodarczym i wizerunkowym dla mikroregionu – Fabryka Firanek „Wisán” S.A. Oprócz tego na terenie gminy działalność prowadzi stosunkowo duża liczba mikrofirm i innych

podmiotów gospodarczych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, m.in. hurtownie, piekarnie czy firmy handlowe, transportowe, budowlane i usługowe; m.in. piekarnia „Ewa” w Baranowie Sandomierskim, "Piekarnia Wiejska" S.C. w Knapach oraz P.P.H. "Bumita" S.C. w Siedleszczanach, a także wiele firm związanych z przemysłem firankarskim, m.in.: hurtownie: „Magdalena” i „Markizeta” w Baranowie Sandomierskim, F.H.U. Kaszmir w Skopaniu, TENDINA Rafał Durda Suchorzów, F.H.U. Pilecki w Skopaniu, F.H.U. Aga w Woli Baranowskiej i PPHU Gumtex w Baranowie Sandomierskim. Ponadto działają również Cegielnie Polowe w Siedleszczanach. Część mieszkańców gminy dojeżdża do pracy do pobliskiego Tarnobrzegu, a także do Kopalni i Zakładów Przetwórczych Siarki „Siarkopol”.

4) Bezrobocie

W dniu 31.12.2016 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu zarejestrowanych jako bezrobotnych było 548 osób. W porównaniu do 2011 roku liczba bezrobotnych w mieście spadła ogółem o 250 osób, tj. o 45,6%. Należy podkreślić, że poprawa sytuacji następuje rokrocznie od 2012 roku (gdy liczba zarejestrowanych najwyższa w całym analizowanym okresie i wynosiła 803 osoby), a w latach poprzednich, tj. 2010-2012, bezrobotnych w gminie przybywało. Na przestrzeni ostatnich 5 lat obserwowany jest stały poziom bezrobocia oscylujący wokół 8%. Najwyższy poziom bezrobocia wystąpił w 2012 roku, gdy udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wyniósł 10,5%, a najniższy poziom zanotowano w 2016 roku, gdy wskaźnik wynosił 7,1%.

5) Edukacja¹

Na terenie gminy funkcjonuje 8 przedszkoli. W zakresie szkolnictwa podstawowego, na terenie miasta znajduje się 7 szkół podstawowych. W gminie usługi świadczą również 4 gimnazja. Ponadto na terenie miasta nie funkcjonują szkoły ponadgimnazjalne i policealne. Gmina zaspokaja potrzeby w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego o ustawowym obowiązku kształcenia. W miejscowościach Baranów Sandomierski, Dąbrowica, Skopanie, Ślężaki i Wola Baranowska powołane zostały zespoły szkolne składające się z dwóch lub trzech placówek oświatowych. W szkołach w Dąbrowicy, Durdach i Knapach w niektórych oddziałach nauka odbywa się w klasach łączonych. Poza placówkami publicznymi w Baranowie Sandomierskim znajduje się przedszkole niepubliczne prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP pw. św. Anny.

Szkolnictwo ponadgimnazjalne realizowane jest w pobliskim Tarnobrzegu, do którego dojeżdża większość młodzieży z terenu gminy. W mniejszym stopniu młodzież wybiera bardziej oddalone szkoły w Nowej Dębie i Mielcu.

¹ wg danych GUS

Baza placówek oświatowych obejmuje:

1) Zespół Szkół i Placówek w Baranowie Sandomierskim, w którego skład wchodzi:

- Publiczne Gimnazjum im. Ks. Jana Twardowskiego,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego,
- Publiczne Przedszkole,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe;

2) Zespół Szkół w Skopaniu:

- Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II,
- Publiczne Przedszkole;

3) Zespół Szkół w Woli Baranowskiej:

- Publiczne Gimnazjum im. Gen. Władysława Sikorskiego,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Gen. Władysława Sikorskiego,
- Publiczne Przedszkole;

4) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślęzakach:

- Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego,
- Publiczne Przedszkole;

5) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dąbrowicy:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich,
- Publiczne Przedszkole;

6) Publiczna Szkoła Podstawowa w Knapach;

7) Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Królowej w Durdach.

Współczynnik skolaryzacji brutto² dla szkolnictwa podstawowego na koniec roku 2015 wyniósł 81,19%, a dla szkolnictwa gimnazjalnego 85,2%.

6) Opieka medyczna

Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom miasta i gminy zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Spółka Partnerska Lekarzy, któremu podlegają trzy placówki w Baranowie Sandomierskim, Woli Baranowskiej i Ślęzakach oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Skopaniu. Placówki te wyposażone są w podstawowy sprzęt medyczny w stopniu zadowalającym. W gminie funkcjonują 2 apteki w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu oraz 3 punkty apteczne w Skopaniu, Woli Baranowskiej i Ślęzakach.

² Relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Mieszkańcy gminy korzystają ponadto z opieki medycznej świadczonej przez prywatne gabinety lekarskie i stomatologiczne oraz szpitale - powiatowe w Nowej Dębie i Mielcu i szpital wojewódzki w Tarnobrzegu

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim jest jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej. Ośrodek współpracuje w realizacji tych zadań z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Oferowana pomoc ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

7) Kultura i sport

Na terenie gminy działa Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baranowie Sandomierskim, wraz z filią – Środowiskowym Domem Kultury w Skopaniu. Ośrodek realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury. Prowadzi działalność kulturalną, rozrywkową a także zajmuje się promocją gminy. Ważną częścią działalności MGOK jest działalność folklorystyczna, w tym związana ze zwyczajami ludowymi grupy etnograficznej Lasowiaków. Ośrodek jest organizatorem cenionej w kraju imprezy folklorystycznej „Dziecko w folklorze”, której XXI edycja odbyła się latem 2014 roku.

Usługi w zakresie bibliotekarstwa świadczy Biblioteka Główna w Baranowie Sandomierskim wraz z filiami w Dąbrowicy, Suchorzowie i Woli Baranowskiej.

Ponadto w MGOK w Baranowie Sandomierskim znajduje się „Izba Lasowiacka”.

Na terenie Gminy znajduje się również 7 domów ludowych oraz 4 świetlice, w tym:

- Dom Ludowy w Dąbrowicy,
- Dom Wiejski w Durdach,
- Dom Ludowy w Knapach,
- Dom Ludowy w Skopaniu Wsi,
- Dom Ludowy w Suchorzowie,
- Dom Ludowy w Woli Baranowskiej,
- Dom Ludowy w Ślęzakach,
- Świetlica Edukacyjna w Dymitrowie Dużym,
- Świetlica Wiejska w Dymitrowie Dużym,
- Świetlica Wiejska w Markach,
- Świetlica Wiejska w Skopaniu.

Na terenie gminy istnieje 5 klubów sportowych: „Kolejarz” Knapy, KS „Lasowiak” Wola Baranowska, KS „Wisani” Skopanie, LZS „Strzelec” Dąbrowica i PKS „Wisła” Baranów Sandomierski. Wszystkie są klubami piłkarskimi i występują w rozgrywkach okręgowych

prowadzonych przez OZPN Stalowa Wola. Każdy z klubów posiada własny stadion piłkarski o pojemności miejsc siedzących: Knapy (200), Wola Baranowska (150), Skopanie (150), Dąbrowica (200) i Baranów Sandomierski (200).

W 2013 roku w miejscowości Baranów Sandomierski przy ul. Mickiewicza oddano do użytku stadion lekkoatletyczny z zadaszoną trybuną na 1000 miejsc siedzących.

W 2013 roku w miejscowości Siedleszczany oddano do użytku ośrodek rekreacyjno-narciarski. Ośrodek wyposażony jest w infrastrukturę:

- wyciąg podporowy o długości 360 m - typ wyciągu B-400,
- wyciąg przenośny o długości 100 m typ wyciągu Bes-100,
- ogrodzenie przenośne o długości ok. 400 mb,
- budynek dwukondygnacyjny o pow. zabudowy ok. 140 m², wyposażony w instalację wod.- kan., elektryczną i przydomową oczyszczalnię ścieków,
- droga wewnętrzna szer. 5 m oraz parking dla samochodów osobowych,
- oświetlenie ciągów komunikacyjnych i stoku,
- urządzenia do naśnieżania stoku,
- budynek sterowni wyciągu narciarskiego,
- bramki automatyczne i system kasowy,
- ratrak i armatki do zaśnieżania.

Gmina dysponuje dobrą bazą sportową i rekreacyjną, na którą składają się:

- 5 boisk sportowych (Baranów Sand., Skopanie, Wola Baranowska, Knapy i Dąbrowica);
- 2 Orliki (w Woli Baranowskiej i Dąbrowicy);
- 5 boisk wielofunkcyjnych (przy szkole w Baranowie Sandomierskim, Durdach, Woli Baranowskiej, Knapach oraz przy OSP w Dymitrowie Małym i świetlicy w Dymitrowie Dużym);
- 1 stadion lekkoatletyczny w Baranowie Sandomierskim;
- 1 hala sportowa w Skopaniu,
- 5 sali gimnastycznych przy szkołach,
- 1 wyciąg narciarski w Siedleszczanach,
- 1 kort tenisowy w miejscowości Skopanie Osiedle,
- 1 pole golfowe na terenie Zamku w Baranowie Sandomierskim.

8) Turystyka

Gmina posiada duży potencjał turystyczny. O walorach turystycznych gminy stanowią przede wszystkim zamek w Baranowie Sandomierskim zwany "małym Wawelem" z parkiem,

układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta wraz z zespołem kościoła parafialnego oraz obszar leśny w południowej części gminy wraz z zespołem stawów zwanych "Stawy Krasiczyńskie".

Ponadto, jako cenne kulturowo i atrakcyjne turystycznie miejsca na terenie Gminy należy wymienić, m.in.:

- późnorennesansowy Kościół p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela w Baranowie - powstał w 1607 r. z fundacji Andrzeja i Rafała Leszczyńskich. Jest budowlą jednonawową, z wieżą frontową i dwiema kaplicami od strony północnej, wbudowana w latach 1860-62 i kaplica południowa z lat 1877-78;
- zespół Kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP w Ślżakach;
- zespół kościoła parafialnego p.w. Serca Pana Jezusa w Woli Baranowskiej;
- dwór w Józefowie;
- neoklasycystyczny grobowiec rodziny Dolańskich znajdujący się na parafialnym cmentarzu w Baranowie Sandomierskim, zbudowany według projektu Tadeusza Stryjeńskiego w 1931 r. Nad jego wejściem widnieje herb Dolańskich – Korab.

Obiekty i zespoły zabytkowe znajdujące się w Gminie Baranów Sandomierski znajdują się na lokalnych szlakach turystycznych:

- trasa nr 7 (Szlak Zielony) przez: Majdan Królewski (PKS), Huta Komorowska, Poręby Dębskie, Nowa Dęba, Rozalin, Ślżaki, Dąbrowica, Skopanie, Baranów Sandomierski;
- trasa nr 2 Z Opatowa do Baranowa Sandomierskiego, przez: Klimontów, Sandomierz, Tarnobrzeg;
- trasa nr 4 „Szlakiem Rezydencji Pałacowych i Muzeów”: Sandomierz, Tarnobrzeg, Baranów Sandomierski, Kamionka, Sędziszów Małopolski, Rzeszów, Łańcut;
- szlak wodny „Szlak Wisły” rozpoczynający się na rzece w Woli Zdakowskiej – przystań na rzece Wisłoce lub Połańcu na rzece Czarna przez Baranów Sandomierski, Tarnobrzeg, Sandomierz (zwiedzanie miasta) do Zawichostu i Annopola.

Gminę cechują również wyjątkowe zasoby przyrodnicze. Walory przyrodnicze doliny Wisły wynikają z zachowanej specyficznej, często unikatowej fauny, obecności siedlisk charakterystycznych dla dolin nieuregulowanych rzek oraz bogatej roślinności. Stanowią one korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, jest on także potencjalnie cennym obszarem rekreacyjnym i turystycznym. Wyspy w nurcie rzeki i piaszczyste ławice o różnym stadium sukcesji roślinnej, stanowią jedyne miejsca lęgowe dla tzw. „wyspowych” gatunków ptaków – rybitw, sieweczek i mew. Pod względem szaty roślinnej dolina Wisły stanowi specyficzny i ważny zespół roślinnych krajobrazów.

Na terenie gminy bazę obiektów hotelarskich, pensjonatów i gospodarstw agroturystycznych stanowią:

- Zespół Zamkowo-Pałacowy z hotelem *** w Baranowie Sandomierskim,
- „Sosnowa Osada” w Baranowie Sandomierskim,
- Zajazd „Wisła” w Baranowie Sandomierskim,
- Zajazd „Olszynka” w Skopaniu,
- Schronisko PTSM w Baranowie Sandomierskim,
- 3 gospodarstwa agroturystyczne w Baranowie Sandomierskim,
- 1 gospodarstwo agroturystyczne w Kaczakach,
- 1 gospodarstwo agroturystyczne w Dąbrowicy,
- 1 gospodarstwo agroturystyczne w Durdach,
- 1 gospodarstwo agroturystyczne w Suchorzowie,
- 1 gospodarstwo agroturystyczne z polem namiotowym w Knapach.

7. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Zagrożenie dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi stanowi możliwość wystąpienia klęsk żywiołowych, które w mieście najczęściej mogą być związane z powodzią, podtopieniami, pożarami, ograniczeniem w ruchu komunikacyjnym, awariami linii energetycznych i telefonicznych. Zagrożenia powodziowe mogą wystąpić w przypadku niekorzystnych zjawisk hydrologicznych – powodzi opadowych i roztopowych czy powstaniem zatorów. Zagrożenia naturalne na terenie gminy wynikają z budowy geologicznej, rzeźby terenu, warunków hydrogeologicznych i hydrologicznych. Z uwagi na położenie znacznej części gminy w dolinie rzeki Wisły, występują tu zagrożenia powodziowe związane z katastrofalnymi stanami wód w rzece. Teren gminy zalicza się do obszarów o znacznym stopniu narażenia na niebezpieczeństwo wystąpienia zagrożeń powodziowych.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego (ISOK) tereny między linią brzegową rzek: Wisły i Babulówki, a ich wałami przeciwpowodziowymi, w myśl ustawy Prawo wodne to obszary szczególnego zagrożenia powodzią, służące przepuszczeniu wód powodziowych. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią.

Ponadto w północnej części gminy w pobliżu rzeki Wisły występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%).

Dodatkowo na terenie gminy występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi: obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%) oraz obszary narażone na zalanie w wyniku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi 1% – raz na 100 lat. Tereny te obejmują znaczą część gminy.

Poza zasięgiem prawdopodobnych zalewów znajdują się m.in. wsie Knapy, Marki, Kaczaki, Ślężaki, lasy w południowej części gminy oraz wzniesienia w części północno – wschodniej.

Warunkiem uniknięcia ewentualnego zagrożenia powodzią na obszarze zagrożenia powodziowego w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego jest utrzymanie w należytych stanie technicznym wałów przeciwpowodziowych, poprzez stałą ich modernizację celem eliminacji uszkodzeń i zniszczeń.

Zapewnienie bezpieczeństwa ludności i jej mienia należy do obowiązków policji oraz straży pożarnej. Gmina podlega Komendzie Miejskiej Policji w Tarnobrzegu. Na terenie gminy zlokalizowany jest Posterunek Policji w Baranowie Sandomierskim.

Na terenie gminy funkcjonuje 13 jednostek OSP, które są zlokalizowane we wszystkich miejscowościach gminy oprócz Skopania Osiedle. Cztery jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, tj. OSP Baranów Sandomierski, Durdy, Skopanie i Wola Baranowska. Przy każdej jednostce OSP zlokalizowana jest syrena alarmowa. Profesjonalne usługi w zakresie ochrony ludności, łagodzenia i likwidowania skutków katastrof świadczy Powiatowa Państwowa Straż Pożarna w Tarnobrzegu poprzez 2 jednostki ratowniczo-gaśnicze PSP Tarnobrzeg i PSP Nowa Dęba. Na obszarze gminy i w bezpośrednim jej sąsiedztwie nie ma terenów jednostek wojskowych ani też nie ma terenów ćwiczebnych.

Zagrożenia katastrofalne

W zakresie zagrożeń pożarowych:

Istniejące budynki mieszkalne w większości są w dobrym stanie technicznym. Występują one w kilku typach zabudowy. W historycznych centrach miejscowości (Baranów Sandomierski, Suchorzów, Skopanie Wieś) mają charakter zabudowy zwartej, w Woli Baranowskiej ma charakter bardzo długiej „ulicówki” z zabudową zlokalizowaną po obu stronach drogi. W takim typie jest większość zabudowy w centralnej i północnej części gminy. W miejscowościach zlokalizowanych w południowo-wschodniej części (bliżej terenów leśnych) zabudowa jest bardziej rozluźniona i rozrzucona. W zwartej, historycznej zabudowie w przypadku zapalenia pojedynczego budynku może dojść w niesprzyjających warunkach do pożaru sąsiednich zabudowań.

W południowo-wschodniej części gminy występują duże, zwarte skupiska leśne. Niemniej w ich obrębie oraz w najbliższym sąsiedztwie nie występują składowiska materiałów

niebezpiecznych ani materiałów łatwopalnych. Potencjalne zagrożenie pożarowe lasów może mieć miejsce w wyniku katastrofy w ruchu kolejowym wzdłuż przebiegu linii kolejowej szerokotorowej LHS, którą przewożone są różnego rodzaju towary, w tym łatwopalne.

Poza tym można uznać, tereny leśne za „bezpieczne” i wyjąwszy rzadkie zdarzenia losowe nie zagraża im pożar.

W zakresie zagrożeń w transporcie:

Na obszarze gminy mamy do czynienia z zagrożeniami wynikającymi z przebiegu sieci transportu drogowego i kolejowego.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 9 relacji Radom – Barwinek oraz dwie drogi wojewódzkie nr 985 i 872. Droga krajowa przebiega na krótkim odcinku północnym skrajem gminy w miejscowości Siedleszczany w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej, natomiast krzyżujące się drogi wojewódzkie będą przez tereny zabudowane miejscowości gminy. Droga nr 985 biegnie przez Siedleszczany, Suchorzów, Skopanie i Baranów Sandomierski, w którym krzyżuje się z drogą wojewódzką nr 872 biegnącą przez Skopanie, Wolę Baranowską, Knapy i Durdy. Odcinek drogi wojewódzkiej nr 872 od skrzyżowania w kierunku przeprawy promowej na rzece Wiśle ma charakter lokalny.

Na wszystkich tych drogach nie ma osobnego pasa do obsługi ruchu lokalnego, tranzyt na równi z ruchem lokalnym prowadzony jest tymi samymi pasmami. Na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 9 z drogami wojewódzkimi nr 871 i 872 w miejscowości Nagnajów (m. Tarnobrzeg) – Siedleszczany wybudowany jest dwupoziomowy węzeł komunikacyjny typu „półkoniczynka”, na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich nr 985 i 872 w Baranowie Sandomierskim znajduje się skrzyżowanie skanalizowane.

Zagrożenie wypadkami drogowymi nie jest jedynym, które niesie przebieg ruchliwych tras. Tymi drogami (szczególnie drogami nr 9 i nr 985) odbywa się tranzyt samochodami przewożącymi duże ładunki, w tym również towary niebezpieczne. Stąd konieczne jest zapewnienie sprawnej pomocy ofiarom wypadków jak też sprawnej utylizacji środków szkodliwych i niebezpiecznych dla człowieka i dla środowiska naturalnego wyciekających z uszkodzonych w kolizji cystern.

Zagrożenia związane z transportem towarów niebezpiecznych mogą mieć również miejsce na tranzytowej linii kolejowej LHS przebiegającej przez teren gminy oraz na drogach dojazdowych do portu przeładunkowego Wola Baranowska i w nim samym podczas prowadzonych prac przeładunkowych.

W zakresie zagrożeń chemicznych:

Związane z funkcjonowaniem stacji benzynowych, stosowaniem oprysków na użytkach rolnych i sadowniczych oraz utylizacją opakowań środków ochrony roślin.

Wichury

W województwie istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia wiatru, którego prędkość niesie element zagrożenia utraty mienia, uszkodzenia zdrowia i wyrządzenia szkód w gospodarce narodowej i ludności na większych obszarach. W przedziale 29-32 m/s mamy do czynienia z gwałtownymi wiatrami huraganowymi, powodującymi zniszczenia zabudowań, zrywanie odcinków linii energetycznych oraz utrudniających jazdę samochodów ciężarowych. Natomiast w przypadku huraganu siła wiatru osiąga prędkość od 33-55 m/s.

Gwałtowne zjawiska meteorologiczne tego typu, a szczególnie w postaci trąb powietrznych są bardzo trudne do monitorowania w zakresie wcześniejszego ich wykrycia i precyzyjnego ustalania miejsca, w których mogą wystąpić oraz ich rozległości i intensywności. Występowanie tych zagrożeń jest coraz częstsze i intensywniejsze w swoim charakterze.

Pożary

Charakterystyczną cechą zagrożeń pożarowych jest sezonowość ich występowania. Największe zagrożenie występuje wiosną i w porze letniej, w warunkach braku opadów atmosferycznych.

Wielkość zagrożenia pożarowego lasów jest zmienna w skali roku i można traktować ją jako pochodną zmian pogodowych jak i intensywności ruchu turystycznego i prac leśnych. Zagrożenie pożarowe jest bardzo realne w lasach, szczególnie podczas długich okresów upałów połączonych z wysoką temperaturą i okresem bez deszczu.

Susza

Jeśli w Polsce w okresie wegetacyjnym, przez okres 20 dni nie ma opadów, uznaje się, że nastąpił początek suszy atmosferycznej. Statystycznie w Polsce sytuacja zdarza się raz na 4-7 lat. W minionym stuleciu za najbardziej dotkliwe uważa się susze z 1921 r. i 1992 r. Wg danych statystycznych susze mogą wystąpić niezależnie od pory roku.

Burze śnieżne, zawieje i zamiecie

Gwałtowne zjawiska atmosferyczne tego typu mogą wystąpić w okresie późno jesiennym, i zimy. Największe zawieje i zamiecie śnieżne miały miejsce na przełomie 2001 i 2002 roku podczas których sparaliżowane było życie na kilka dni.

Zakłady stwarzające zagrożenie poważnej awarii/skażenia chemicznego, będącego skutkiem uwolnienia niebezpiecznych substancji chemicznych do środowiska. Wiąże się to z przedostaniem się tej substancji do gleby, wód powierzchniowych i gruntowych oraz bezpośredniego zniszczenia roślinności i zdewastowania gleby w miejscu uwolnienia substancji. Na terenie gminy nie ma zakładów zakwalifikowanych do grupy o dużym ryzyku i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

8. Potrzeby i możliwości rozwoju

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016 - 2022, przyjęta do realizacji uchwałą nr XXI/170/16 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 30 marca 2016, identyfikuje następujące problemy rozwoju gminy:

1) Sfera gospodarcza (przedsiębiorczość i rolnictwo):

- brak znaczącej aktywności w zakresie uruchamiania własnej działalności gospodarczej (pasywność mieszkańców),
- brak wydzielonych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych na terenie Gminy,
- brak terenów budowlanych pod działalność gospodarczą,
- duży udział terenów zalewowych w powierzchni Gminy,
- ograniczenia wynikające z obszarów cennych przyrodniczo i chronionych,
- brak lokalnych jednostek typu NGO lub innych podmiotów (agencje, inkubatory, spółdzielnie socjalne itp.) działających na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i wspierających przedsiębiorczość w tym małą i średnią,
- brak bezpośredniej lokalizacji przy węźle autostradowym,
- niska nośność dróg powiatowych i gminnych,
- słaby stan techniczny linii kolejowej (odcinek Ocice - Dębica na linii 25),
- niedobór wykwalifikowanej kadry technicznej na lokalnym rynku pracy,
- małe zainteresowanie kształceniem technicznym ze strony młodzieży,
- mała świadomość o możliwościach pozyskiwania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- niewielka dostępność doradztwa gospodarczego, podatkowego, prawnego itp. dla lokalnych przedsiębiorców,
- duża ilość gruntów rolnych nie wykorzystywana w optymalny sposób,
- zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- nieuregulowany stan prawny części gruntów rolnych,
- brak przetwórstwa rolno-spożywczego,
- brak magazynów i przechowalni produktów rolnych,
- małe zainteresowanie łączeniem się w grupy producenckie,
- brak aktywności w zakresie wspólnej promocji rolnictwa i agroturystyki z terenu Gminy,

2) Sfera społeczno - kulturalna (oświata, kultura, turystyka, sport)

- brak żłobka na terenie Gminy,
- budynki szkolne na terenie Gminy nie zostały poddane do tej pory termomodernizacji (docieplanie, energooszczędne systemy ogrzewania itp.),
- nie wszystkie szkoły są wyposażone w nowoczesne pomoce dydaktyczne,

- w przedszkolach brak kart elektronicznych monitorujących obecność dziecka,
 - turyści są w gminie tylko przejazdem, nie zatrzymują się na dłużej bo brakuje oferty na dłuższy pobyt,
 - niewystarczająca ilość miejsc parkingowych w centrum Gminy,
 - niewykorzystany potencjał na miejsca do rekreacji dla mieszkańców i turystów np. stawy krasiczyńskie, brzeg Wisły, zalewu w Suchorzowie,
 - Muzeum Lasowiackie wymaga remontu,
 - Centrum Informacji Turystycznej wymaga wyposażenia,
 - niektóre świetlice wiejskie wymagają remontów i modernizacji oraz doposażenia,
 - niektóre budynki kulturalne i obiekty turystyczne wymagają dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych,
 - niewielkie zainteresowanie dzieci i młodzieży kultywowaniem tradycji,
 - niewielka, ograniczona aktywność dużej grupy lokalnych organizacji, niewystarczająca wymiana informacji i doświadczeń między stowarzyszeniami,
 - konieczność doposażenia w sprzęt komputerowy i tworzenie elektronicznych katalogów w gminnych bibliotekach,
 - obszar Natura 2000 ogranicza możliwości rozwoju infrastruktury służącej turystyce i rekreacji,
 - brak Gminnego Centrum Sportu – podmiotu koordynującego działalność sportową i rekreacyjną na terenie Gminy,
 - brak gminnego związku sportowego,
 - brak w Gminie nowoczesnej hali sportowej,
 - niewystarczająca grupa kadry odpowiedzialnej za animację sportu i rekreacji w godzinach popołudniowych (poza Orlikami),
 - niewystarczająca oferta sportu masowego i reparacyjnego dla mieszkańców, także grupy seniorów,
 - brak siłowni z pełnym wyposażeniem i w dobrych warunkach lokalowych,
 - brak trybun przy niektórych obiektach sportowych,
 - konieczność modernizacji i doposażenia obiektów,
 - konieczność ciągłego wyposażania klubów, sekcji i drużyn w sprzęt sportowy,
 - zbyt mała promocja i wsparcie lokalnych zawodników którzy odnoszą sukcesy sportowe,
 - brak parkingów przy obiektach sportowych,
- 3) Sfera środowiskowo-przestrzenna i bezpieczeństwo publiczne mieszkańców:
- kosztochłonna infrastruktura gospodarki wodnej na terenach zalewowych – poldery, zbiorniki i śluzy, melioracja terenów i utrzymanie infrastruktury np. przepustów,

- zbyt słabe wały na rzece Trześniówka od miejscowości Durdy do miejscowości Jadachy i remont śluz na całej tej długości,
- zły stan kanałów Kwaśnikówka, Karolówka, Korzeń, Smarkata, Koniecpolka, Łuczek
- duży zakres robót utrzymaniowych oczyszczanie i odmulanie rowów,
- niski poziom bezpieczeństwa słabo chronionych uczestników ruchu (BRD) oraz skuteczność oświetlenia przejść dla pieszych,
- brak wystarczających środków na kompleksowe utrzymanie i modernizację dojazdów, chodników i ścieżek rowerowych do szkół, zakładów pracy i obiektów kultury,
- brak ciągów pieszo-rowerowych przy ruchliwych drogach wojewódzkich, szczególności w obszarze zwartej zabudowy,
- usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu w pasie drogowym w gminie,
- wycinka zakrzywień które mogą powodować słabą widoczność przy drogach, skrzyżowaniach i zakrętach,
- duża ilość niesprawnych hydrantów, potrzebne remonty i przeglądy sieci hydrantowych,
- niewystarczające zagospodarowanie zbiorników wodnych – brak tablic informacyjnych, infrastruktury dla rekreacji i wypoczynku,
- zbyt mała obsada Policji na terenie Gminy.

Misją gminy zgodnie ze Strategią rozwoju jest zapewnienie wysokiego poziomu życia jej mieszkańców poprzez: rozwój infrastruktury, służącej działalności oświatowej, kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, rozwój przedsiębiorczości, wsparcie rolnictwa, działalności okołorolniczej oraz poprawę bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy.

Cele strategiczne Baranowa Sandomierskiego do roku 2022 to:

- **rewitalizacja obszarów zdegradowanych z trwałymi efektami społecznymi,**
- **stworzenie szans i warunków rozwoju gospodarczego w celu poprawy warunków rozwoju zawodowego i zrównoważenia w strukturze zatrudnienia na terenie Gminy,**
- **poprawa jakości przestrzeni i usług publicznych oraz dostępności opartej na rozwoju infrastruktury,**
- **rozwój warunków dla zrównoważonej mobilności i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem BRD (Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego),**
- **adaptacja funkcjonowania Miasta i Gminy Baranów Sandomierski do nowych zjawisk społecznych i gospodarczych, oparta na zrównoważonym rozwoju i poprawie ładu przestrzennego,**
- **budowa społeczeństwa obywatelskiego z równoczesnym wzmacnianiem potencjału i kapitału ludzkiego**

Dla realizacji powyższych celów niezbędne jest:

- zwiększenie liczby miejsc pracy na terenie Gminy;
- wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców – firm rodzinnych;
- tworzenie warunków infrastrukturalnych dla powstawania i funkcjonowania lokalnych firm;
- ograniczenie bezrobocia i jego skutków społeczno-ekonomicznych;
- rozwój infrastruktury turystycznej służącej rozwojowi ruchu turystycznego;
- wykorzystanie atrakcyjności turystycznej, wykreowanie i rozwój strefy usług turystycznych;
- rewitalizacja społeczna obszarów kryzysowych ze szczególnym uwzględnieniem miejscowości: Skopanie, Baranów Sandomierski;
- stworzenie spółdzielni socjalnych i współpraca z NGO w zakresie aktywizacji zawodowej osób z obszarów kryzysowych;
- zwiększenie rentowności gospodarstw agroturystycznych i rolnych;
- tworzenie miejsc pracy i/lub źródeł dodatkowego dochodu dla mieszkańców w działalności około rolniczej, np. agroturystyce, odnawialnych źródłach energii, gospodarstwach ekologicznych, turystyce, opiece nad seniorami itp.;
- rozwój lokalnego rynku rolnego, np. grup producenckich, drobnego przemysłu przetwórczego, zaopatrzenia w żywność ekologiczną itp.;
- rozwój mikro i małych przedsiębiorstw;
- stworzenie warunków dla rozwoju średnich przedsiębiorstw;
- rozwijanie e-usług i e-commerce;
- stworzenie inkubatorów przedsiębiorczości dla mikro i małych przedsiębiorców oraz spółdzielni dla osób z obszarów kryzysowych;
- poprawa jakości przestrzeni publicznej;
- poprawa koordynacji przez planowanie przestrzenne i wdrożenie zasad uniwersalnego projektowania przestrzeni publicznej;
- poprawa mobilności mieszkańców Miasta i Gminy Baranów Sandomierski;
- zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego poprzez inwestycje w istniejącą infrastrukturę przeciwpowodziową i jej rozbudowę;
- zwiększenie bezpieczeństwa w pozostałym zakresie, takim jak bezpieczeństwo ruchu drogowego (BRD), bezpieczeństwo energetyczne i środowiskowe, bezpieczeństwo publiczne;
- zwiększenie potencjału służb i jednostek, które na terenie Gminy działają na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców;
- obniżenie emisyjności funkcjonowania Miasta i Gminy Baranów Sandomierski;
- ochrona krajobrazu i poprawa ładu przestrzennego;

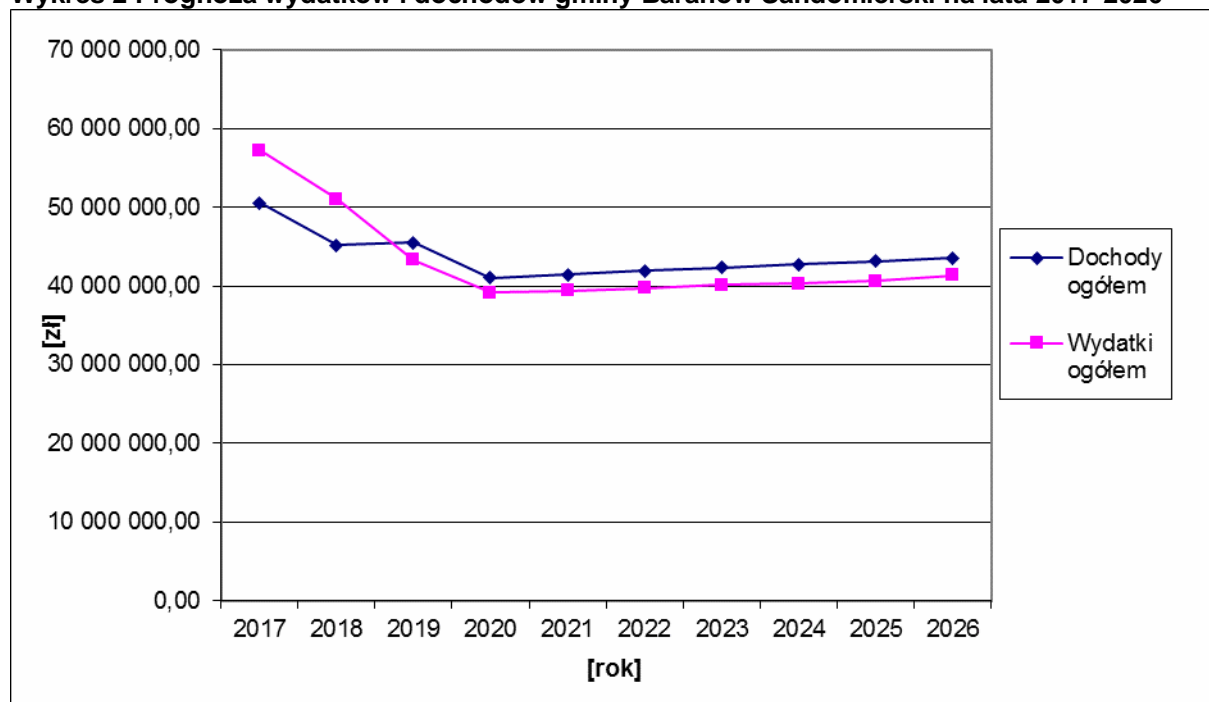
- zapewnienie dobrych warunków do prowadzenia edukacji szkolnej oraz kształcenia dorosłych;
- rozwój bazy kulturalnej i infrastruktury turystycznej, służącej rozwojowi ruchu turystycznego;
- poprawa stanu oraz udostępnienie mieszkańcom i turystom obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- wdrożenie mechanizmów budowy i wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego;
- wzmocnienie relacji na linii Władza lokalna – mieszkańcy;
- rozwój systemów edukacji ustawicznej i rozwoju zawodowego.

8.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

8.1.1. Analiza ekonomiczna

Uchwałą nr XXXV/273/17 z dnia 30 stycznia 2017 r. Rada Miejska w Baranowie Sandomierskim przyjęła „Wieloletnią Prognozę Finansową na lata 2017 – 2026”, obejmującą dochody i wydatki bieżące, dochody i wydatki majątkowe, wynik budżetu, przychody i rozchody budżetu, kwotę długu oraz maksymalny dopuszczalny wskaźnik spłaty raty i odsetek od kredytów i pożyczek. Wielkości zaplanowanych wydatków bieżących w poszczególnych latach prognozy nie przekraczają wielkości dochodów powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. W okresie objętym prognozą wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłat nie przekracza dopuszczalnych górnych wysokości. Wydatki majątkowe zaplanowane na lata 2017 - 2026 przeznaczone są w większości na zadania dwuletnie. Zgodnie z prognozą w najbliższych latach 2018 i 2019 planowany jest niewielki spadek dochodów gminy, a w kolejnych latach systematyczny wzrost. Wydatki gminy wraz z biegiem czasu również będą ulegać początkowo zmniejszeniu a później zwiększeniu.

Wykres 2 Prognoza wydatków i dochodów gminy Baranów Sandomierski na lata 2017-2026

Wydatki ogółem zobrazowane na powyższym wykresie zawierają wydatki bieżące oraz wydatki majątkowe. Wydatki bieżące na przestrzeni prognozowanej wynoszą od 2020 aż 99% wszystkich wydatków gminy, w latach 2017-2019 kształtują się średnio na poziomie 77%. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wydatki bieżące jednostek budżetowych obejmują: wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń, zakupy towarów i usług, koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacji ich zadań statutowych, jak również koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych. Natomiast wydatki majątkowe obejmują: wydatki na zakup i obciążenie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz wydatki inwestycyjne państwowych jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowywanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki. Niewątpliwie pozytywny wpływ na budżet będzie miała realizacja programu Rodzina 500+, gdzie założono że realizacją programu objętych będzie 70% ogółu dzieci w wieku od 0 do 18 lat. Na realizację zadania gmina otrzymała dotację, która powiększa możliwości uzyskania np. kredytu inwestycyjnego.

Wpływy z podatków i opłat stanowią znaczną część w strukturze dochodów i zakłada się w stosunku do roku 2017 wzrost dochodów z tego tytułu. Ponadto analizując potencjał ekonomiczny gminy można wskazać bardzo korzystne wskaźniki: wzrost ilości podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON, spadek stopy bezrobocia. Na tle regionu Baranów

Sandomierski prezentuje się jednak przeciętnie, wyższy potencjał ekonomiczny posiadają gminy sąsiednie tj. Tarnobrzeg. Jednak potencjał ekonomiczny gminy należy uznać za zadowalający, a analiza ekonomiczna pozwala przyjąć, iż gmina będzie posiadała środki na realizację zadań własnych na nowoprojektowanych terenach.

8.1.2. Analiza środowiskowa

Stan środowiska na terenie gminy Baranów Sandomierski został opisany w rozdziale 3.

Dodatkowo oprócz diagnozy stanu środowiska opisanego w rozdziale 3 wskazać należy możliwość użycia analizy SWOT, jako narzędzia dodatkowej diagnozy i planowania strategicznego. Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy musi uwzględniać zasady określone m.in. w strategii rozwoju gminy. Na potrzeby „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016 – 2022” zostały sporządzone analizy SWOT, które dla sfery środowiskowo-przestrzennej przedstawiają się następująco:

1) Mocne strony:

- położenie przy drogach wojewódzkich oraz drodze krajowej – stosunkowo dobry ich stan,
- dobrze rozwinięta sieć oświetlania dróg, mimo rozległego terenu,
- znaczna poprawa stanu wałów przeciwpowodziowych,
- czyste ekologicznie grunty rolne
- korzystne warunki klimatyczne – sporadyczne występowanie anomalii pogodowych
- wykorzystanie rzeki Wisły i międzywala do rozwoju turystyki ekologicznej i wodniackiej
- cenne obiekty dziedzictwa historyczno-kulturowego jako atrakcje turystyczne m.in. Zamek, zabytkowy Kościół w Baranowie Sand.
- inne atrakcje turystyczne na terenie Gminy m.in. Kopiec w Dymitrowie Dużym, zalew w Suchorzowie, stok narciarski, tor kajakowy, prom przez Wisłę, trasy nordic walking, lasy itp.
- bogate zaplecze obiektów sportowych, w tym: w większości miejscowości wielofunkcyjne boiska sportowe,
- 5 stadionów piłkarskich, 2 orliki, stadion lekkoatletyczny, boiska przyszkolne, kort tenisowy, pole golfowe, stok narciarski, trasy rowerowe

2) Słabe strony:

- turyści są w gminie tylko przejazdem, nie zatrzymują się na dłużej bo brakuje oferty na dłuższy pobyt

- niewykorzystany potencjał na miejsca do rekreacji dla mieszkańców i turystów np. stawy krasiczyńskie, brzeg Wisły, zalewu w Suchorzowie
- obszar Natura 2000 ogranicza możliwości rozwoju infrastruktury służącej turystyce i rekreacji
- kosztochłonna infrastruktura gospodarki wodnej na terenach zalewowych – poldery, zbiorniki i śluzy, melioracja terenów i utrzymanie infrastruktury np. przepustów,
- zbyt słabe wały na rzece Trześniówka od miejscowości Durdy do miejscowości Jadachy i wymagające remontu śluzy na całej tej długości,
- zły stan kanałów Kwaśnikówka, Karolówka, Korzeń, Smarkata, Koniecpolka, Łuczek
- duży zakres robót utrzymaniowych oczyszczanie i odmulanie rowów,
- brak ciągów pieszo-rowerowych przy ruchliwych drogach wojewódzkich, szczególności w obszarze zwartej zabudowy,
- wycinka zakrzywień które mogą powodować słabą widoczność przy drogach, skrzyżowaniach i zakrętach,
- niewystarczające zagospodarowanie zbiorników wodnych – brak tablic informacyjnych, infrastruktury dla rekreacji i wypoczynku,

3) Szanse:

- bliskie położenie i możliwości wykorzystania infrastruktury Linii Hutniczo-Siarkowej
- połączenie atrakcji turystycznych np. zamek-zalew-kopiec
- powstanie ścieżki rowerowej wzdłuż wałów Wisły
- połączenie ścieżek rowerowych na trasie Baranów Sand. – Suchorzów – Siedleszczany – jezioro Tarnobrzesckie
- wykorzystanie rzeki Wisła i międzywala do rozwoju turystyki ekologicznej i wodniackiej
- rozwój agroturystyki na terenach leśnych– Natura 2000
- powstanie ścieżek/tras rowerowych, także przy terenach leśnych i przyrzecznych
- kanalizacja całości Gminy
- dokonanie zmiany prawa w zakresie ujednoczenia zarządu terenami rzek i innych cieków wodnych w celu uniknięcia rozproszenia odpowiedzialności za stan wałów, terenów międzywala i samych rzek
- działania promujące ruch pieszy i rowerowy

4) Zagrożenia:

- zwiększający się ruch drogowy
- problemy związane ze zmianami klimatycznymi
- powodujące nasilenie częstości anomalii pogodowych (powodzie, susze, wichury itp.) wywołujących klęski żywiołowe i zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców -

zmiany demograficzne – struktura ruchu pieszych i rowerzystów aspekcie dostępności (barier) i jakości rozwiązań w przestrzeni publicznej.

- brak systemowego podejścia do planowania przestrzennego jako metody koordynacji rozwoju Gminy
- brak systemowej polityki w zakresie ochrony słabszych uczestników ruchu w pasie drogowym.

W analizie SWOT zwrócono uwagę na walory turystyczne miasta i w nich upatruje się siłę napędową dla rozwoju gminy, co niesie za sobą konieczność zaplanowania odpowiedniej rezerwy terenów inwestycyjnych.

8.1.3. Analiza społeczna

Diagnoza warunków i jakości życia mieszkańców na terenie gminy została opisana w rozdziale 6.

Dla miasta i gminy została sporządzona „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baranów Sandomierski na lata 2014 – 2022”.

Dokument ten zawiera szczegółową analizę społeczną przeprowadzoną dla całej gminy, na podstawie której sporządzona została analiza SWOT, której podsumowanie przedstawia się następująco:

- 1) Mocne strony: Mocnymi stronami, będącymi ważnym zasobem Gminy w zakresie integracji społecznej są przede wszystkim: dobrze funkcjonujący ośrodek pomocy społecznej, oświata na dobrym poziomie infrastrukturalnym i kadrowym, opieka zdrowotna na dość dobrym poziomie, prężnie działający MGOK i aktywność bibliotek i świetlic wiejskich, pewne doświadczenia i sukcesy w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych;
- 2) Słabe strony: Najistotniejsze słabe strony to: zjawisko dziedziczenia biedy, brak wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego ogólnie dostępnego dla mieszkańców;
- 3) Szanse: Większość szans związana jest z aktywizacją i zaangażowaniem grup zagrożonych, w tym w ramach grup samopomocowych. Szanse można wiązać także z efektywnym pozyskiwaniem i wykorzystaniem funduszy zewnętrznych oraz współpracy międzysektorowej na terenie Gminy;
- 4) Zagrożenia: Istotne zagrożenia wynikają z niekorzystnych tendencji demograficznych (starzenie się społeczeństwa, niski przyrost naturalny) oraz społecznych (pogłębianie ubóstwa i dużych dysproporcji w statusie materialnym, wzrost patologii i przestępczości, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, negatywne skutki migracji).

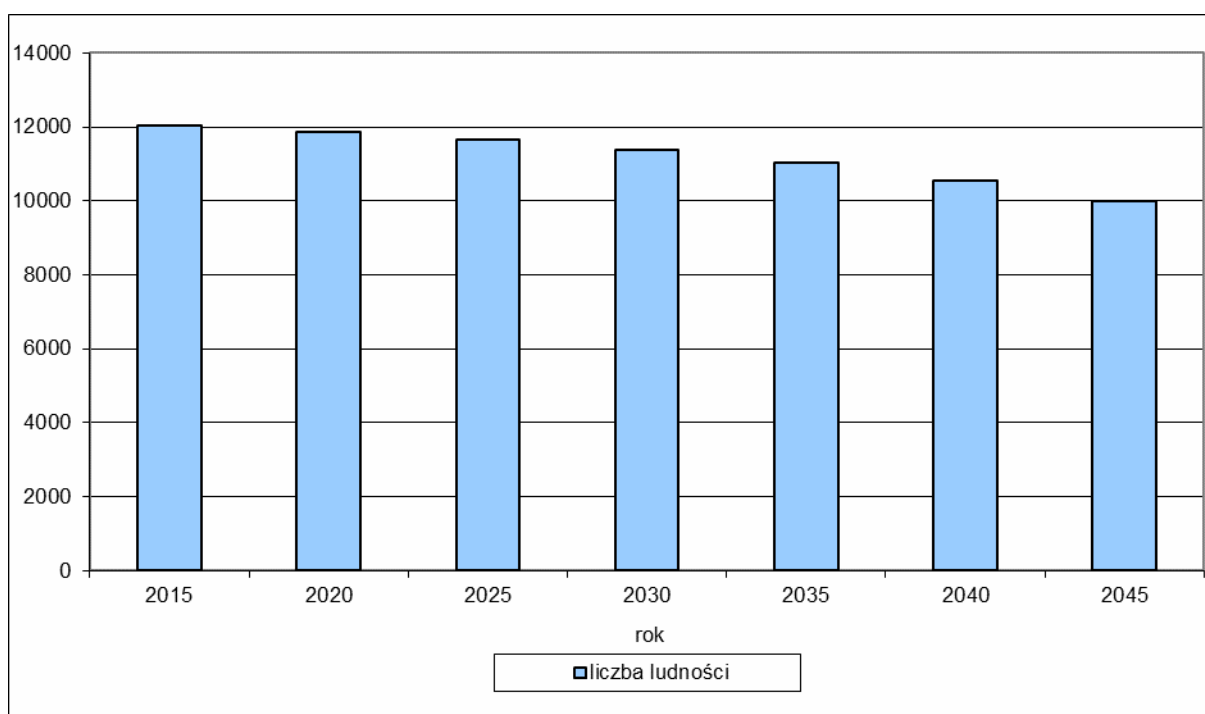
Do najważniejszych czynników społecznych warunkujących dalszy rozwój gminy, co niesie za sobą konieczność zapewnienia w dokumentach planistycznych odpowiedniej rezerwy terenów inwestycyjnych, należy zaliczyć: zahamowanie negatywnych zjawisk demograficznych, rozwój infrastruktury społecznej i kulturalnej, walka z bezrobociem poprzez zapewnienie przestrzeni do tworzenia miejsc pracy.

8.2. Prognozy demograficzne

Pozostałe dane znajdują się w rozdziale 6.

Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 została opracowana i opublikowana przez Główny Urząd Statystyczny. Podstawę obliczeń stanowiły stany ludności według płci, wieku i powiatów w dniu 31.12.2013 r. Prognoza powstała na podstawie danych dotyczących płodności, umieralności, migracji wewnętrznych i zagranicznych. Nie istnieje jednak prognoza demograficzna dla gmin, wobec czego w oparciu o dostępne dane dla powiatu i gminy przygotowano autorską prognozę demograficzną. Ponieważ zgodnie z art. 10 ust. 5 określając zapotrzebowanie na nową zabudowę bierze się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat, w niniejszym Studium wzięto pod uwagę lata od 2015 do 2045 roku. Poniższy wykres przedstawia prognozę demograficzną dla gminy Baranów Sandomierski do 2045 roku, zgodnie z którą liczba ludności gminy zmniejszy się z odnotowanej w grudniu 2015 r. liczby ludności wynoszącej 12028 osób, na 9981 osób w 2045 r.

Wykres 3 Prognoza demograficzna

Zaznaczyć należy, że prognozy demograficzne przeprowadzone przez GUS nie uwzględniają polityki regionalnej, którą prowadzi Baranów Sandomierski. Prognoza dla powiatu stanowi skrajnie niekorzystny przypadek.

Celami strategicznymi miasta i gminy Baranów Sandomierski nakreślonymi w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016 - 2022 są:

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych z trwałymi efektami społecznymi,
- stworzenie szans i warunków rozwoju gospodarczego w celu poprawy warunków rozwoju zawodowego i zrównoważenia w strukturze zatrudnienia na terenie Gminy,
- poprawa jakości przestrzeni i usług publicznych oraz dostępności opartej na rozwoju infrastruktury,
- rozwój warunków dla zrównoważonej mobilności i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem BRD (Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego),
- adaptacja funkcjonowania Miasta i Gminy Baranów Sandomierski do nowych zjawisk społecznych i gospodarczych, oparta na zrównoważonym rozwoju i poprawie ładu przestrzennego,
- budowa społeczeństwa obywatelskiego z równoczesnym wzmocnieniem potencjału i kapitału ludzkiego.

W przypadku osiągnięcia zamierzonych celów w założonej perspektywie do roku 2020, jak również jej kontynuacja, a nawet intensyfikacja w kolejnych latach, w badanym przedziale czasowym 2015 - 2045, możliwe jest nie tylko zmniejszenie tendencji spadkowej. Uwzględnić należy również migracje wewnętrzne w ramach obszaru funkcjonalnego miasta Tarnobrzega, obejmującego gminy z powiatu tarnobrzckiego Nową Dębę, Gorzyce i Grębów³, które to migracje wpłyną pozytywnie na prognozę demograficzną gminy.

8.3. Możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy

Zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym każda gmina wykonując zadania i kompetencje działa w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Samorząd gminy realizuje zadania publiczne o znaczeniu lokalnym, ale tylko te, których wykonywanie nie jest zastrzeżone dla innych podmiotów zgodnie z zasadą domniemania kompetencji. Takie określenie zakresu działania daje władzom lokalnym możliwość podejmowania działań innowacyjnych, stwarzających korzystne warunki rozwoju gminy. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań

³ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - delimitacja obszarów funkcjonalnych

własnych gminy. Jedną z kategorii spraw jakie obejmują zadania własne gminy jest infrastruktura techniczna. Szczegółowo zadania własne z zakresu infrastruktury technicznej można podzielić na zadania dotyczące:

- wodociągów i zaopatrzenia w wodę,
- kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych,
- wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- zaopatrzenia w gaz,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- edukacji publicznej i innych wynikających z ustawy o samorządzie gminnym.

Z powyższego wynika, iż gmina wykonuje zadania publiczne w celu zaspokojenia potrzeb swoich mieszkańców, odpowiadając tym samym za zapewnienie warunków życia miejscowej ludności i podstawową obsługę obywateli. Zadania własne wychodzą naprzeciw wymogom racjonalizacji wydatków publicznych; bowiem władze gminne mają najlepsze rozpoznanie lokalnych potrzeb, mogą ustalać hierarchię celów, na które wydatkowane są środki oraz mogą nadzorować ich wykorzystywanie.

Dostępne gminom źródła finansowania inwestycji infrastrukturalnych można pogrupować w następujące kategorie:

- dochody własne,
- subwencje,
- dotacje celowe,
- dotacje celowe z funduszy celowych,
- kredyty i pożyczki,
- obligacje komunalne,
- środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania własne,
- źródła finansowania ze środków zewnętrznych.

Dochody własne powiększone o subwencje to najbardziej naturalne źródło pozyskiwania przez gminy środków inwestycyjnych. Dochody własne są w granicach prawa kształtowane przez władze gminy natomiast wysokość wpływów z tytułu subwencji zależy przede wszystkim od czynników, na które gmina nie ma wpływu. Nie umniejsza to jednak swobody gminy w decydowaniu o sposobach ich wydatkowania, może jednak utrudniać projektowanie inwestycji w dłuższym okresie.

Źródła finansowania ze środków zewnętrznych

Infrastruktura techniczna jest finansowana w dużej mierze z funduszy Unii Europejskiej. W celu zmniejszania różnic w poziomie gospodarczo-społecznym krajów i regionów Unii Europejskiej zostały powołane różnego rodzaju fundusze. Różnice w poziomie

ekonomicznym pojawiły się wraz z przyjmowaniem do Unii kolejnych państw członkowskich, których wyniki gospodarcze odbiegały od państw najbardziej rozwiniętych. W dalszej perspektywie zapewnienie równowagi gospodarczej i społecznej krajów członkowskich wiązało się z planami wprowadzenia unii gospodarczo-walutowej. Fundusz Spójności miał dostarczyć wsparcia finansowego na realizację dużych inwestycji związanych z rozwojem lub modernizacją infrastruktury transportowej i ochrony środowiska.

Regulacje dotyczące udzielania dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań inwestycyjnych gminy zostały zawarte w ustawie o finansach publicznych. Zgodnie z treścią tych przepisów gminy mogą otrzymać dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji jako zadania własne, z zakresu administracji rządowej, inne zlecone ustawami. Zasady i tryb udzielania dotacji celowych dla gmin określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W myśl ustawy o finansach publicznych, gminy mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe m.in. na finansowanie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych dochodach budżetowych.

Ponieważ przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu infrastruktury technicznej, zapisane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy nie są możliwe do zrealizowania w ciągu jednego roku, powinny być rozważane w perspektywie dłuższej niż jeden rok. Roczny charakter budżetu nie pozwala na prezentację poszczególnych inwestycji w całym okresie ich realizacji, nie gwarantując jednocześnie, iż realizacja inwestycji znajdzie odzwierciedlenie w budżetach kolejnych lat. Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2017 - 2026 zakłada w najbliższych latach systematyczne zwiększanie dochodów gminy co pozwala przyjąć, iż zaistnieją możliwości finansowania zadań własnych gminy, wstępnie określonych przez dokument jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Źródła finansowania na najważniejsze inwestycje to środki własne gminy, środki samorządu województwa podkarpackiego, środki budżetu państwa, dotacje z MRPW na lata 2014 -2020, partnerstwo publiczno-prywatne, środki WFOŚiGW. Analiza możliwości finansowania zadań własnych przez gminę wskazuje na możliwość pokrycia wydatków związanych z realizacją zadań własnych z dochodów własnych gminy, subwencji budżetowych, dotacji celowych, kredytów i pożyczek, obligacji komunalnych oraz środków źródeł pozabudżetowych w tym funduszy Unii Europejskiej.

8.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

8.4.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

W związku z przeprowadzonymi w rozdziałach od 8.1 do 8.3 analizami ekonomicznymi, środowiskowymi, społecznymi, prognozami demograficznymi przy uwzględnieniu możliwości

finansowania gminy poniżej przedstawiono maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy wraz z argumentacją.

Na potrzeby bilansu terenów wyodrębniono 3 zasadnicze funkcje zabudowy kształtujące strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy:

- funkcję mieszkalną,
- funkcję usługową zawierającą wszelkiego rodzaju usługi zarówno publiczne, jak i usługi komercyjne, usługi sportu i rekreacji,
- funkcję produkcyjną.

Pozostałe funkcje, w ramach których realizowana może być zabudowa, pełnią funkcję uzupełniającą w stosunku do wyżej wymienionych (np. infrastruktura techniczna, cmentarze) lub możliwość lokalizacji zabudowy jest związana wyłącznie z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania danego terenu (np. zabudowa związana z gospodarką rolną, leśną lub wodną dopuszczona w przepisach odrębnych). Wszystkie funkcje dodatkowe cechują się niewielkim odsetkiem powierzchni użytkowej zabudowy w stosunku do powierzchni terenu jaki zajmują. Ponadto możliwa do zliczenia powierzchnia użytkowa związana jest wyłącznie z budynkami towarzyszącymi podstawowej funkcji terenu, która to funkcja jest pełniona przez różnego rodzaju budowle, obiekty liniowe lub inne obiekty terenowe, których powierzchnia użytkowa jest niemożliwa lub trudna do określenia. W związku z powyższym brak jest zależności pomiędzy możliwą do zliczenia powierzchnią użytkową funkcji dodatkowych a powierzchnią użytkową funkcji zasadniczych lub strukturą demograficzną.

Przy obliczeniu maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy na nową zabudowę wzięto pod uwagę perspektywę 30 lat, tj. lata 2015 - 2045, jak również niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się w możliwości zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.

Funkcja mieszkalna

Na potrzeby obliczeń związanych z zapotrzebowaniem na nową zabudowę funkcji mieszkalnej nie wprowadzono podziału na zabudowę mieszkaniową jednorodziną, wielorodziną i zagrodową. Zapotrzebowanie na funkcję mieszkalną należy rozumieć jako całościowe zapotrzebowanie miasta i gminy Baranów Sandomierski na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej, w formie zabudowy mieszkaniowej w zabudowie zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, realizowanej w formie wolno stojącej, szeregowej czy bliźniaczej, jak również w formie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, a także przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami

wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej są:

- prowadzona przez gminę polityka związana ze stopniowym zwiększaniem ilości nowych miejsc pracy,
- stopniowe zwiększanie atrakcyjności gminy,
- rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna i telekomunikacyjna, jak również sieć drogowa na terenie gminy, zmniejszająca koszty obciążające budżet gminy związane z realizacją nowej zabudowy,
- dostępność środków z różnych programów operacyjnych, w tym z PO Rozwój Polski Wschodniej,
- odwracanie się fali emigracji zarobkowej za granicę - powroty wzbogaconych osób z zagranicy,
- migracje w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego.

Ponadto polityka gminy zmierza do:

- zwiększania standardów życia mieszkańców poprzez:
 - stopniową likwidację substandardowych zasobów mieszkaniowych,
 - osiągnięcie wskaźnika 50,0 m² powierzchni użytkowej mieszkania/osobę jako docelową wartość przeciętną dla gminy,
 - wymiana zabudowy mieszkaniowej substandardowej na zabudowę o współczesnych standardach,
- kontynuacji zabudowy na terenach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2002 r., a dotychczas nie zabudowanych,
- wzrostu udziału budownictwa jednorodzinnego, w tym rezydencjonalnego, jako najbardziej pożądanego przez mieszkańców formy zabudowy,
- przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy mieszkaniowej jako zjawiska niekorzystnego z punktu widzenia wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną poprzez:
 - wypełnienie zabudową istniejących struktur przestrzennych na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej
 - przyjęcie nadrzędnej zasady równoległej realizacji infrastruktury technicznej przy uruchamianiu nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, przy jednoczesnym planowaniu nowej zabudowy na terenach położonych poza zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną w formie ekstensywnej.

Ponadto polityka przestrzenna województwa podkarpackiego zalicza gminę do strefy rozwoju terenów wiejskich. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa

Podkarpackiego z 2002 r. Baranów Sandomierski wskazano jako ośrodek o znaczeniu lokalnym

Funkcja usługowa

Na funkcję usługową składają się usługi publiczne i usługi komercyjne. Grupę usług publicznych reprezentują usługi związane z publiczną nauką i oświatą, kulturą, opieką zdrowotną i społeczną, administracją. Na funkcję usługową składają się również: usługi związane ze sportem i rekreacją czy biura. Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy usługowej są:

- potrzeby związane z lokalizacją usług o znaczeniu zarówno lokalnym, jak i regionalnym,
- zagospodarowanie sportowo – rekreacyjne zwałowiska zewnętrznego kopalni „Machów” i zbiornika „Machów” w Dąbrowicy wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r.,
- budowa kompleksu oświatowo – rekreacyjnego,
- rozwój obszaru ekologicznego i rekreacyjnego w dolinie Wisły,
- atrakcyjna lokalizacja gminy przy rzece Wiśle jak również bliskie sąsiedztwo Sandomierza i Tarnobrzegu,
- wysoki poziom bezrobocia, co wiąże się z potrzebą tworzenia nowych miejsc pracy, zatrzymując tym samym aktualnych mieszkańców, jak również przyciągając nowych,
- dostępność programu wsparcia rozwoju przedsiębiorstw w ramach programu operacyjnego województwa podkarpackiego,
- rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna, telekomunikacyjna oraz sieć drogowa.

Ponadto, polityka gminy dąży do realizacji celów założonych w opracowanych dla gminy opracowaniach strategicznych, w których rozwój usług, w tym związanych z turystyką, jest jednym z głównych priorytetów, jak również w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r. wskazano gminę jako ośrodek regionalny obsługi turystyki. Gmina Baranów Sandomierski w ramach tych strategii planuje przede wszystkim:

- zwiększenie liczby miejsc pracy na terenie Gminy;
- poprawa stanu oraz udostępnienie mieszkańcom obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- tworzenie miejsc pracy i/lub źródeł dodatkowego dochodu dla mieszkańców w działalności około rolniczej, np. agroturystyce, odnawialnych źródłach energii, gospodarstwach ekologicznych, turystyce, opiece nad seniorami itp.;

- rozwój lokalnego rynku rolnego, np. grup producenckich, drobnego przemysłu przetwórczego, zaopatrzenia w żywność ekologiczną itp.;
- rozwój systemów edukacji ustawicznej i rozwoju zawodowego.
- zapewnienie dobrych warunków do prowadzenia edukacji szkolnej oraz kształcenia dorosłych;
- rozbudowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Funkcja produkcyjna

Do funkcji produkcyjnej można zaliczyć zarówno zabudowę związaną bezpośrednio z produkcją, szeroko rozumianym przemysłem, oraz obiektami składów i magazynów. Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy produkcyjnej są:

- brak terenów budowlanych pod działalność gospodarczą,
- założenie powiększenia Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- wysoki poziom bezrobocia, co wiąże się z potrzebą tworzenia nowych miejsc pracy, zatrzymując tym samym aktualnych mieszkańców, jak również przyciągając nowych,
- dostępność programu wsparcia rozwoju przedsiębiorstw w ramach programu operacyjnego województwa podkarpackiego,
- wyróżniająca w stosunku do innych regionów możliwość wykorzystania środków z PO Rozwój Polski Wschodniej,
- rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna, telekomunikacyjna oraz sieć drogowa.

Ponadto polityka gminy dąży do realizacji celów założonych w opracowanych dokumentach strategicznych, w których rozwój funkcji produkcyjnej jest jednym z głównych priorytetów. Gmina w ramach tych strategii planuje przede wszystkim:

- zwiększenie liczby miejsc pracy na terenie Gminy;
- wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców – firm rodzinnych;
- tworzenie warunków infrastrukturalnych dla powstawania i funkcjonowania lokalnych firm;
- rozwój mikro i małych przedsiębiorstw;
- stworzenie warunków dla rozwoju średnich przedsiębiorstw.

Polityka przestrzenna województwa podkarpackiego wskazuje, gminę jako teren predysponowany do rozwoju przemysłu. Gmina została objęta w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r. strefą szczególnej aktywizacji i wzmocnienia potencjału produkcyjno-usługowego. Na terenie gminy w obrębie Knapy,

istnieje część z Tarnobrzskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK Wisłosan, ze względu na zapisy dokumentów strategicznych zakładających jako główny dla gminy kierunek produkcyjny, zakłada się powiększenie TSSE. Ponieważ jest to specjalna strefa o zakresie działania wykraczającym poza granice gminy Baranów Sandomierski, obszar pod jej rozwój został potraktowany indywidualnie.

Przeprowadzone analizy zarówno stanu istniejącego, jak i planowanych przez gminę Baranów Sandomierski kierunków rozwoju, pozwalają na określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę.

W związku z powyższym maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, kształtuje się następująco:

- dla funkcji mieszkalnej - ok. 249588 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji usługowej - ok. 167745 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji produkcyjnej, składów i magazynów przypada - ok. 499238 m² powierzchni użytkowej zabudowy; dodatkowo dla TSSE EURO-PARK – ok. 588945 m² powierzchni użytkowej zabudowy.

8.4.2. Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Na potrzeby Studium oszacowano chłonność, (rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w ilości powierzchni użytkowej) położonych na terenie gminy Baranów Sandomierski obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w podziale na następujące funkcje zabudowy:

- funkcja mieszkalna (wielorodzinna, jednorodzinna i zagrodowa),
- funkcja usługowa, zawierająca wszelkiego rodzaju usługi zarówno publiczne, jak i usługi komercyjne, usługi sportu i rekreacji,
- funkcja produkcyjna,
- pozostałe tereny niezabudowane, jak również tereny związane z komunikacją i infrastrukturą techniczną.

Pod pojęciem pozostałe tereny należy rozumieć wszystkie tereny niezaliczone do powyżej wymienionych funkcji. W przeważającej części są to tereny rolnicze (grunty orne, łąki, pastwiska, sady), tereny zielone (w tym lasy, ogrody działkowe, zieleń urządzona), wody powierzchniowe oraz tereny obsługi komunikacyjnej.

Przy założeniu zachowania dotychczasowych proporcji zachodzących pomiędzy powierzchniami odpowiednich funkcji, jak również ich procentowym udziale w całości terenów zabudowanych, oraz biorąc pod uwagę tereny towarzyszące zabudowie

poszczególnych funkcji, takie jak związane z obsługą komunikacyjną oraz zielenią urządzoną, na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, chłonność rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej w podziale na funkcje zabudowy, kształtuje się następująco:

- dla funkcji mieszkalnej - ok. 149158 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji usługowej - ok. 53697 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji produkcyjnej (składów i magazynów) przypada - ok. 73590 m² powierzchni użytkowej zabudowy; chłonność terenów związanych z TSSE EURO-PARK wynosi 0 m².

8.4.3. Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w poprzednim punkcie

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie gminy obejmują zarówno tereny zlokalizowane w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, jak i tereny bezpośrednio przylegające do tej struktury, czy też bardziej od niej oderwane. Obowiązujące plany zostały poddane szczegółowej analizie w tym zakresie. Tereny zlokalizowane w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, a jednocześnie objęte ustaleniami obowiązujących planów, zostały zbilansowane w poprzednim punkcie, a tym samym nie zostały uwzględnione w poniższych wyliczeniach.

Chłonność położonych na terenie Baranowa Sandomierskiego obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż położone w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje, kształtuje się następująco:

- dla funkcji mieszkalnej - ok. 49021 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji usługowej - ok. 104631 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji produkcyjnej (składów i magazynów) przypada - ok. 326138 m² powierzchni użytkowej zabudowy; dodatkowo dla TSSE EURO-PARK – ok. 219218 m² powierzchni użytkowej zabudowy.

8.4.4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowych z pkt 8.4.2 i 8.4.3

Maksymalne w skali miasta i gminy Baranów Sandomierski zapotrzebowanie na nową zabudowę określone w pkt 8.4.1 przewyższa sumę powierzchni użytkowych zabudowy

w podziale na funkcje zabudowy wyliczonych w pkt 8.4.2 i 8.4.3. Porównanie tych wartości obrazuje poniższa tabela.

Tabela 10 Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wynikającej z pkt 8.4.2 i 8.4.3

funkcja zabudowy	maksymalne zapotrzebowanie	chłonność zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej	chłonność terenów z mpzp położonych poza zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną	[1] - [2] - [3]
	[1]	[2]	[3]	[4]
powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]				
mieszkalna	249 588	149 158	49 021	51 409
usługowa	167 745	53 697	104 631	9 417
produkcyjna, (składów i magazynów)	592 012	73 590	326 138	192 284
produkcja (składów i magazynów) – TSSE EURO-PARK	588 945	0	219 218	369 727

Ponieważ maksymalne w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę przewyższa sumę powierzchni użytkowej istniejącej zabudowy oraz zarezerwowanej w planach miejscowych, możliwe jest zaplanowanie dodatkowych terenów pod lokalizację zabudowy.

8.4.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy zostały określone w rozdziale 8.3.

8.4.6. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy

Realizacja nowej zabudowy będzie związana niejednokrotnie z realizacją infrastruktury technicznej, drogowej oraz społecznej. W przypadku terenów położonych w wykształconej już zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej koszty ponoszone przez gminę będą minimalizowane. W pozostałych przypadkach, tj. w przypadku uruchomienia przez gminę terenów pod nowe inwestycje poza zawartą strukturą, koszty mogą być odpowiednio większe. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem określającym przede wszystkim kierunki rozwoju. Szczegółowa lokalizacja

infrastruktury społecznej czy infrastruktury drogowej - publicznej, będzie sankcjonowana dopiero na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, będą sporządzone prognozy skutków finansowych uchwalenia planu miejscowego. W prognozach finansowych w sposób precyzyjny zostaną określone dla budżetu gminy skutki uchwalenia planu miejscowego, zarówno te pozytywne - wyrażające wpływy do budżetu, jak również skutki generujące wydatki.

Na poziom wydatków gminy na realizację inwestycji gminnych wynikających z konieczności realizacji zadań własnych wpływ ma wiele czynników, m.in.:

- szczegółowe zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego m.in. dotyczące realizacji dróg publicznych - im większy udział dróg publicznych w planie, tym większy koszt dla gminy realizacji ustaleń tego planu, dotyczące realizacji infrastruktury technicznej, w tym np. dopuszczenie realizacji indywidualnych sposobów odprowadzania ścieków a co za tym idzie brak konieczności docelowego uzbrojenia terenu w sieć kanalizacyjną,
- kolejność realizacji planów miejscowych - w przypadku stopniowego oddalania się od terenów o w pełni wykształconej infrastrukturze, koszty będą mniejsze w realizacji poszczególnych zadań,
- wysokość subwencji czy dotacji celowych otrzymanych na realizację zadań własnych wysokość pozyskanego finansowania ze środków zewnętrznych, a także wykorzystanie możliwości współpracy podmiotu publicznego i partnera prywatnego w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Gmina Baranów Sandomierski, jak wynika z analizy ekonomicznej (pkt 8.1.1) obecnie znajduje się w dostatecznej kondycji finansowej. Zakłada się, iż stopniowa realizacja zadań własnych przewidzianych w Studium na najbliższe 30 lat, przy jednoczesnym ich współfinansowaniu z subwencji, dotacji, środków pozabudżetowych oraz środków zewnętrznych w tym partnerstwa publiczno-prywatnego nie przewyższy możliwości finansowych budżetu gminy na lata 2015-2045.

9. Stan prawny gruntów

Struktura własności gruntów ma znaczący wpływ na politykę przestrzenną gminy. Gmina podczas planowania lokalizacji inwestycji celu publicznego bierze pod uwagę również własność poszczególnych gruntów. W przypadku lokalizacji inwestycji na gruntach prywatnych konieczny jest ich wykup, co wiąże się z dodatkowymi kosztami. Najbardziej pożądanym rozwiązaniem jest lokalizacja inwestycji na własnych gruntach, w drugiej kolejności na innych gruntach publicznych (Skarbu Państwa, powiatu, czy województwa), natomiast najmniej korzystnym rozwiązaniem jest lokalizacja na gruntach prywatnych.

W przypadku niektórych inwestycji takich, jak np. drogi, zarówno lokalizacja nowych, jak również poszerzenie istniejących niemal zawsze wiąże się z koniecznością wykupu gruntów prywatnych.

Powierzchnia Miasta i Gminy Baranów Sandomierski wynosi ok. 12 155ha. Struktura gruntów wg form własności przedstawia się następująco:

- własność Skarbu Państwa – 23,39%
- własność województwa – 0,41%
- własność powiatu – 0,43%
- własność gminy – 13,86%
- własność gminy i osoby fizycznej – 0,03%
- własność osób fizycznych – 58,71%
- własność osób prawnych – 1,94%
- własność osób prawnych w użytkowaniu gminy – 1,22%
- własność wspólnoty – 0,01%

Łącznie własność publiczna zajmuje około 40% powierzchni gminy.

Poniższa tabela przedstawia strukturę własności gruntów z podziałem na obręby.

Tabela 11 Powierzchnia gruntów publicznych (ha) w podziale na poszczególne sołectwa

sołectwa	własność Skarbu Państwa	własność województwa	własność powiatu	własność gminy	własność gminy i osoby fizycznej	własność osób fizycznych	własność osób prawnych	własność osób prawnych w użytkowaniu gminy	własność wspólnoty	suma
Baranów Sandomierski	171,63	8,17	4,21	117,08	0,19	599,74	13,14	0	0	914,16
Dąbrowica	37,10	0	6,47	371,30	2,15	832,77	0,51	38,21	0	1288,51
Durdy	1608,45	9,20	2,73	145,17	0	617,04	74,77	103,38	0	2560,74
Dymitrów Duży	7,51	3,52	3,71	86,77	0	371,89	19,66	0,51	0	493,57
Dymitrów Mały	114,67	0	3,59	38,32	0	305,21	3,08	0	0	464,87
Kaczaki	3,05	0	3,38	136,44	0,74	493,33	0,87	0	0	637,81
Knapy	50,58	1,56	0	94,97	0	562,17	21,86	0,87	0,06	732,07
Marki	4,17	0	3,12	18,79	0	305,03	0,59	0	0	331,7
Siedleszczany	41,26	6,02	0	137,29	0	144,38	3,57	0,03	0,71	333,26
Skopanie	70,38	8,15	6,07	87,76	0,18	590,00	21,09	2,13	0,18	785,94
Suchorzów	129,71	7,25	1,15	137,35	0	445,42	26,66	0	0	747,54

sołectwa	własność Skarbu Państwa	własność województwa	własność powiatu	własność gminy	własność gminy i osoby fizycznej	własność osób fizycznych	własność osób prawnych	własność osób prawnych w użytkowaniu admin.	własność wspólnoty	suma
Ślężaki	589,30	0	9,81	66,32	0	809,31	40,68	0,66	0	1516,08
Wola Baranowska	13,59	5,69	8,09	245,82	0,18	1057,36	9,92	2,73	0	1343,38
suma	2841,4	49,56	52,33	1683,38	3,44	7132,07	236,4	148,52	0,95	12149,63

Grunty Skarbu Państwa obejmują aż 23% powierzchni wszystkich gruntów i są najliczniejszą grupą terenów publicznych na terenie gminy. Łącznie zajmują powierzchnię 2841,4 ha, jednakże obejmują głównie tereny wód powierzchniowych, urządzeń wodnych, lasów oraz tereny komunikacyjne. Najwięcej gruntów Skarbu Państwa położonych jest w sołectwie Durdy (1608,4 ha – ponad 60% powierzchni sołectwa), gdzie obejmują głównie tereny leśne.

Najwięcej własnych gruntów gmina posiada w obrębie Dąbrowica, aż 371,3 ha, które w przeważającej części obejmują tereny leśne jak również obszary rolnicze, przez które przebiegają linie energetyczne. Również znacząca powierzchnia gruntów gminnych zlokalizowana jest w obrębie Wola Baranowska (245,82 ha), gdzie obejmuje głównie tereny obecnie niezabudowane a w mniejszej części lasy, tereny sportowe, związane z oświatą oraz komunikacyjne. Znaczące tereny gminne zlokalizowane są również w obrębach: Durdy (145,17 ha – tereny leśne i tereny przyległe niezabudowane), Siedleszczany (137,29 ha – głównie lasy w mniejszej części tereny niezabudowane i komunikacyjne), Suchorzów (137,35 ha – głównie tereny niezabudowane, w mniejszej części tereny komunikacyjne) oraz Kaczaki (136,44 ha – głównie lasy w mniejszej części tereny niezabudowane i komunikacyjne).

Grunty stanowiące własność województwa i własność powiatu stanowią niewielki odsetek w ogólnej powierzchni gruntów i obrazują przebieg dróg wojewódzkich i powiatowych.

Udział gruntów we władaniu gminy (ok 14%) w porównaniu do powierzchni gminy jest stosunkowo niewielki jednak są to częściowo tereny niezabudowane, co jest bardzo korzystne dla dalszego rozwoju całej gminy. Ponadto dość równomierne ich rozłożenie na terenie całej gminy umożliwia planowanie lokalizacji usług publicznych, w tym np. terenów sportowych, na własnych gruntach, co sprawi że koszt takiej inwestycji może być znacząco mniejszy.

Kolejnym pozytywnym aspektem struktury własności gruntów na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski są liczne drogi będące we władaniu jednostek publicznych (głównie we władaniu gminy). Nie tylko są to drogi przebiegające przez tereny obecnie zabudowane,

ale również drogi zlokalizowane pośród terenów niezabudowanych (łącznie poszczególne sołectwa, doprowadzone w celu obsługi innych terenów, nie tylko rolniczych). Ponadto niektóre drogi, będą własnością osób prawnych są w użytkowaniu gminy. Taka struktura jest bardzo korzystna w przypadku przeznaczania nowych terenów pod zabudowę oraz wiążącą się z tym koniecznością obsługi tych terenów. Właściwe wykorzystanie istniejących przebiegów, przy jednoczesnym poszerzeniu pasów drogowych tak aby spełniały warunki techniczne, będzie stanowić mniejsze obciążenie dla budżetu gminy.

Najliczniejszą grupę terenów stanowią grunty prywatne. W tym blisko 59% stanowią grunty należące do osób fizycznych. Taki stan rzeczy umożliwia inwestowanie osób prywatnych na gruntach własnych i zapewnia wpływy do budżetu gminy m.in. z podatku od nieruchomości.

10. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy Baranów Sandomierski występują obiekty i obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych, między innymi na podstawie:

1) ustawy o ochronie przyrody:

- obszar Natura 2000 – Puszcza Sandomierska PLB180005,
- obszar Natura 2000 – Enklawa Puszczy Sandomierskiej PLH180055,
- obszar Natura 2000 – Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049,
- Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu
- pomniki przyrody.

10.1. Obszar „Natura 2000”

Południowa i południowo-wschodnia część gminy, która w dużej części pokryta jest lasami znajduje się w obrębie **Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 – pn. Puszcza Sandomierska** – kod obszaru PLB180005. Obszar ten o powierzchni 129 115,6 ha wyznaczony został rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U.2007.179.1275), zastąpionym przez rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U.2011.25.133 i nr 67, poz. 358 z późn. zm.). Położony jest w południowo-wschodniej części Polski w widłach Wisły i Sanu. Obejmuje znaczną część jednego z większych leśnych kompleksów w Polsce ciągnącego się południkowo na terenie Kotliny Sandomierskiej pomiędzy Tarnobrzegiem i Stalową Wolą na północy i Rzeszowem na południu. W przeszłości teren ten został częściowo odlesiony

tworząc obecnie mozaikę lasów i terenów rolniczych. Rolnictwo pozostaje tu w dużym stopniu ekstensywne ze względu na to, że dominują piaszczyste gleby bielcowe. Przez puszcę przepływają rzeki Łęg i Trześniówka, prawobrzeżne dopływy Wisły. Rzeka Łęg wraz z dopływami Przywrą i Zyzogą zachowały w znacznej części swój naturalny charakter. W rejonie Budy Stalowskiej znajduje się duży kompleks znaturalizowanych stawów rybnych. Mniejsze kompleksy stawów rybnych znajdują się koło miejscowości Babule i Grębów. Dominującym typem użytkowania ziemi są lasy i tereny rolnicze. W granicach obszaru znajduje się także wiele wsi i przysiółków. Obszar stanowi bardzo cenną ostoję wielu gatunków ptaków. Stwierdzono tu występowanie 43 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Obszar cenny z punktu widzenia liczebności bociana czarnego, bociana białego, ptaków drapieżnych i derkacza (powyżej 1% populacji polskiej). W przypadku kraski, podgorzałki i czapli białej obszar stanowi miejsce gniazdowania ponad 10% populacji gatunków w Polsce, jest więc jedną z kluczowych ostoi dla ich zachowania. Ponadto, obszar jest miejscem liczego występowania w okresie lęgowym świergotka polnego, lelka, dudka, dzięciołów (średniego, czarnego, białoszyjowego, zielonosiwego i zielonego), gąsiorka, skowronka borowego, trzmielojada, jarzębatki, ortolana.

W granicach wyżej wymienionego obszaru występuje **Obszar Natura 2000 - pn. Enklawa Puszczy Sandomierskiej** – kod obszaru PLH180055. Obszar o łącznej powierzchni 7952,49 ha położony jest w centralnej części Kotliny Sandomierskiej, pokrytej w dużej mierze przez lasy. Zajmuje Równinę Tarnobrzeską oraz północną, krawędziową część Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Na pokrywę geologiczną składają się utwory pochodzenia fluwialnego, fluwioglacjalnego i glacialnego, które zalegają na nieprzepuszczalnych łach mioceńskich. Taki układ warstw sprzyja zachowaniu wilgotności podłoża pomimo przeprowadzonych tu melioracji. Znamionną cechą obszaru jest duży kontrast siedliskowy, występujący często pomiędzy sąsiadującymi płatami roślinności. Z jednej strony są to ekosystemy wykształcone na piaszczystym i wybitnie suchym podłożu, z drugiej zaś położone w lokalnych obniżeniach i silnie uwilgotnione. Kotlina Sandomierska jest regionem o stosunkowo dużych, jak na tą część Polski, wpływach klimatu atlantyckiego. Obszar charakteryzuje się znacznym stopniem naturalności i małą gęstością zaludnienia. Głównymi sposobami użytkowania są tu gospodarka leśna i ekstensywne rolnictwo. Występującą na terenie gminy enklawę położoną w południowej części gminy charakteryzują zmiennowilgotne łąki trzęślicowe – siedlisko to występuje na 51,0 ha łąk położonych nad rzeką Smarkatą, znajdujących się w najbardziej na zachód wysuniętej enklawie obszaru „Naturowego”. Wykształcenie i stopień zachowania siedliska jest oceniany jako dobry.

W północnej części gminy, w obszarze międzywala rzeki Wisły znajduje się **Obszar Natura 2000 pn. Tarnobrzaska Dolina Wisły** – kod obszaru PLH180049. Obszar ten o powierzchni 4 059,7 ha w całości jest położony na Nizinie Nadwiślańskiej, na styku dwóch

województw: świętokrzyskiego i podkarpackiego. Obejmuje dolinę Wisły ograniczoną do międzywala, na odcinku od ujścia Wisłoki - poniżej Połańca, do Sandomierza. Znaczne powierzchnie wydm nadwiślańskich są pokryte roślinnością inicjującą proces sukcesji. W dolinie rzeki występują dość duże starorzecza, z wykształconą roślinnością naturalną. Na lewym brzegu rzeki Wisły dominują kompleksy łąk, a na prawym znaczne połacie nie wyciętych jeszcze lub nie zdegradowanych lasów nadrzecznych i zarośli wierzbowych. Jest to też teren, gdzie w dużej ilości oprócz cennych siedlisk przyrodniczych występują także duże ilości ptaków, dla których teren ten jest swoistym korytarzem ekologicznym. W kilku miejscach, na wzniesieniach kilku dziesięciometrowych występują skupiska olszy czarnej z *Asarum europaeum* w runie. Obszar cechuje duża bioróżnorodność gatunków roślin i zwierząt oraz duża różnorodność siedlisk przyrodniczych, takich jak: naturalne starorzecza z roślinnością pływającą, zanurzoną oraz z zaroślową, dużą ilością gatunków ciekawych przyrodniczo, jak np. *Salvinia natans*, *Trapa natans* czy *Osoka aloesowata*; skupiska łągów nadrzecznych z dużą ilością rodzimych gatunków *Populus alba* oraz *Populus nigra*, często dużych rozmiarów; łąk kośnych; zarastających wydm nadwiślańskich. Spośród siedlisk przyrodniczych, największe znaczenie mają tu: łągi nadrzeczne, łąki selernicowe oraz starorzecza. Obszar ten jest bogaty w licznie występujące tu gatunki ryb i płazów.

Na podstawie analizy materiałów (w tym Powszechnej Inwentaryzacji Przyrodniczej Miasta i Gminy Baranów Sandomierski) a także przeprowadzonych badań terenowych, stwierdzono występowanie, głównie na obszarze Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły następujących siedlisk chronionych i ważnych dla obszarów NATURA 2000:

- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe – kod 91EO;
- ekstensywnie użytkowane łąki świeże – kod 6510;
- łąki selernicowe – kod 6440,
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe – kod 6410;
- zalewane muliste brzegi rzek – kod 3270;
- brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych – kod 3130;
- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne – kod 3150;
- olsy;
- murawy napiaskowe (wykształcone kadłubowo) – kod 6120.

W południowej części gminy, w obrębie dużego kompleksu leśnego Puszczy Sandomierskiej wykształciły się następujące siedliska chronione:

- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe – kod 91EO;
- grąd środkowoeuropejski subkontynentalny – kod 9170.

10.2. Obszar Chronionego Krajobrazu

Przy południowej granicy gminy położony jest **Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu**. Zajmuje on fragment Płaskowyżu Kolbuszowskiego o krajobrazie rolniczo-leśnym. Występuje tu duża różnorodność środowisk - od piaszczystych wydmy do bagien torfowisk i wód. Rosną tu bory sosnowe i mieszane, lasy mieszane, olsy, łągi, kwasne łąki, szuwary oczeretowe, mannowe, zbiorowiska wydmy, ziołoroślowe, trzęślicowe, łąki ostrożeńiowe i rajgrasowe.

10.3. Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się 9 pojedynczych drzew objętych ochroną jako pomnik przyrody żywej, są to:

- tulipanowiec amerykański w Baranowie Sandomierskim w parku zamkowym (objęty ochroną na mocy Zarządzenia nr 34 Wojewody Tarnobrzесьkiego z dnia 30.12.1988 roku w sprawie uznania tworców przyrody za pomniki przyrody);
- klon zwyczajny w Baranowie Sandomierskim w parku zamkowym (objęty ochroną na mocy Zarządzenia nr 34 Wojewody Tarnobrzесьkiego z dnia 30.12.1988 roku w sprawie uznania tworców przyrody za pomniki przyrody);
- kasztanowiec zwyczajny w Baranowie Sandomierskim - działka nr 1057/2 na trawniku kościelnym od północno-wschodniej strony kościoła (objęty ochroną na mocy Uchwały nr XXXIII/213/2001 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 29.06.2001 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody);
- dąb szypułkowy w Baranowie Sandomierskim - działka nr 1057/3 w narożniku sadu parafialnego przy drodze do plebani (objęty ochroną na mocy Uchwały Nr XXXIII/213/2001 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 29.06.2001 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody);
- robinia akacjowa w Skopaniu - działka nr 516/5 obręb Skopanie 0007 (objęta ochroną na mocy Uchwały nr XXXVII/273/13 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 26.02.2013 roku w sprawie uznania za pomnik przyrody drzew rosnących na terenie Gminy);
- robinia akacjowa w Skopaniu - działka nr 516/5 obręb Skopanie 0007 (objęta ochroną na mocy Uchwały nr XXXVII/273/13 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 26.02.2013 roku w sprawie uznania za pomnik przyrody drzew rosnących na terenie Gminy);
- dąb szypułkowy w Kolnicy - w narożniku działki nr 1183/1 przy drodze (objęty ochroną na mocy Rozporządzenia nr 2 Wojewody Tarnobrzесьkiego z 4.03.1997 roku w sprawie uznania tworców za pomnik przyrody);

- dąb szypułkowy „Jan” w Kaczakach – działka nr 1054 (objęty ochroną na mocy Uchwały nr LXIV/437/14 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody drzewa rosnącego na terenie Gminy);
- dąb szypułkowy w Przyworach - działka nr 803 blisko drogi wojewódzkiej (objęty ochroną na mocy Rozporządzenia nr 2 Wojewody Tarnobrzieskiego z 4.03.1997 roku w sprawie uznania tworów za pomnik przyrody).

11. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie realizuje krajowy program pn. „System Osłony Przeciwoświsiskowej” (SOPO). Wg wstępnie opracowanych danych, na obszarze gminy występują osuwiska istniejące i obszary predysponowane do powstawania osuwisk. Na terenie gminy czynne osuwiska i obszary predysponowane do powstawania osuwisk znajdują się w Siedleszczanach na wysokiej skarpie nad doliną rzeki Wisły i na fragmencie zwałowiska zewnętrznego dawnej kopalni siarki.

12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

12.1. Udokumentowane złoża kopalin oraz tereny i obszary górnicze ustalone na podstawie przepisów odrębnych.

Na obszarze gminy udokumentowano trzy złoża:

- „Baranów Sandomierski – Skopanie” – złożo siarki,
- „Skopanie” – złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej,
- „Siedleszczany – Lachowski II” – złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Złożo siarki związane są z osadami miocenu występującymi w obrębie Zapadliska Przedkarpacciego. Złożo siarki „Baranów Sandomierski – Skopanie” w przeważającej części leży w obrębie doliny Wisły, a jedynie jego północno - wschodnia część znajduje się na wyniesieniu tarnobrzeskim (Garbie Tarnobrzeskim). Złożo to składa się z trzech segmentów tj.: Baranów, Skopanie Wschód i Skopanie Zachód. Średnie parametry złoża siarki Baranów – Skopanie wyglądają następująco:

- powierzchnia złoża wynosi: 10,1 km²,
- miąższość złoża: 5,4 – 45,8 m,
- grubość nadkładu: 131,3 – 269,1 m,
- zawartość siarki: 15,24 – 43,59%,
- zasobność złoża: 2,77 – 39,66 Mg/m².

Surowce ilaste na terenie gminy reprezentowane są przez trzeciorzędowe iły krakowieckie oraz czwartorzędowe mady. Iły krakowieckie występują w północno-wschodniej części gminy stanowiąc przedłużenie garbu tarnobrzeskiego oraz występują jako zwałowisko zewnętrzne w Dąbrowicy. Na terenie gminy udokumentowane złoża trzeciorzędowych iłów krakowieckich występuje w miejscowości Skopanie gdzie było eksploatowane dla potrzeb znajdującej się na tym terenie cegielni. Jest to surowiec średnio tłusty i tłusty, bardzo elastyczny o dużej jednorodności.

Mady występują głównie w północno-zachodniej części. Reprezentowane są przez mady ilaste i piaszczyste. Materiał ten nadaje się do produkcji cegły i innych materiałów ceramicznych. Na tym obszarze wstępuje złoża Siedleszczany – Lachowski II.

W rejonie miejscowości Dąbrowica, Skopanie, Suchorzów i Siedleszczany istnieje składowisko nadkładu z Kopalni Siarki w Machowie, na którym składowane były głównie iły krakowieckie wraz z piaszczystym nadkładem czwartorzędu. W miejscowości Siedleszczany w pobliżu drogi krajowej nr 9 znajduje się udokumentowane złoża surowców ilastych (iły krakowieckie) które są eksploatowane i wykorzystywane do produkcji ceramiki budowlanej.

Tabela 12 Udokumentowane złoża⁴

Lp	Typ pozyskiwanych surowców	Nazwa złoża	Nr złoża wg Midas	Zasoby geologiczne bilansowe	Stan zagospodarowania złoża
1.	Złoża siarki	„Baranów Sandomierski – Skopanie”	71	99 231.00 tys. t	Złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo
2.	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	„Skopanie”	2503	200 tys. m ³	Złoża, z którego wydobyć zostało zaniechane
3.	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	„Siedleszczany – Lachowski II”	11542	494 tys. m ³	Złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo

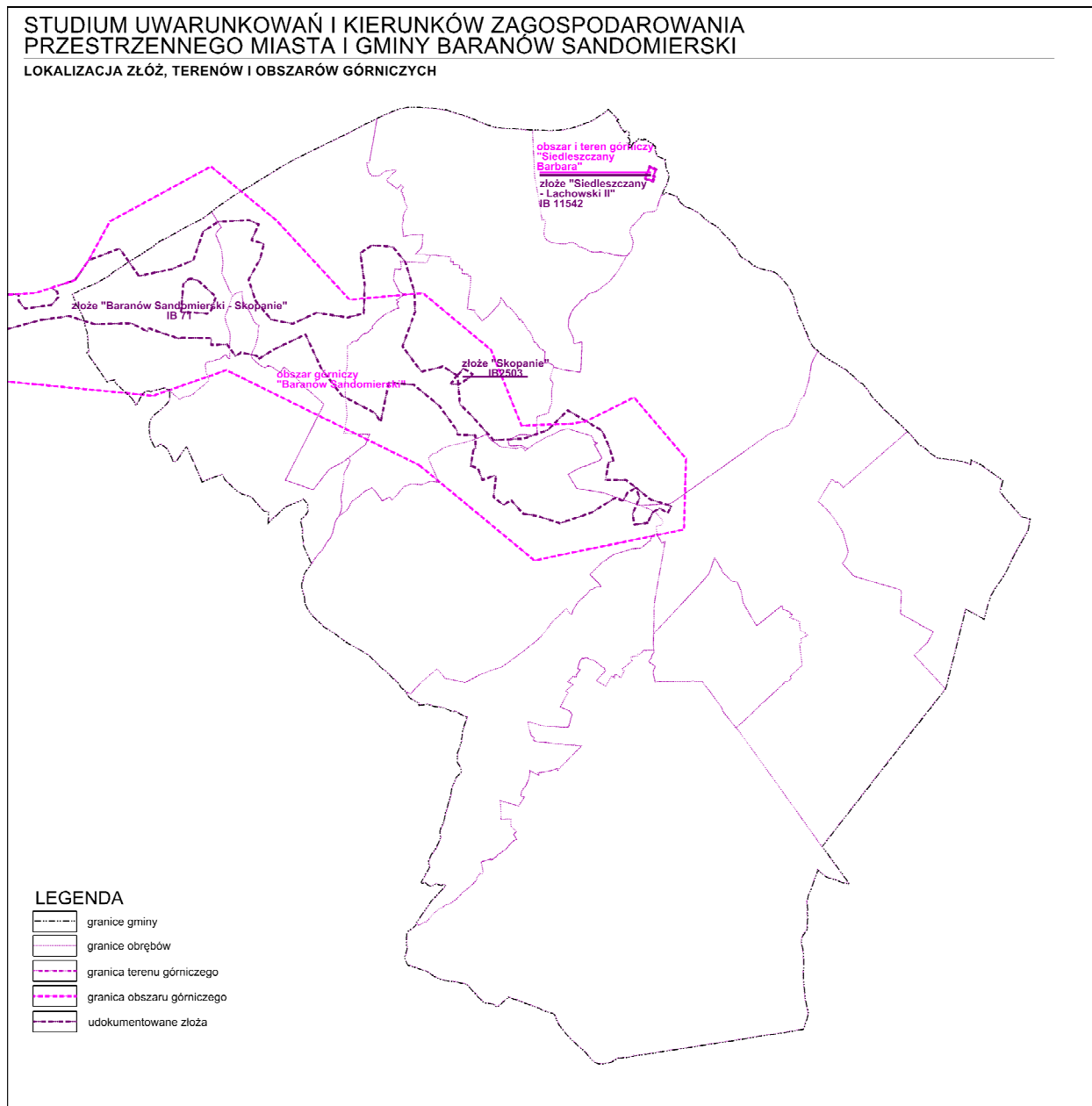
Teren i obszar górniczy „Siedleszczany – Barbara” utworzony został dla wydobycia surowców ilastych ceramiki budowlanej. Powierzchnia obszaru wynosi 19 999 m², a terenu górniczego 26 496 m². Obszar górniczy został ustanowiony decyzją Starosty Powiatu Tarnobrzeskiego z dnia 04.06.2008r. nr Z1:RO.IV-7511/11/2008. W rejestrze obszarowi

⁴ Bilans zasobów złóż kopalni w Polsce wg stanu na 31 XII 2015 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2016

nadano numer 10-9/5/357, podlega on nadzorowi Okręgowego Urzędu Górniczego w Kielcach i ma status aktualnego.

Obszar górniczy „Baranów Sandomierski” ustanowiony został decyzją nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 17.02.1984 r., a zlikwidowano go decyzją nr 52 Ministra Przemysłu z dnia 01.06.1989r. Powierzchnia obszaru wynosi 28 133 741,00 m². W rejestrze nadano mu numer 3/6/12 WUG, podlega on nadzorowi Okręgowego Urzędu Górniczego w Kielcach i ma status zniesiony.

Rysunek 2 Lokalizacja złóż, terenów i obszarów górniczych

12.2. Wody powierzchniowe

Obszar gminy położony jest w dorzeczu rzeki Wisły, która przepływa wzdłuż jej północno-zachodniej granicy na odcinku około 10 km. Z terenu gminy Wisła przyjmuje kilka dopływów,

z których największe to:

- płynąca na północy Babulówka o przybliżonym przebiegu SW-NE;
- płynąca w południowej i środkowej części gminy Trześniówka o zbliżonym przebiegu SW-NE.

Wisła płynie korytem o szerokości 200-500 m. Na całym odcinku znajdującym się w granicach gminy rzeka jest obwałowana.

Babulówka – jest prawobrzeżnym dopływem Wisły. Do Wisły wpada w rejonie wsi Siedleszczany. Na terenie gminy Babulówka płynie na odcinku około 9 km. Na całym tym odcinku jest obwałowana.

Trześniówka – płynie w środkowej części gminy. Jej długość na terenie gminy wynosi około 15 km. Przyjmuje ona na terenie gminy kilka dopływów, z których większe to: prawobrzeżne – Smarkata, Kanał Korzeń, Karolówka, Koniecpólka i lewobrzeżne – Kaczówka i Łuczek. Trześniówka prawie na całym odcinku znajdującym się w granicach gminy jest obwałowana.

Oprócz wspomnianych wyżej rzek obszar gminy pocięty jest licznymi mniejszymi ciekami i kanałami odwadniającymi.

W północnej części gminy, głównie w dolinie rzeki Wisły znajdują się liczne starorzecza wypełnione wodą. Nadto w obrębie utworzonego sztucznie i zrehabilitowanego zwałowiska zewnętrznego Kopalni Siarki Machów występuje kilka zbiorników wodnych różnej wielkości.

Ponadto z większych, powierzchniowych zbiorników wodnych należy wymienić również położone przy południowej granicy gminy Baranów Sandomierski - Stawy Krasiczyńskie (częściowo użytkowane).

12.3. Jednolite Części Wód Powierzchniowych

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną oraz ustawą Prawo wodne, podstawowy element gospodarowania wodami powierzchniowymi stanowi jednolita część wód powierzchniowych (JCW), w której prowadzi się badania w celu stworzenia podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód przed zanieczyszczeniem.

JCW dzieli się na: naturalne, silnie zmienione (tj. przeobrażone w wyniku działalności człowieka) lub sztuczne (powstałe w wyniku działań człowieka). Dla wód naturalnych klasyfikuje się ich stan ekologiczny, natomiast dla silnie zmienionych i sztucznych – potencjał

ekologiczny. Obie klasyfikacje następują w pięciu klasach, tj. od I – najwyższej do V – najniższej.

Gmina Baranów Sandomierski położona jest w granicach jednostek planistycznych gospodarowania wodami – jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

1. Wisła od Wisłoki do Sanu o kodzie PLRW20002121999, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW501) w obszarze dorzecza Wisły; typ – wielka rzeka nizinna; status silnie zmieniona część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
2. Babulówka o kodzie PLRW200017219299, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny piaszczysty; status – naturalna część wód; stan dobry; niezagrożony,
3. Kaczówka o kodzie PLRW200017219649, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny piaszczysty; status – naturalna część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
4. Łuczek o kodzie PLRW2000172196389, który stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny piaszczysty; status – naturalna część wód; stan zły; zagrożony nieosiągnięciem celu środowiskowego,
5. Mokryszówka o kodzie PLRW2000172196729, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny piaszczysty; status – naturalna część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
6. Trześniówka od Karolówki do ujścia o kodzie PLRW 200019219699, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta; status – silnie zmieniona część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
7. Trześniówka do Karolówki o kodzie PLRW200017219634, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny piaszczysty; status – naturalna część wód; stan dobry; niezagrożony,
8. Przyrwa o kodzie PLRW200017219652, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny piaszczysty; status – naturalna część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
9. Konięcpółka o kodzie PLRW2000172196369, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny

piaszczysty; status – naturalna część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego.

12.4. Wody podziemne

Na obszarze gminy występują dwa poziomy wodonośne: poziom wodonośny trzeciorzędowy i poziom wodonośny czwartorzędowy.

Poziom wodonośny trzeciorzędowy występuje w obrębie wapieni, margli i gipsów oraz niżej występujących piaskowców i piasków baranowskich. Jest to poziom o zwierciadle napiętym o ciśnieniu około 6-8 atm. Wody tego poziomu są silnie zmineralizowane i zawierają znaczne ilości siarkowodoru oraz bar i stront. Pod względem klasyfikacji hydrochemicznej wody tego poziomu zaliczane są do wód siarczano - sodowo - wapienno - chlorkowych.

Poziom wodonośny czwartorzędowy jest zasadniczym poziomem użytkowym. Związany jest on ściśle z piaszczysto-żwirowymi utworami akumulacji rzecznej (Wisły, Trześniówki i Babulówki). Na terenie gminy Baranów Sandomierski poziom czwartorzędowy nie stanowi poziomu ciągłego. W części północno-wschodniej rozdzielony jest podniesionym stropem iłów krakowieckich (przedłużenie Grabu Tarnobrzeskiego) oraz zwałowiskiem Kopalni Machów w Dąbrowicy. Wydajności poziomu czwartorzędowego uzależnione są głównie od miąższości piaszczystych utworów czwartorzędowych oraz ich wykształcenia litologicznego. Miąższość czwartorzędowej warstwy wodonośnej na terenie gminy jest zmienna i wynosi od 0 do 19,8 m, na przeważającej jednak powierzchni wody czwartorzędowe zalegają płytko (1,0 – 2,0 m p.p.t). Największe miąższości czwartorzędu występują w dolinie Wisły. Wydajności poziomu czwartorzędowego są zmienne i zawierają się w granicach od 3,6m³/h (Knapy) do 130 m³/h (Baranów Sandomierski).

W obszarze gminy można generalnie wydzielić trzy tereny o różnej wodonośności:

- teren obejmujący północną część gminy (przylegającej do Wisły) oraz części południowej o najwyższej wodonośności (>70 m³/h),
- teren zajmujący środkową część gminy zaliczony do terenów o słabej wodonośności (3-10 m³/h),
- teren pomiędzy częścią północną, a środkową gminy (10-30 m³/h).

Poziom czwartorzędowy zasilany jest poprzez infiltrację wód opadowych, natomiast ciekły powierzchniowe przez większą część roku mają charakter drenujący. Wody tego poziomu pod względem jakościowym charakteryzują się zwiększoną zawartością związków żelaza i manganu – do celów pitnych muszą być uzdatniane.

W południowej i południowo – wschodniej części obszaru gminy znajduje się fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów,

utworzonego zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną, zatwierdzoną decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997r. ze zmianą w postaci dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej przyjętego przez Ministra Środowiska Zawiadomieniem z dnia 15.12.2011r. Jest to największy zbiornik na terenie woj. podkarpackiego. Zbiornik ten zasilany jest przez infiltracje opadów atmosferycznych, jest słabo chroniony przed zanieczyszczeniami z powierzchni ze względu na brak warstwy izolacyjnej, co decyduje o krótkim czasie migracji zanieczyszczeń. Miąższość warstw wodonośnych GZWP nr 425 jest zróżnicowana od kilku do ponad 50 m. Kolektorami wód są piaski i żwiry czwartorzędowe. Zbiornik posiada charakter porowy, charakteryzuje się wydajnością potencjalną studni w granicach 10-50 m³/h, lokalnie nawet w granicach 70 m³/h. Zasoby tego zbiornika są słabo chronione przed zanieczyszczeniami. Wobec powyższego obszar Zbiornika podlega ochronie poprzez stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu. Czas migracji pionowej zanieczyszczeń wynosi poniżej 5 lat, tym samym niemal cały obszar wymaga najwyższej ochrony.

12.5. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na obszarze gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

13.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji

13.1.1. Sieć drogowa

Układ komunikacyjny gminy tworzą drogi, których łączna długość wynosi 239,61 km, w tym w poszczególnych kategoriach:

- droga krajowa nr 9 – 1,2 km,
- drogi wojewódzkie nr 872 i nr 985 - 25,82 km,
- drogi powiatowe – 45,59 km,
- drogi gminne - 167 km.

Głównym elementem układu realizującego dostępność komunikacyjną i zewnętrzne powiązania jest droga krajowa nr 9 relacji Radom – Rzeszów, przebiegająca przy północno-wschodniej granicy gminy Baranów Sandomierskim. Dostęp do drogi zapewniono poprzez węzły drogowe znajdujące się w miejscowościach Siedleszczany i Nagnajów (m. Tarnobrzeg). W granicach administracyjnych gminy przebiegają 2 odcinki drogi krajowej klasy GP od km 126+720 do km 127+137 oraz od km 127+591 do km 127+953 o łącznej długości 0,779 km.

Poza drogą krajową powiązania zewnętrzne zapewniają drogi wojewódzkie:

- Nr 872 relacji Łoniów – rz. Wisła – Baranów Sandomierski – Majdan Królewski, która ma długość 28,542 km z czego 4,737 km znajduje się na terenie województwa świętokrzyskiego. W granicach administracyjnych gminy droga ma długość 15,280 km. Droga stanowi teoretycznie alternatywny dla drogi krajowej nr 9 ciąg komunikacyjny. Obie drogi DK 9 i DW 872 na odcinku Łoniów – Majdan Królewski mają zbliżoną długość ok. 29 km niemniej w stanie obecnym DW 872 jest drogą obsługującą jedynie ruch lokalny gminy Baranów Sandomierski i w niewielkim stopniu połączenia z gminą Majdan Królewski. Wpływ na taki stan funkcjonowania ma brak mostu na rzece Wiśle. Działająca przeprawa promowa ma ograniczone możliwości przewozowe i w żaden sposób nie zapewnia oczekiwanej przepustowości. W latach 2004-2006 droga na odcinku od Baranowa Sandomierskiego do Majdanu Królewskiego została przebudowana w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.
- Nr 985 relacji Nagnajów – Dębica ma długość 28,592 km z czego w granicach gminy 10,315 km. Droga decyduje o dostępności obszaru i ośrodka gminnego z układu krajowego przez węzeł w Nagnajowie. Geometria trasy drogi w miejscowości Baranów Sandomierski charakteryzuje się całkowitym brakiem płynności, długie odcinki prostoliniowe są połączone odcinkami ostrymi i krótkimi łukami. Po długim na 5,5 km odcinku prostym od strony Mielca następuje załamanie trasy pod kątem mniejszym od prostego i wejście w ostry i krótki łuk o promieniu ok. 170 m i długości ok. 150 m. Miejsce to jest odcinkiem koncentracji wypadków drogowych. Ponadto na tym łuku DW 985 krzyżuje się z DW 872. W latach 2004-2006 cała droga została przebudowana w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Lokalną obsługę komunikacyjną zapewnia sieć dróg powiatowych wraz z drogami gminnymi. Drogi powiatowe zgodnie z ustawą o drogach publicznych powinny stanowić połączenie miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Część tych funkcji przejęły na siebie drogi wojewódzkie łącząc miasta – siedziby powiatów w Tarnobrzegu i Mielcu, a wyznaczone drogi powiatowe realizują wewnętrzne

powiązania i obsługują miejscowości gminne. Jedna z dróg powiatowych nie spełnia również wymaganych parametrów przypisanych dla dróg powiatowych - klasy technicznej Z (zbiorczej).

Drogi gminne to tylko w części drogi o nawierzchni twardej ulepszonej, znaczna ich część posiada niższe parametry techniczno-użytkowe – nawierzchnię twardą nieulepszoną i gruntową. Uwarunkowaniem techniczno-ekonomicznym modernizacji dróg w terenie zabudowanym są często wąskie pasy drogowe uniemożliwiające wprowadzenie w przekrój drogi systemu odwodnienia, ścieżek rowerowych a nawet chodników dla ruchu pieszego. Trudności w pozyskaniu terenu niejednokrotnie eliminują całkowicie działania modernizacyjne. Poza terenem zabudowy, drogi najczęściej przebiegają przez tereny rolne, leśne lub łąkowe.

Drogi rolnicze są głównie drogami o nawierzchni gruntowej. Niewielki procent tych dróg jest wyposażony w nawierzchnię utwardzoną lub ulepszoną. Układ dróg obsługi rolnictwa wykazuje dużą regularność. Układ posiada hierarchię, którą tworzą drogi o funkcji:

- głównej – są to drogi publiczne niższego rzędu powiatowe i gminne;
- zbiorczej – zbiorcze dojazdy do pól;
- pomocniczej – drogi bezpośredniej obsługi pól.

Bezpośrednie zjazdy z pól na drogę krajową i drogi wojewódzkie występują sporadycznie.

13.1.2. Kolej

Przez teren gminy przebiegają 3 linie kolejowe – dwie normalnotorowe nr 25 i 79 oraz linia kolejowa szerokotorowa nr 65. Żadna z nich nie została zaliczona do linii kolejowych o znaczeniu państwowym.

Linia kolejowa nr 25 relacji Dębica – Łódź Kaliska. Całkowita długość linii wynosi 323,262 km, a na terenie gminy 9,352 km. Linia jest częściowo dwutorowa i częściowo jednotorowa, posiada sieć trakcyjną na odcinkach Łódź Kaliska – Tomaszów Mazowiecki i Skarżysko Kamienna – Tarnobrzeg. Prędkość maksymalna linii 100 km/h. Jest to linia pasażersko-towarowa. Linia jest w eksploatacji za wyjątkiem odcinka Dębica – Ocice, który jest w szczególnie złym stanie. Ruch pasażerski i dalekobieżny został zlikwidowany na tym odcinku w 2009 r. Dla wyłączonego odcinka w 2011 r. przygotowano Studium wykonalności: „Rewitalizacja linii kolejowej nr 25 Łódź Kaliska – Dębica, odcinek Tarnobrzeg (Ocice) – Mielec – Dębica”, które określiło zakres potrzebnych prac i ich koszt na 400 mln złotych. Na terenie gminy znajdują się trzy stacje kolejowe: Baranów Sandomierski (w Skopaniu Osiedlu), Skopanie i Dąbrowica Małopolska. Z zachodniej głowicy stacji Skopanie wychodzi bocznicą w kierunku fabryki firanek „Wisán”.

Linia kolejowa nr 79 relacji Padew – Wola Baranowska (LHS). Całkowita jej długość wynosi 2,812 km.

Linia kolejowa nr 65 to Linia Hutnicza Szerokotorowa (LHS) relacji Sławków Południowy LHS – Hrubieszów – granica państwa. Całkowita długość linii wynosi 394,650 km a długość odcinka na terenie gminy wynosi ok. 6,8 km. Linia jest jednotorowa, niezelektryfikowana, o prędkości maksymalnej 80 km/h. Jest to linia o charakterze towarowym. Linia jest w eksploatacji.

Ważną rolę w przewozie i przeładunku towarów odgrywa stacja w Woli Baranowskiej połączona linią kolejową nr 79 ze stacją Padew Narodowa. Układ torów umożliwiającą wzajemne przekazywanie towarów do transportu koleją normalnotorową lub szerokotorową nadaje stacji charakter węzła transferowego.

Na terenie miejscowości Knapy i Wola Baranowska zlokalizowana jest stacja LHS Wola Baranowska. W skład infrastruktury stacji wchodzi: rampa ładunkowa boczna pomiędzy torami ogólnego użytku i torem szerokotorowym, bocznicę przeładunkową, w tym do przeładunku kontenerów, place ładunkowe nieutwardzone o łącznej powierzchni ok. 3000 m² oraz skład celny. Na stacji istnieje możliwość przeładunku towarów: w kontenerach, sypkich luzem przeładowywanych czerpakami, towarów sypkich luzem przeładowywanych z wagonów specjalnych typu Hopper, towarów drobnicowych na paletach i big-bagach oraz dłużyc drewnianych.

13.1.3. Tereny zamknięte kolei

W miejscowościach Dąbrowica, Durdy, Knapy, Skopanie i Wola Baranowska znajdują się kolejowe tereny zamknięte wymienione w decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 marca 2014 r. poz. 25) częściowo zmienione decyzjami: nr 7 Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 18 lutego 2016r. (Dz. Urz. Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 22 lutego 2016r. poz. 10) oraz nr 1 Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 16 stycznia 2017r. (Dz. Urz. Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 stycznia 2017r. poz. 2). Tereny te obejmują linie kolejowe normalnotorowe i szerokotorowe, tereny pomiędzy liniami kolejowymi i przejazdy przez nie oraz teren stacji przeładunkowej LHS. Całkowita powierzchnia terenów zamkniętych w gminie wynosi ok 71,388 ha, co stanowi ok. 0,6% powierzchni gminy. Ponadto w obrębie geodezyjnym Ślęzaki występuje 1 działka o nr ewid. 3294 i powierzchni 1,5515 ha nie wymieniona w decyzji Ministra Infrastruktury i Rozwoju, przez którą przebiega tor LHS.

Tabela 13 Podstawowe dane o kolejowych terenach zamkniętych

Miejscowość	Lokalizacja - nr działki	Powierzchnia działki [ha]
Dąbrowica	1140	7,8603
Durdy	2021	7,4900
Durdy	630/6	7,1088
Knapy	poz. 1005-1299 decyzji (288 działek)	40,1215
Skopanie	880/8	5,4263
Wola Baranowska	320	3,3811
Razem:	293 działki	71,388

(Opracowanie własne na podstawie decyzji w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych i ich zmian)

13.1.4. Transport publiczny

Transport publiczny odbywa się przede wszystkim za pośrednictwem komunikacji autobusowej. Główne kierunki komunikacji PKS, prywatnych linii przewozowych to: Tarnobrzeg – Baranów Sandomierski – Mielec oraz Baranów Sandomierski – Dąbrowica – Nowa Dęba. Połączenie autobusowe ze stolicą powiatu Tarnobrzegiem oddalonym o około 17 km należy uznać za stosunkowo dobre, natomiast połączenie ze stolicą województwa Rzeszowem za bardzo złe, ze względu na brak bezpośredniego połączenia PKS.

Liczba przystanków komunikacji, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Baranów Sandomierski, udostępnianych dla operatorów i przewoźników, przedstawia się następująco:

- Siedleszczany – 4 przystanki;
- Suchorzów – 6 przystanków;
- Skopanie – 12 przystanków;
- Dymitrów Duży – 10 przystanków;
- Dymitrów Mały – 6 przystanków;
- Baranów Sandomierski – 5 przystanków;
- Wola Baranowska – 13 przystanków;
- Kaczaki – 6 przystanków;
- Knapy – 2 przystanki;
- Durdy – 6 przystanków;
- Marki – 2 przystanki;
- Ślężaki – 12 przystanków;
- Dąbrownica – 10 przystanków.

13.2. Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego

13.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Obszar gminy objęty jest systemem zbiorowego zaopatrzenia w wodę (zwodociągowany w 100%) w oparciu o istniejące dwa ujęcia wody: w Ślęzakach i w Baranowie Sandomierskim.

Ujęcie wody Ślęzaki

Komunalne ujęcie wód podziemnych w Ślęzakach zaopatruje w wodę mieszkańców gminy Baranów Sandomierski. Zasięg wodociągu Ślęzaki obejmuje wsie: Ślęzaki, Dąbrowica, Marki, Kaczaki, Durdy, Knapy, Wola Baronowska, część Skopania, część Skopania-Osiedla, Dymitrów Duży, Dymitrów Mały i część Baranowa Sandomierskiego – Osiedle Zamkowa, część ul. Zamkowa i część ulicy Okulickiego. Wodociąg posiada 1862 szt. przyłączy i zaopatruje w wodę ok. 7450 mieszkańców gminy.

W skład ujęcia i SUW wchodzi:

- ujęcie wody składające się z 5-ciu studni głębinowych: S-1B, S-2B, S-3B, S-4B i S-5B,
 - S-1B – $Q_e = 34,6$ m³h, przy depresji eksploatacyjnej $s_e = 3,56$ m,
 - S-2B – $Q_e = 24,8$ m³h, przy depresji eksploatacyjnej $s_e = 3,00$ m,
 - S-3B – $Q_e = 40,9$ m³h, przy depresji eksploatacyjnej $s_e = 3,62$ m,
 - S-4B – $Q_e = 27,5$ m³h, przy depresji eksploatacyjnej $s_e = 2,65$ m,
 - S-5B – $Q_e = 27,5$ m³h, przy depresji eksploatacyjnej $s_e = 2,95$ m,
- stacja uzdatniania wody, na terenie której zlokalizowano następujące obiekty technologiczne:
 - zbiornik reakcji,
 - budynek technologiczny SUW,
 - zbiornik wyrównawczy wody czystej o pojemności 200 m³,
 - odstojnik popłuczyn,
 - neutralizator ścieków z chlorowni,
 - bezodpływowy zbiornik ścieków sanitarnych.

Studnia S-1B zlokalizowana jest na terenie SUW, natomiast pozostałe studnie zlokalizowane są poza SUW, na odrębnych działkach, w odległości od siebie od 130 m do 150 m. Każda z nich posiada ogrodzony teren spełniający rolę strefy ochrony bezpośredniej. Pobór wody z przedmiotowego ujęcia prowadzony jest na podstawie pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód na wykonanie służących do tego celu urządzeń,

udzielonego Gminie Baranów Sandomierski, decyzją Starosty Tarnobrzeskiego znak: RO.III-6223/5/00 z dnia 27.06.2000 r. Zasoby eksploatacyjne wynoszą łącznie $Q_e = 155,3 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{sr godz}} = 75 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max d}} = 1500 \text{ m}^3/\text{dobę}$.

Ujęcie wód podziemnych w Ślżakach zlokalizowane jest wzdłuż lewego brzegu rzeki Trześniówki. W skład ujęcia wchodzi 5 studni o głębokości 13-14,2 m. Jest to typowe liniowe ujęcie infiltracyjne. W budowie geologicznej terenu studni biorą udział utwory czwartorzędowe i trzeciorzędowe. Utwory czwartorzędowe wykształcone w postaci piasków średnioziarnistych podchodzą w części spągowej w piaski gruboziarniste i żwiry. Utwory te osiągają miąższość 9-11,6 m. Utwory trzeciorzędowe w części stropowej wykształcone są jako ility pylaste i iłolupki zwane iłami krakowieckimi.

Ujmowana woda występuje na jednym poziomie o swobodnym zwierciadle na głębokości 0,8-2,6 m p.p.t. Zasilanie czwartorzędowego poziomu wodonośnego odbywa się w warunkach naturalnych na drodze infiltracji odpadów atmosferycznych. Wskaźnik infiltracji wynosi 126 mm/rok. Wydajności eksploatacyjne poszczególnych studni ujęcia w Ślżakach wahają się w granicach 24,8-40,9 m^3/h . Ujmowane ujęcia wody poziomu czwartorzędowego charakteryzują się ponadnormatywnymi zawartościami związków żelaza, manganu i azotu amonowego, dlatego poddawane są procesowi uzdatniania.

Ujmowana z ujęcia woda surowa posiada ponadnormatywne wartości parametrów fizykochemicznych tj.: barwa wody, stężenie azotu aminowego, żelaza i manganu. Dla danego składu fizykochemicznego wody surowej zastosowano następujący układ technologiczny jej uzdatniania:

- otwarte napowietrzanie wody,
- chemiczną korektę pH wody,
- chemiczne utlenianie wody związków kompleksowych i organicznych,
- filtrację dwustopniową na złożu żwirowo – braunsztynowym,
- profilaktyczną dezynfekcję.

Woda ze studni głębinowych pobierana jest pompami głębinowymi i tłoczona do budynku deszczowni. Woda surowa poddawana jest napowietrzaniu na dwóch wielostopniowych wieżach ociekowych ze sztucznym przewietrzaniem. Woda napowietrzona po uprzednim zadozowaniu do niej odpowiednich ilości mleka wapiennego do wartości odczynu $\text{pH} = 7,0$ oraz nadmanganianu potasu, spływa grawitacyjnie do zbiornika reakcji.

Ze zbiornika reakcji – komory czerpalnej woda podawana jest pompami II° przez dwustopniowy układ filtracji do zbiornika wody czystej. Woda uzdatniona gromadzona jest w zbiorniku wody czystej retencyjno - wyrównawczym o pojemności 200 m^3 . Zbiornik wody czystej zapewnia zapas wody na: wyrównanie nierównomierności rozbiórów godzinowych i na potrzeby płukania filtrów. Uzdatniona woda ze zbiornika wyrównawczego poprzez

zestaw pompowy, w skład którego wchodzi pompy zasilane przemiennikiem częstotliwości o charakterystyce kroczącej, tłoczona jest do rozbiorowej sieci wodociągowej.

Ujęcie wody Baranów Sandomierski

Ujęcie wody w Baranowie Sandomierskim będące własnością Zakładu Produkcji Wody Pitnej Sp. z o.o. ul. Okulickiego 50 zrealizowane zostało w oparciu o decyzję zatwierdzającą eksploatacyjne zasoby wód podziemnych w kat „B” w ilości 322 m³/h.

Użytkownik posiada pozwolenie wodno-prawne na pobór wody studniami głębinowymi wydane przez Starostę Powiatu Tarnobrzeskiego decyzją RO.III-6223/12/03 z dnia 10.12.2003 r. w ilości: $Q_{\max h} = 322 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\max \text{dob}} = 2561 \text{ m}^3/\text{dobę}$ i $Q_{\text{sr. dob}} = 1970 \text{ m}^3/\text{dobę}$.

Na terenie ujęcia wody występuje jeden użytkowy poziom wodonośny w obrębie piaszczysto-żwirowych utworów czwartorzędowych. Jest to poziom o zwierciadle swobodnym, stabilizującym się na głębokości 2,2 – 5,5 m p.p.t. Średnia miąższość zawodnionych utworów czwartorzędowych na terenie ujęcia wynosi 10,65 m. Zasilanie poziomu czwartorzędowego odbywa się drogą bezpośredniej infiltracji wód opadowych oraz boczny dopływ z rzeki Wisły i Babulówki. Średni współczynnik filtracji $k = 55,0 \text{ m/dobę}$. Średnia roczna amplituda wahań zwierciadła wód podziemnych wynosi ok. 0,5m.

Ujęcie wody składa się z 16 studni głębinowych wykonanych w utworach czwartorzędowych. Są to studnie: S-4z, S-5z, S-7z, S-8z, S-9z, S-10z, S-11z, i S-IV pracujące w układzie lewarowym, S-I, S-II, S-III, S-2z, S-13, S-12z, S-XII i S-XIV eksploatowane za pomocą pomp głębinowych.

Na ogrodzonym terenie wokół Stacji Uzdatniania Wody znajdują się studnie: S-1z, S-2z, S-I, S-III, S-13, S-14. Pozostałe studnie położone są w odległości 100-200 m od wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły.

Głębokość studni wynosi od 14,5m (studnia nr S-6z) do 21,5m (studnia nr S-10z). Studnie posiadają filtry stalowe typu szkieletowo - prętowego. Każda studnia posiada obudowę studzienną z kręgów żelbetowych o średnicy 1500 i 1800 mm, przykrytych płytą żelbetową z włazem.

Woda ujmowana jest ze studni głębinowych i poprzez studnię zbiorczą z pompami I stopnia tłoczona do SUW. Tu pierwszym stopniem uzdatniania jest napowietrzanie ciśnieniowe w aeratorze. Następnie woda kierowana jest na filtry żwirowe I stopnia (odżelazienie wstępne). Po pierwszym stopniu filtracji woda jest alkalizowana wodą wapienną i kierowana na filtry II stopnia (odżelazienie końcowe). Po odżelazieniu woda jest kierowana na III stopień filtracji (odmanganianie). Wszystkie filtry mają średnicę 2600 mm i jest ich na każdym stopniu filtracji 5x5 sztuk i 6 sztuk. Uzdatniona woda kierowana jest do zbiorników wody czystej 2x400 m³.

Ze zbiorników pobierają wodę pompy II stopnia i tłoczą do sieci.

Istniejące sieci i urządzenia

Uzdatniona woda z SUW w Baranowie Sandomierskim odprowadzana jest do odbiorców dwoma głównymi rurociągami tłocznymi. Rurociąg o średnicy 160 mm doprowadza wodę do Zakładów Chemicznych „Siarkopol”. Po drodze z niego zasilane są wsie Suchorzów i Siedleszczany. Na terenie Zakładów Chemicznych „Siarkopol” znajduje się zbiornik wyrównawczy o pojemności 400 m³ i przepompownia tłocząca wodę do sieci zakładowej.

Rurociąg o średnicy 160 mm prowadzi wodę do Skopania, gdzie znajduje się zbiornik wieżowy o pojemności 280 m³. po drodze z rurociągu tego zasilane są miasto Baranów Sandomierski i sołectwo Skopanie. W Skopaniu obok zbiornika wieżowego usytuowany jest zbiornik żelbetowy wyrównawczy 300 m³ zasilany wodą z rurociągu SUW – Ślężaki będący początkiem i podstawą II-go obszaru ciśnień sieci wodociągowych w gminie. Bezobsługowa przepompownia wody pobierająca wodę z w/w zbiornika tłoczy ją w sieci wodociągowe zasilające południową część gminy.

Strefy ochrony sanitarnej

Strefa ochrony ujęcia wody została ustanowiona Rozporządzeniem nr 1 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 12 listopada 2002 roku.

Strefy ochrony bezpośredniej:

- na obszarze o powierzchni 6,16 ha, na którym znajduje się Stacja Uzdatniania Wody i studnie wiercone z pompami głębinowymi. Teren tej strefy jest ogrodzony;
- dla pozostałych studni i dla studni zbiorczej strefy indywidualne o powierzchni kołistej o promieniu $R = 15$ m.

Teren ochrony pośredniej obejmuje obszar wyznaczony 25-letnim czasem wymiany wód w warstwie wodonośnej. Ma on za zadanie przede wszystkim zabezpieczenie zbiornika wód podziemnych przed szczególnie uciążliwymi zanieczyszczeniami, mogącymi się dostać do ujmowanych wód z powierzchni terenu. Obejmuje cały obszar zasobowy ujęcia, ograniczony neutralną linią prądu i izochroną 25 lat w górę i w dół ujęcia. Ponadto do zewnętrznej strefy ochrony pośredniej włączono część prawobrzeżnego międzywala rzeki Wisły i lewobrzeżnego międzywala rzeki Babulówki wzdłuż obliczonych wielkości „y” tzw. szerokości spływu wód infiltrujących z obu rzek do ujęcia.

Zasięg zewnętrznego terenu ochrony pośredniej jest zmienny i wynosi:

$X_0 = R_{25} = 901$ m – na wschód od studni S-5z w dół ujęcia,

$R_{25} = 700$ m – na południe od studni S-13 do linii brzegowej rzeki Babulówki,

$R_{25} = 380$ m – na północ od studni S-7z do linii brzegowej rzeki Wisły,

$R_{25} = 1643$ m – na zachód od studni S-I w górę ujęcia.

Wnioskuje się o ustanowienie strefy zewnętrznej ochrony pośredniej tylko dla celów gospodarki przestrzennej. Wniosek ten w szczególności dotyczy międzywala rzeki Wisły i lewobrzeżnego międzywala rzeki Babulówki, gdzie w wyznaczonej strefie nie jest wskazane wydawanie zezwoleń na budowę np. przystani, miejsca poboru piasku i innych inwestycji mogących zanieczyszczać z powierzchni terenu infiltrujące wody powierzchniowe do ujęcia. Ponadto, mimo stwierdzenia na podstawie obliczeń, że udział wód powierzchniowych w zasilaniu ujęcia stanowi około 57% ujmowanych wód, nie uwzględniono ich specjalnej ochrony wzdłuż obliczonych linii brzegowych, ponieważ dotychczasowe badania jakości ujmowanych wód nie wskazują na taką potrzebę. Z badań i obserwacji terenowych wynika, że w międzywalach część wód opadowych przy niskich stanach rzek spływa do ich koryt, dlatego wody infiltrujące z rzek przebywają odpowiednio dłuższą drogę. Wały ochronne powodują, że część wód opadowych infiltrująca do ujęcia z międzywałów do strefy saturacji przesącza się pionowo przez strefę aeracji, w której dodatkowo jest oczyszczana.

Pozostałą część obszaru zewnętrznej strefy ochrony pośredniej zajmują grunty rolne z niewielkim udziałem sadów owocowych. Ponadto w strefie zewnętrznej znajdują się: Zamek w Baranowie Sandomierskim wraz z parkiem oraz zabudowania mieszkalne i gospodarcze przy ulicy L. Okulickiego i Zamkowej. W strefie tej nie stwierdzono obiektów, które stanowiłyby istotne zagrożenie dla ujęcia wody.

Cały obszar gminy jest zwodociągowany:

- długość czynna sieci wodociągowej magistralnej na stanie Zakładu Użyteczności Publicznej wynosi:
teren miasta – 20 km
tereny wiejskie – 128,2 km
razem – 148,2 km
- liczba przyłączy do sieci wodociągowej od budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania:
teren miasta – 504 szt.
tereny wiejskie – 2752 szt.
- woda pobrana z ujęcia - 242,2 dam³
- woda dostarczona – 220,7 dam³/rok
- woda dostarczona do gospodarstw domowych i indywidualnych – 202,9 dam³/rok
- woda zakupiona z Zakładu Produkcji Wody Pitnej Sp. z o.o. – Ujęcie Baranów Sandomierski 130,9 dam³/rok.

13.2.2. Odprowadzanie ścieków

Gmina Baranów Sandomierski skanalizowana jest w ok. 40% i obsługiwana jest przez trzy oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w granicach gminy.

Oczyszczalnia w Baranowie Sandomierskim obsługuje skanalizowane tereny miasta Baranów Sandomierski (70%) oraz sołectwa Skopanie (70%), Siedleszczany, Dymitrów Duży (5%) oraz przyjmuje ścieki dowożone z terenu gminy. Zmodernizowana oczyszczalnia pozwala na oczyszczenie ok. 700 m³/dobę ścieków sanitarnych dopływających kolektorem sanitarnym oraz dowożonych. Oczyszczalnia stanowi obiekt mechaniczno-biologicznej metody oczyszczania ścieków. Oczyszczanie mechaniczne polega na usuwaniu ze ścieków substancji stałych łatwoopadających. Proces oczyszczania biologicznego oparty jest o czynną działalność bakterii i mikroorganizmów pierwotnych (tzw. osad czynny), w procesach beztlenowo - tlenowych. Oczyszczone i sklarowane ścieki odprowadzane są grawitacyjnie rurociągiem PCV poprzez komorę przepływomierza – do kanału Międzywódzkiego, a dalej do rzeki.

W skład oczyszczalni wchodzi następujące objekty:

- budynek techniczny z kotłownią gazową,
- stacja dmuchaw – zmodernizowana,
- punkt zlewny – zmodernizowany,
- stacja mechanicznego oczyszczania ścieków – obiekt nowy,
- blok biologicznego oczyszczania ścieków – obiekt nowy,
- reaktor osadu czynnego – zmodernizowany,
- pompownia recyrkulacyjna – zmodernizowana,
- stacja mechanicznego odwadniania osadów – obiekt nowy,
- stacja dozowania PIX – obiekt nowy,
- poletka osadowe – obiekt istniejący,
- osadnik wtórny,
- pompownia recyrkulacyjna,
- zbiornik retencyjny ścieków dowożonych, napowietrzany,
- poletko ociekowe piasku,
- poletka osadowe.

W miejscowości Knapy, na terenie stacji Wola Baranowska LHS, zlokalizowana została druga oczyszczalnia ścieków. Oczyszczalnia ścieków bytowych odbiera ścieki siecią kanalizacji sanitarnej od mieszkańców wsi Knapy, doprowadzone kolektorem tłocznym oraz ścieki z obiektów PKP LHS doprowadzane na teren oczyszczalni kolektorem grawitacyjnym i przepompowywane na oczyszczalnię. Dotychczas oczyszczone ścieki bytowe z oczyszczalni na terenie stacji Wola Baranowska odprowadzane były do środowiska na

podstawie pozwolenia wodnoprawnego udzielonego decyzją Starosty Tarnobrzieskiego: RO.III/6223/10/02/1/03 z dnia 04.01.2003 r.

Trzecia oczyszczalnia znajduje się w Dąbrowicy na terenach będących własnością gminy i jest to biologiczna oczyszczalnia ścieków. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki z terenu miejscowości Dąbrowica oraz ścieki dowożone transportem asenizacyjnym.

Zakład Użyteczności Publicznej oprócz oczyszczalni ścieków w Baranowie Sandomierskim, Knapach i Dąbrowicy eksploatuje systemy kanalizacji powiązane z w/w oczyszczalniami, w tym:

- sieć kanalizacyjna Dąbrowica z 18 szt. przepompowni ścieków,
- sieć kanalizacyjna Baranów Sandomierski z 6 szt. przepompowni ścieków,
- sieć kanalizacyjna Skopanie z 4 szt. przepompowni ścieków,
- sieć kanalizacyjna Suchorzów z 6 szt. przepompowni ścieków,
- sieć kanalizacyjna Knapy z 9 szt. przepompowni ścieków.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosi 54,4 km.

Sołectwa nieskanalizowane:

- Dymitrów Mały,
- Dymitrów Duży,
- Wola Baranowska,
- Siedleszczany,
- Marki,
- Ślężaki,
- Kaczaki,
- Durdy.

13.2.3. System elektroenergetyczny

Gmina Baranów Sandomierski zasilana jest w energię elektryczną z GPZ 111/15 kV Chmielów, GPZ 100/15 kV Machów i GPZ 110/15 kV Nowa Dęba zlokalizowanym poza granicami opracowania. Obszar gminy zasilany jest napięciem 15 kV.

Energia elektryczna wyprowadzona jest z w/w GPZ-tów liniami napowietrznymi:

- 15 kV Machów – Baranów Sandomierski – Mielec,
- 15 kV Chmielów – Nowa Dęba,

do 76 stacji transformatorowych 15/0,4kV znajdujących się w poszczególnych miejscowościach.

Stacje te są głównym źródłem zasilania odbiorców bytowo - komunalnych, przemysłu, usług, handlu i sieci oświetleniowych.

Obszar gminy obsługiwany jest pod względem elektroenergetycznym przez PGE Dystrybucja S.A. Oddział Rzeszów – Rejon Energetyczny Mielec.

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące urządzenia elektroenergetyczne należące do majątku i będące w eksploatacji PGE Dystrybucja S.A.

- linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Chmielów – Mielec,
- linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Chmielów – Nowa Dęba,
- linie średniego i niskiego napięcia,
- stacje transformatorowe 15/0,4 kV.

Wykaz stacji transformatorowych 15/0,4 kV na terenie gminy przedstawia tabela 14.

Tabela 14 Wykaz stacji transformatorowych na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski

Lp.	Nazwa	Symbol na planszy studium
1.	STA/02/12/Baranów Sand. 1	BS-1
2.	STA/02/13/Baranów Sand. 2	BS-2
3.	STA/02/14/Baranów Sand. 3	BS-3
4.	STA/02/15/Baranów Sand. 4	BS-4
5.	STA/02/22/Baranów Sand. 5	BS-5
6.	STA/02/16/Baranów Sand. 6	BS-6
7.	STA/02/17/Baranów Sand. 7	BS-7
8.	STA/02/18/Baranów Sand. 8	BS-8
9.	STA/02/19/Baranów Sand. Ocz.Sc.	BS-OS
10.	STA/02/44/Baranów Sand. UW	BS-UW
11.	STA/02/20/Baranów Sand. Przep.	BS-P
12.	STA/02/87/Dąbrowica 1	D-1
13.	STA/02/88/Dąbrowica 2	D-2
14.	STA/02/89/Dąbrowica 3	D-3
15.	STA/02/90/Dąbrowica 4	D-4
16.	STA/02/91/Dąbrowica 5	D-5
17.	STA/02/92/Dąbrowica 6	D-6
18.	STA/02/93/Dąbrowica 7	D-7
19.	STA/02/94/Dąbrowica 8	D-8
20.	STA/02/29/Dąbrowica Borek	D-B
21.	STA/02/115/Durdy 1	Du-1
22.	STA/02/116/Durdy 2	Du-2
23.	STA/02/117/Durdy 3	Du-3
24.	STA/02/118/Durdy 4	Du-4
25.	STA/02/119/Durdy 5	Du-5
26.	STA/02/132/Dymitrów Duży 2	DD-2
27.	STA/02/133/Dymitrów Mały 1	DM-1
28.	STA/02/952/Dymitrów Mały 2	DM-2
29.	STA/02/953/Dymitrów Mały 3	DM-3
30.	STA/02/222/Józefów	J
31.	STA/02/224/Kaczaki 1	K-1
32.	STA/02/225/Kaczaki 2	K-2
33.	STA/02/226/Kaczaki 3	K-3
34.	STA/02/227/Kaczaki 4	K-4
35.	STA/02/228/Kaczaki 5	K-5
36.	STA/02/252/Knapy 1	Kn-1
37.	STA/02/253/Knapy 2	Kn-2
38.	STA/02/254/Knapy 3	Kn-3
39.	STA/02/255/Knapy 4	Kn-4
40.	STA/02/256/LHS	LHS
41.	STA/02/338/Marki 1	M-1
42.	STA/02/339/Marki 2	M-2
43.	STA/02/1020/Marki 3	M-3

Lp.	Nazwa	Symbol na planszy studium
44.	STA/02/343/Międzywodzie	Mi
45.	STA/02/513/ODJ	ODJ
46.	STA/02/344/Przepompownia (WO)	PP
47.	STA/02/506/Siedleszczany 1	S-1
48.	STA/02/508/Siedleszczany 2	S-2
49.	STA/02/966/Siedleszczany 3	S-3
50.	STA/02/507/Siedleszczany 4	S-4
51.	STA/02/612/Siedleszczany Ceg.	S-C
52.	STA/02/1048/ Siedleszczany Stok	S-S
53.	STA/02/522/Skopanie Wieś 1	SkW-1
54.	STA/02/523/Skopanie Wieś 2	SkW-2
55.	STA/02/521/Skopanie 3	Sk-3
56.	STA/02/520/Skopanie 4 POM	Sk-4POM
57.	STA/02/515/Skopanie 5 Dom Dziec.	Sk-DD
58.	STA/02/516/Skopanie Fabr. Fir.	Sk-FF
59.	STA/02/517/Skopanie 7 Garaże	Sk-7G
60.	STA/02/518/Skopanie 1 Osiedl.	Sk-1Os
61.	STA/02/519/Skopanie 2 Osiedl.	Sk-2Os
62.	STA/02/644/Suchorzów 1	Su-1
63.	STA/02/645/Suchorzów 2	Su-2
64.	STA/02/646/Suchorzów 3	Su-3
65.	STA/02/647/Suchorzów 4	Su-4
66.	STA/02/229/Sięzaki SUW	SI-SUW
67.	STA/02/811/Wola Baranowska 1	WB-1
68.	STA/02/815/Wola Baranowska 2	WB-2
69.	STA/02/816/Wola Baranowska 3	WB-3
70.	STA/02/817/Wola Baranowska 4	WB-4
71.	STA/02/818/Wola Baranowska 5	WB-5
72.	STA/02/819/Wola Baranowska 6	WB-6
73.	STA/02/820/Wola Baranowska 7	WB-7
74.	STA/02/821/Wola Baranowska 8	WB-8
75.	STA/02/822/Wola Baranowska 9	WB-9
76.	STA/02/812/Wola Baranowska 10	WB-10
77.	STA/02/813/Wola Baranowska 11	WB-11
78.	STA/02/814/Wola Baranowska 12	WB-12

Przez obszar gminy przebiegają linie elektroenergetyczne wysokich napięć, których właścicielem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. w Radomiu:

- 220 kV Chmielów – Boguchwała,
- 220 kV Połaniec – Chmielów I,
- 220 kV Połaniec – Chmielów II.

13.2.4. Gospodarowanie odpadami

W związku ze zmianami ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach i ustawy o odpadach, system gospodarowania odpadami na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski również został zmieniony, a określono go w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski*, przyjętym uchwałą nr XXXVI/215/2016 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 29 czerwca 2016 r. zmienionym częściowo uchwałą nr XXIX/232/16 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 14 września 2016r. Zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie właściciele

nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, zapewniają, utrzymanie czystości i porządku na terenie tej nieruchomości poprzez:

- 1) prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych powstałych na terenie nieruchomości,
- 2) przekazywanie zebranych odpadów komunalnych, w tym odpadów z selektywnej zbiórki, przedsiębiorcy świadczącemu usługi odbioru odpadów komunalnych na terenie gminy Baranów Sandomierski,
- 3) gromadzenie wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych w pojemnikach dostarczonych przez podmiot wyłoniony w drodze przetargu do wykonywania usługi odbioru odpadów komunalnych na terenie Gminy;
- 4) utrzymywanie w należyтым stanie sanitarnym miejsca gromadzenia odpadów,
- 5) niezwłoczne uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości,
- 6) uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń polega na złożeniu ich w miejscu umożliwiającym ich zabranie przez odpowiednie służby, nie powodującym zakłóceń w ruchu pieszych i pojazdów,
- 7) systematyczny wywóz nieczystości ciekłych zgromadzonych w zbiornikach bezodpływowych oraz osadów ściekowych gromadzonych w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Mieszkańcy zobowiązani są do selektywnej zbiórki takich odpadów jak: papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło, metale, opakowania wielomateriałowe. Odpady zbierane są w kolorowych workach lub pojemnikach przeznaczonych na konkretny rodzaj odpadów. Odpady odbierane są przez uprawnione podmioty i przekazywane do odzysku lub unieszkodliwiania.

Właściwa gospodarka odpadami stała się bardzo istotna w obliczu narastającego problemu wzrostu ilości odpadów przeznaczanych do składowania i spadku ilości będących do dyspozycji składowisk. Obecnie Gmina Baranów Sandomierski nie dysponuje własnym wysypiskiem śmieci. Odbiór odpadów komunalnych z terenu Miasta i Gminy jest realizowany w ramach obsługi zewnętrznej. Podmiotem odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Baranów Sandomierski jest Przedsiębiorstwo Wielobranżowe EKO – KWIAT Sp. z o.o. Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Skopanie ul. Mielecka 14, można w nim zostawić m.in. odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

13.2.5. System gazowniczy

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokoprężny o śr. 150 mm o ciśnieniu 4,0 MPa; we wschodniej części włączony jest do gazociągu Sędziszów Małopolski – Komorów – Sandomierz. DN 300 mm we wsi Jadach poniżej wsi Skopanie zasila w gaz stację redukcyjną – pomiarową I-go stopnia.

Strefę kontrolowaną od w/w gazociągów wysokiego ciśnienia określa Rozporządzenie Ministra Przemysłu z dnia 14 listopada 1995 roku i wynosi ona od 15,0 m do 25,0 m.

Ze stacji gazowej I-go stopnia „Skopanie” zasilane są w gaz układem sieci rozdzielczej średniego i niskiego ciśnienia wszystkie miejscowości gminy Baranów Sandomierski za wyjątkiem sołectw Siedleszczany, Dąbrowica, Kaczaki, Marki.

Ślężaki, Dąbrowica, Kaczaki i Marki zasilane są w gaz ze wsi Jadach gazociągiem średnioprężnym 125 mm, zaś Siedleszczany gazociągiem 32-50 mm z osiedla Nagnajów.

Osiedle Skopanie zasilane jest gazociągami niskoprężnymi 40-150 mm, redukcja ciśnienia następuje na stacji redukcyjnej gazu II-go stopnia.

Należy stwierdzić, że na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski jest pełna dostępność do dostaw gazu – 100% dostępu do sieci gazowej, łącznie z przyłączeniami do budynków.

13.2.6. System ciepłowniczy

Szacuje się, że około 50% mieszkańców największej miejscowości Gminy – Skopania Osiedle korzysta z kotłowni Fabryki Firanek „WISAN” w Skopaniu. Kotłownia ta zasilana jest gazem. Reszta mieszkańców Skopania oraz pozostali mieszkańcy gminy korzystają z kotłowni lokalnych lub ogrzewają się piecami kaflowymi.

Zakłada się:

- utrzymanie rozproszonego systemu ogrzewania,
- sukcesywne zastępowanie paliw stałych innym rodzajem paliwa z wyłączeniem drewna.

Docelowo do celów grzewczych przewiduje się maksymalne wykorzystanie gazu.

13.2.7. System telekomunikacyjny i Internet

Przez teren opracowania przebiega magistrala światłowodowa Tarnobrzeg - Padew Narodowa - Mielec - Rzeszów. Na terenie gminy świadczą usługi wszyscy główni operatorzy telekomunikacyjny. „Orange” posiada sieć telefonii stacjonarnej ze stacjami w systemie DSL i VDSL zlokalizowanymi w sołectwach: Baranów Sandomierski, Skopanie, Dąbrowica, Ślężaki, Durdy, Wola Baranowska.

Na terenie gminy zlokalizowane są 3 stacje wieżowe BTS w sołectwach:

- Baranów Sandomierski (obok targowicy),
- Skopanie (Fabryka „Wisan”),
- Wola Baranowska (obok stadionu),

obsługują obszar gminy przez głównych krajowych operatorów: T-Mobile – Play – Polsat Plus, Areo itp.

Gmina realizuje przyjętą strategię informatyczną i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, której jednym z celów jest zwiększenie poziomu wiedzy i aktywności mieszkańców w zakresie technologii informatycznych i telekomunikacyjnych. Obecnie na blisko 80% obszaru Gminy dostępny jest Internet szerokopasmowy. Do tej pory zrealizowano projekt „Niekomercyjna Sieć Komputerowa w ramach programu „Wieś aktywna, budowa społeczeństwa informacyjnego e-Vita” oraz pilotażowy projekt HOT – SPOT na terenie Woli Baranowskiej, Skopania i Baranowa Sandomierskiego. Przygotowano i realizowany jest projekt w ramach Programu Operacyjnego Innowacja Gospodarka Działanie 8.3. „Przeciwdziałanie Wykluczeniu Cywilizacyjnemu – e-Inclusion” POIG dzięki któremu mieszkańcy uzyskują dostęp do usług szerokopasmowego Internetu.

Obecnie najlepsza sytuacja jest w Baranowie Sandomierskim, Skopaniu i Suchorzowie, które mają całkowity dostęp do sieci. Realizowana jest sieć komercyjna, która umożliwia pełen dostęp każdego gospodarstwa do światłowodu.

13.2.8. Urządzenia dozorowania

Na terenie opracowania Wojewoda Podkarpacki decyzją z dnia 09.02.2016r. (znak pisma I-X.7820.2.5.2015) o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego zezwolił Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej na realizację inwestycji pn. „Budowa ośrodka radiolokacyjnego MSSR Dąbrowa”. Radar lotniczy to urządzenie naziemne, którego budowa i eksploatacja jest celem publicznym w rozumieniu art. 6 pkt 1b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami. Radar ma zostać zlokalizowany na działce nr 3992/1 w obrębie Dąbrowica. W skład ośrodka radiolokacyjnego wchodzi mają m.in. wieża radarowa o wys. ok. 35m, antena radaru na szczycie wieży, kontenery radarowy, energetyczny i z agregatem prądotwórczym. W zakres inwestycji wchodzi również budowa dojazdu do ośrodka wraz miejscami parkingowymi na 2-3 samochody oraz umocnienie około 1600 m istniejącej drogi gruntowej prowadzącej do najbliższej drogi publicznej, poprzez jej utwardzenie tłuczniem lub żwirem oraz budowa dwutorowej kanalizacji teletechnicznej na potrzeby ośrodka. Lokalizacja urządzenia pozwoli uzyskać pokrycie radiolokacyjne z pld.-wsch. części Polski w pełni odpowiadające potrzebom kontroli ruchu lotniczego. Inwestycja nie wywiera istotnego negatywnego wpływu

na środowisko jak również nie wstrzymuje budowy obiektów gastronomicznych czy sportowych w najbliższej okolicy urządzenia. W obszarze o promieniu do 16 km od radaru występują ograniczenia w wysokości zabudowy dla wszystkich obiektów kubaturowych oraz obowiązuje zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz ich zespołów, a także innych wysokich elementów. Przykładowo w odległości 3 km od urządzenia dopuszcza się wysokość 250m.n.p.m co oznacza, że w przypadku standardowych budowli mieszkalnych i przemysłowych inwestycja nie będzie stanowić czynnika ograniczającego wysokość zabudowy.

14. Uwarunkowania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Uwarunkowania dotyczące zagospodarowania terenu wynikające z realizacji ponadlokalnych celów publicznych na poziomie województwa i kraju określa między innymi Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego przyjęty uchwałą nr XLVIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. dla gminy Baranów Sandomierski określa następujące działania i zadania z zakresu gospodarki przestrzennej:

1. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej:

a) w dziedzinie działalności pozarolniczej zakłada się:

- rozwój zakładów produkcyjnych,
- rozwój rzemiosła i zakładów usługowych,
- rozwój przedsiębiorstw transportowych,
- pobór i wyrób materiałów budowlanych (cegła),
- przetwarzanie produktów rolnictwa,
- handel wszelkiego rodzaju towarami, w tym zakładanie hurtowni i giełd towarowych,
- rozwój turystyki i urządzenie terenów na campingi, pola golfowe, itp.,
- uprawę i produkcję specjalistyczną (wiklina, tytoń, rośliny oleiste),
- zakłady przetwarzania drewna – stolarstwo i wyrób mebli,

b) w działalności produkcyjnej i usługowej zakłada się rozwój:

- w budownictwie – dzięki tworzeniu małych i średnich firm budowlanych,
- w budownictwie mieszkaniowym rozwijać się będą wszystkie formy budownictwa, a szczególnie budownictwo indywidualne,
- w handlu – dużą rolę odgrywać będą małe i średnie punkty usługowe,

- w turystyce – w oparciu o potencjał zabytków historii i architektury oraz zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne. Zakłada się, że miasto i gmina Baranów Sandomierski będzie ośrodkiem obsługi ruchu turystycznego o znaczeniu regionalnym.

c) w dziedzinie rolnictwa zakłada się:

- dla miasta i gminy Baranów Sandomierski kształtowanie strefy nasilenia wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich i proponuje się kierunek produkcji rolnej żytnio-ziemniaczany, a na terenach lepszych gleb uprawę pszenicy,
- hodowlę bydła i trzody,
- w obszarach koncentracji zanieczyszczeń zmianę z produkcji artykułów spożywczych na produkcję na cele przemysłowe (biopaliwo, spirytus, oleje itp.).

2. W zakresie środowiska przyrodniczego:

- utworzenie Parku Krajobrazowego Puszczy Sandomierskiej,
- utworzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły,
- utworzenie rezerwatu przyrody „Stawy Krasiczyńskie”,
- prowadzenie przekrojów pomiarowo – kontrolnych sieci regionalnej krajowego monitoringu rzeki Wisła w Nagnajowie,
- ochrona przed niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzennym obszaru GZWP 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów” wraz ze strefami ochronnymi ONO i OWO,
- ochrona korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym wzdłuż doliny Wisły,
- realizacja współpracy z woj. świętokrzyskim w sprawie poprawy stanu czystości rzeki Wisły;
- rekultywacja obszarów zdegradowanych.

3. W zakresie środowiska kulturowego:

- nadanie rangi Pomnika Historii zespołowi pałacowemu w Baranowie Sandomierskim,
- utworzenie szlaków kulturowych o znaczeniu ponadregionalnym (proponowane: Szlak Architektury Drewnianej, Karpacki Szlak Śladami Dawnej Kultury Mieszczańskiej i Magnackiej, Szlak Rezydencji Pałacowych i Muzeów).

4. W zakresie infrastruktury technicznej:

- budowa zbiorników małej retencji: „BS-1 Gaj”, „Błonie”,
- budowa GPZ-tu „Skopanie” i linii 110 kV do zasilania stacji,
- budowa gazociągu wysokoprężnego Ø 80 relacji Skopanie – Gawłuszowice – Borowa i stacji redukcyjno-pomiarowej I° (alternatywa),
- regulacja rzek i potoków.

5. W zakresie komunikacji:

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 985 relacji Nagnajów – Mielec – Dębica, w tym przełożenie drogi na odcinku Baranowa;
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 872 relacji gr. województwa – rz. Wisła – Baranów Sandomierski – Majdan Królewski,
- modernizację i elektryfikację linii kolejowej Dębica – Mielec – Łódź Kaliska,
- modernizację linii szerokotorowej LHS.

6. W zakresie infrastruktury społeczno-gospodarczej:

- zagospodarowanie sportowo – rekreacyjne zwałowiska zewnętrznego kopalni „Machów” w Dąbrowicy,
- budowa kompleksu oświatowo-rekreacyjnego.

Obecnie w trakcie opracowania jest zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego. Ze względu na stopień zaawansowania prac nad projektem PZPW, w Studium uwzględniono również inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikające z dokumentów rządowych i samorządowych, wskazane w ww. projekcie PZPW dla gminy Baranów Sandomierski:

1. IV-4, VI-5 i VII-11 – Prace na liniach kolejowych nr 25, 74, 78 na odcinku Stalowa Wola – Tarnobrzeg / Sandomierz Ocice Padew/ zgodnie z: Krajowym Programem Kolejowym do 2023 r., z dokumentem Implementacyjnym do Strategii rozwoju transportu do 2020 r. i z Kontraktem Terytorialnym dla Województwa Podkarpackiego,
2. VII-39 - Rewitalizacja linii kolejowej - Padew – Wola Baranowska (L-79) w ramach prac przy rozbudowie terminala LHS w Woli Baranowskiej zgodnie z Kontraktem Terytorialnym dla Województwa Podkarpackiego,
3. X-1 – Budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z Aktualizacją Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych – AKPOŚK2015,
4. X-2 - Przebudowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków zgodnie z Aktualizacją Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych – AKPOŚK2015,
5. XII-306 - Babulówka – rozbudowa obwałowań: lewy w km 2+200 - 6+600, prawy w km 2+000 - 6+584 na terenie miejscowości Dymitrów Duży, gm. Baranów Sandomierski zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły,
6. XII-342 - Babulówka – Modernizacja wałów Wisły sandomierskiej wymagających podwyższenia(modernizacja prawego wału rzeki Wisła w km 678+000 - 690+500 gm. Baranów Sandomierski, Padew Narodowa, 690+500 - 695+600 gm. Padew

- Narodowa, Gawłuszowice, 671+500 - 674+300 gm. Tarnobrzeg, 675+700 - 678+000 gm. Baranów Sandomierski, 668+400 - 669+500 gm. Tarnobrzeg, 674+000 - 674+800 gm. Tarnobrzeg, 674+900 - 675+500 gm. Baranów Sandomierski, Tarnobrzeg, 696+000 - 713+500 gm. Gawłuszowice, Borowa, Czermin).(4.23) zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły,
7. XII-359 - Analiza konieczności podwyższenia wałów Wisły sandomierskiej (7.44) zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły,
 8. XIII-37 Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 872 Łonów-Świniary- Rzeką Wisła-Baranów Sandomierski-Wola Baranowska-Majdan Królewski –Bojanów- Nisko na odcinku od km.50+314,50 do km 50+767 wraz z mostem na rzece Łęg w km 50+567 w miejscowości Przyszów Lata realizacji 2016-2017 zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2030,
 9. VIII-5 – Ochrona przed powodzią w zlewni Trześniówki zgodnie z Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły,
 10. XII-3 – Budowa i rozbudowa instalacji przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego,
 11. XII-13 – Budowa instalacji pirolizy zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego.

15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Zagrożenia naturalne na terenie gminy wynikają z budowy geologicznej, rzeźby terenu, warunków hydrogeologicznych i hydrologicznych. Z uwagi na położenie części gminy w dolinie rzeki Wisły, występują tu zagrożenia powodziowe związane z katastrofalnymi stanami wód w rzece. Teren gminy zalicza się do obszarów o znacznym stopniu narażenia na niebezpieczeństwo wystąpienia zagrożeń powodziowych.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały opracowane w ramach projektu "Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB - Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu. Przekazanie przez Prezesa KZGW ostatecznych wersji map jednostkom administracji, o którym mowa w art. 88f ust. 3 ustawy Prawo wodne nastąpiło w dniu 15 kwietnia 2015 r.

W myśl art. 9 ustawy Prawo wodne jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,

- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- c) obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 18, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej;

Zgodnie z ww. mapami zagrożenia powodziowego tereny między linią brzegową rzek: Wisły i Babulówki, a ich wałami przeciwpowodziowymi, w myśl ustawy Prawo wodne to obszary szczególnego zagrożenia powodzią, służące przepuszczeniu wód powodziowych. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią.

Ponadto w północnej części gminy w pobliżu rzeki Wisły występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%).

Dodatkowo na terenie gminy występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi: obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%) oraz obszary narażone na zalanie w wyniku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi 1% – raz na 100 lat. Tereny te obejmują znaczą część gminy.

Poza zasięgiem prawdopodobnych zalewów znajdują się m.in. wsie Knapy, Marki, Kaczaki, Ślężaki, lasy w południowej części gminy oraz wzniesienia w części północno – wschodniej.

Warunkiem uniknięcia ewentualnego zagrożenia i ryzyka powodziowego na obszarze narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego jest utrzymanie w należyтым stanie technicznym wałów przeciwpowodziowych, poprzez stałą ich modernizację celem eliminacji uszkodzeń i zniszczeń. W latach 2001-2005 na terenie powiatu tarnobrzeskiego grodzkiego i ziemskiego zostało wykonanych szereg przedsięwzięć w zakresie odbudowy i modernizacji obwałowań przeciwpowodziowych, głównie rzeki Wisły.

część III

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Spis treści:

1. Cele polityki przestrzennej gminy.....	- 4 -
2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	- 6 -
3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.	- 9 -
3.1. MW – obszary zabudowy wielorodzinnej.....	- 11 -
3.2. MN – obszary zabudowy jednorodzinnej.....	- 11 -
3.3. MNU – obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej.....	- 12 -
3.4. U – obszary usług.....	- 13 -
3.5. US – obszary usług sportu i rekreacji.....	- 14 -
3.6. PU – obszary zabudowy produkcyjno- usługowej,.....	- 14 -
3.7. P – obszary zabudowy przemysłowej i produkcyjnej	- 15 -
3.8. PE – obszary powierzchniowej eksploatacji piasku	- 16 -
3.9. EF – obszary projektowanych farm fotowoltaicznych.....	- 16 -
3.10. R – obszary rolnicze	- 16 -
3.11. R2 – obszary rolnicze – szkółka drzew i krzewów	- 16 -
3.12. RU – obszary obsługi produkcji w gospodarstwach rybackich	- 17 -
3.13. ZL – lasy	- 17 -
3.14. ZLp – obszary zalesień	- 17 -
3.15. ZP – obszary zieleni urządzonej	- 18 -
3.16. ZC – cmentarze.....	- 18 -
3.17. ZD – obszary ogrodów działkowych.....	- 18 -
3.18. ZN – obszary zieleni	- 19 -
3.19. WS – wody powierzchniowe śródlądowe.....	- 19 -
3.20. WSp –projektowany zbiornik retencyjny.....	- 19 -
3.21. KS – obszary obsługi komunikacji.....	- 19 -
3.22. KK – obszary komunikacji kolejowej	- 20 -
3.23. W – obszary infrastruktury technicznej - wodociągi	- 20 -
3.24. G – obszary infrastruktury technicznej - gazownictwo	- 20 -
3.25. K - obszary infrastruktury technicznej – kanalizacja.....	- 21 -
3.26. O - obszary infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami.....	- 21 -
3.27. E – obszary infrastruktury technicznej - elektroenergetyka	- 21 -
3.28. RL - obszary urządzeń dozoru	- 21 -
3.29. KDGP – drogi i ulice klasy głównej ruchu przyspieszonego.....	- 21 -
3.30. KDZ – drogi i ulice klasy głównej.....	- 22 -
3.31. KDZ – drogi i ulice klasy zbiorczej.....	- 22 -
3.32. KDL – drogi i ulice klasy lokalnej.....	- 22 -
3.33. KDD – drogi i ulice klasy dojazdowej	- 23 -
4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.....	- 25 -
4.1. Podstawowe kierunki ochrony środowiska przyrodniczego.....	- 25 -
4.2. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych	- 25 -
4.2.1. Główne zbiorniki wód podziemnych.....	- 25 -
4.2.2. Ujęcia wody	- 25 -
4.2.3. Obszar „Natura 2000”.....	- 26 -
4.2.4. Chronione gatunki flory, fauny i grzybów	- 26 -
4.2.5. Pomniki przyrody.....	- 26 -
4.2.6. Obszary i obiekty planowane do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody	- 27 -
4.3. Obszary ekologicznego systemu powiązań	- 28 -
4.4. Strefa ekotonowa	- 29 -
4.5. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów	- 29 -

4.6. Zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.....	- 30 -
5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury	
współczesnej.....	- 31 -
5.1. Obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską.....	- 31 -
5.2. Wytyczne konserwatorskie:	- 32 -
5.2.1. Rejestr zabytków.....	- 32 -
5.2.2. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	- 33 -
5.2.3. Strefa ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych.....	- 37 -
5.2.4. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków oznaczone na rysunku studium,.....	- 38 -
5.2.5. Pomnik historii.....	- 38 -
5.2.6. Punkty i ciągi widokowe	- 39 -
5.2.7. Dobra kultury współczesnej.....	- 39 -
5.2.8. Projektowane szlaki kulturowe.....	- 39 -
6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	- 40 -
6.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	- 40 -
6.1.1. Podstawowy układ drogowy	- 40 -
6.1.2. Uzupełniający układ drogowy	- 41 -
6.1.3. Parkowanie i miejsca do parkowania	- 41 -
6.1.4. Ruch pieszy i rowerowy.....	- 43 -
6.1.5. Transport publiczny.....	- 43 -
6.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	- 43 -
6.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa.....	- 45 -
6.2.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną	- 46 -
6.2.3. Zaopatrzenie w gaz.....	- 48 -
6.2.4. Telekomunikacja	- 48 -
6.2.5. Gospodarka odpadami.....	- 48 -
7. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym	- 49 -
7.1. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym. -	49 -
7.2. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu	
ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i	
ustaleniami programów o których mowa w art. 48 ust. 1.....	- 49 -
7.2.1. Zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych	- 49 -
7.2.2. Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim	- 49 -
7.2.3. Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu powiatowym i gminnym	- 53 -
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu	
zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych	- 53 -
8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania	
przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.....	- 53 -
8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.....	- 53 -
8.3. Obszary przestrzeni publicznej	- 53 -
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania	
przestrzennego, w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele	
nierolnicze i nieleśne.....	- 54 -
9.1. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania	
przestrzennego (art. 10. ust. 2 pkt 9).....	- 54 -
9.2. Obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. -	54 -
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	- 55 -
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych- 56 -	
11.1. Obszary zagrożenia powodzią	- 56 -
11.2. Obszary osuwania się mas ziemnych	- 57 -
12. Obiekty i obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	- 57 -
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia	
prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o	
ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2120)	- 57 -
14. Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub remediacji.....	- 57 -
15. Obszary zdegradowane	- 58 -
16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	- 58 -

17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie - 59 -
18. Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.. - 59 -
19. Obszary rozmieszczenia handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² - 60 -

Spis tabel:

- Tabela 1 Projektowane użytki ekologiczne - 27 -
- Tabela 2 Projektowane pomniki przyrody - 28 -
- Tabela 3 Liczba miejsc postojowych w zależności od funkcji terenu - 42 -

1. Cele polityki przestrzennej gminy

Celem nadrzędnym gminy zgodnie ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016 - 2022 jest zapewnienie wysokiego poziomu życia jej mieszkańców poprzez: rozwój infrastruktury, służącej działalności oświatowej, kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, rozwój przedsiębiorczości, wsparcie rolnictwa, działalności okołorolniczej oraz poprawę bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy.

Cel ten będzie realizowany przez następujące cele strategiczne:

- 1) rewitalizacja obszarów zdegradowanych z trwałymi efektami społecznymi,
- 2) stworzenie szans i warunków rozwoju gospodarczego w celu poprawy warunków rozwoju zawodowego i zrównoważenia w strukturze zatrudnienia na terenie Gminy,
- 3) poprawa jakości przestrzeni i usług publicznych oraz dostępności opartej na rozwoju infrastruktury,
- 4) rozwój warunków dla zrównoważonej mobilności i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem BRD (Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego),
- 5) adaptacja funkcjonowania Miasta i Gminy Baranów Sandomierski do nowych zjawisk społecznych i gospodarczych, oparta na zrównoważonym rozwoju i poprawie ładu przestrzennego,
- 6) budowa społeczeństwa obywatelskiego z równoczesnym wzmocnieniem potencjału i kapitału ludzkiego.

Powyżej sformułowane cele strategiczne są równe pod względem ważności i pilności. Dla realizacji celów strategicznych w Strategii rozwoju wskazane zostały cele operacyjne stanowiące ich rozwinięcie i obejmujące krótszy horyzont czasowy. Ich realizacja stanowi podstawę do osiągnięcia celów strategicznych.

Celami operacyjnymi niezbędnymi do osiągnięcia pierwszego celu strategicznego są:

- zwiększenie liczby miejsc pracy na terenie Gminy;
- wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców – firm rodzinnych;
- tworzenie warunków infrastrukturalnych dla powstawania i funkcjonowania lokalnych firm;
- ograniczenie bezrobocia i jego skutków społeczno-ekonomicznych;
- rozwój infrastruktury turystycznej służącej rozwojowi ruchu turystycznego;
- wykorzystanie atrakcyjności turystycznej, wykreowanie i rozwój strefy usług turystycznych;
- rewitalizacja społeczna obszarów kryzysowych ze szczególnym uwzględnieniem miejscowości: Skopanie, Baranów Sandomierski;

- stworzenie spółdzielni socjalnych i współpraca z NGO w zakresie aktywizacji zawodowej osób z obszarów kryzysowych.

Celami operacyjnymi niezbędnymi do osiągnięcia drugiego celu strategicznego są:

- zwiększenie rentowności gospodarstw agroturystycznych i rolnych;
- tworzenie miejsc pracy i/lub źródeł dodatkowego dochodu dla mieszkańców w działalności około rolniczej, np. agroturystyce, odnawialnych źródłach energii, gospodarstwach ekologicznych, turystyce, opiece nad seniorami itp.;
- rozwój lokalnego rynku rolnego, np. grup producenckich, drobnego przemysłu przetwórczego, zaopatrzenia w żywność ekologiczną itp.;
- rozwój mikro i małych przedsiębiorstw;
- stworzenie warunków dla rozwoju średnich przedsiębiorstw;
- rozwijanie e-usług i e-commerce;
- stworzenie inkubatorów przedsiębiorczości dla mikro i małych przedsiębiorców oraz spółdzielni dla osób z obszarów kryzysowych.

Celami operacyjnymi niezbędnymi do osiągnięcia trzeciego celu strategicznego są:

- poprawa jakości przestrzeni publicznej;
- poprawa koordynacji przez planowanie przestrzenne i wdrożenie zasad uniwersalnego projektowania przestrzeni publicznej.

Celem operacyjnym niezbędnym do osiągnięcia czwartego celu strategicznego jest:

- poprawa mobilności mieszkańców Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

Celami operacyjnymi niezbędnymi do osiągnięcia piątego celu strategicznego są:

- zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego poprzez inwestycje w istniejącą infrastrukturę przeciwpowodziową i jej rozbudowę;
- zwiększenie bezpieczeństwa w pozostałym zakresie, takim jak bezpieczeństwo ruchu drogowego (BRD), bezpieczeństwo energetyczne i środowiskowe, bezpieczeństwo publiczne;
- zwiększenie potencjału służb i jednostek, które na terenie Gminy działają na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców;
- obniżenie emisyjności funkcjonowania Miasta i Gminy Baranów Sandomierski;
- ochrona krajobrazu i poprawa ładu przestrzennego.

Celami operacyjnymi niezbędnymi do osiągnięcia szóstego celu strategicznego są:

- zapewnienie dobrych warunków do prowadzenia edukacji szkolnej oraz kształcenia dorosłych;
- rozwój bazy kulturalnej i infrastruktury turystycznej, służącej rozwojowi ruchu turystycznego;

- poprawa stanu oraz udostępnienie mieszkańcom i turystom obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- wdrożenie mechanizmów budowy i wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego;
- wzmocnienie relacji na linii Władza lokalna – mieszkańcy;
- rozwój systemów edukacji ustawicznej i rozwoju zawodowego.

Przy sporządzaniu studium uwzględniono w szczególności:

- zasady określone w "Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030",
- ustalenia wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta i gminy Baranów Sandomierski, Baranów Sandomierski 2002,
- ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego wraz z projektem zmiany – Perspektywa 2030 (projekt),
- ustalenia Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2020,
- ustalenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016-2022.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta i gminy Baranów Sandomierski jest podstawowym dokumentem dla władz samorządowych, na podstawie którego powinna być prowadzona polityka i strategia działań, przede wszystkim w sferze zagospodarowania przestrzennego, a także w sferze społeczno-gospodarczej i ekologicznej, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na kształtowanie struktury przestrzennej i układu funkcjonalno-przestrzennego. W przypadku istotnych zmian uwarunkowań lub dokonania znaczących odstępstw od ustaleń niniejszego studium, należy przystąpić do kolejnych jego aktualizacji.

2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Z uwagi na uwarunkowania środowiska, uwarunkowania społeczno – demograficzne i pełnione przez nie funkcje, jak również przeprowadzone analizy (ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, demograficzne), przy uwzględnieniu możliwości budżetowych gminy Baranów Sandomierski, proponowane zmiany koncentrują się przede wszystkim w następujących kierunkach:

- polepszenie standardu życia mieszkańców gminy, m.in. poprzez systematyczne polepszanie warunków mieszkaniowych, zapewnienie większej ilości miejsc pracy,

stopniowe podnoszenie jakości i zakresu usług, w tym usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem,

- zaopatrzenie wszystkich terenów mieszkaniowych w podstawowe sieci infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim w sieć kanalizacyjną;
- udostępnienie i wykreowanie terenów przestrzeni publicznej;
- rozwoju terenów inwestycyjnych,
- właściwym wykorzystaniu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- powiększaniu w miarę możliwości zasięgu terenów zieleni poprzez zalesienia, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przywodne oraz przydrożne, wiążące się we wspólny system przestrzenny.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem kierunkowym, określającym kierunki rozwoju gminy na kolejne 30 lat, tj. na lata 2015 - 2045. Wyznaczone obszary lokalizowania poszczególnych funkcji w tymże dokumencie określają kierunek rozwoju, a w swoich granicach mieszczą nie tylko wskazaną funkcję zabudowy ale również elementy niezbędne do funkcjonowania takiego terenu, tj. przede wszystkim obszary związane z komunikacją (drogi, parkingi i garaże, ciągi piesze, miejsca postojowe stałe i czasowe itp.), jak również różnego rodzaju tereny zielone (skwery, parki, place zabaw dla dzieci, ogrody dziecięce, tereny wypoczynku osiedlowego, zieleń niska i wysoka) oraz infrastrukturę techniczną niezbędną do funkcjonowania tego terenu.

Dla każdego obszaru wyznaczonego w studium został określony katalog przeznaczeń. Należy zatem przyjąć, że obszary oznaczone na rysunku "kierunków" stanowią tzw. "tereny brutto" danej jednostki wraz z elementami towarzyszącymi, o których mowa powyżej. Szczegółowy podział w ramach danego obszaru na poszczególne przeznaczenia następuje w drodze miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszary wskazane w studium, uwzględniają bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w części dotyczącej uwarunkowań, przy jednoczesnym uwzględnieniu:

- lokalizacji urządzeń, obiektów i terenów towarzyszących danej funkcji (tzw. teren brutto),
- przeciętnych wskaźników urbanistycznych przyjętych dla poszczególnych terenów,
- kierunków rozwoju gminy opisanych w początkowej części niniejszego rozdziału,
- perspektywy 30 lat, dla których został przewidziany rozwój gminy w niniejszym studium, tj. okres od 2015 r. do 2045 r.,
- niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania do wyników analizy nie więcej niż o 30%.

Kierunki oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów zostały opracowane przy uwzględnieniu bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym

mowa w części dotyczącej uwarunkowań. Na potrzeby bilansowania przyjęto, iż wskaźniki określone w studium mają charakter wartości granicznych, które powinny być ustalane w skrajnych przypadkach. Posługiwano się wartością przeciętną, a przeciętne wartości poszczególnych wskaźników powinny być niższe/wyższe, w zależności od charakteru danego wskaźnika, tj. jeżeli wskaźnik określa wartość maksymalną, to przeciętna wartość tego wskaźnika będzie niższa, a jeżeli wskaźnik określa wartość minimalną, to przeciętna wartość tego wskaźnika będzie wyższa. W przypadku intensywności zabudowy, wartości wyższe spodziewane są w części centralnej, natomiast im dalej od centrum, zabudowa powinna mieć charakter bardziej ekstensywny, a tym samym wskaźniki dotyczące intensywności zabudowy będą niższe. Nie przyjmowano do obliczeń bilansowych granicznych wartości wskaźników urbanistycznych, ustalonych w części "kierunki".

Powierzchnie użytkowe zabudowy z podziałem na funkcje określone w części "uwarunkowania" bilansują się odpowiednio:

- dla funkcji mieszkalnej w obszarach: zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej,
- dla funkcji usługowej usług komercyjnych, usług sportu i rekreacji oraz w części w obszarach: zabudowy produkcyjno-usługowej i zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- dla funkcji produkcyjnej, zabudowy produkcyjnej, baz, składów i magazynów.

Pozostałe funkcje terenu, na których możliwa jest zabudowa, zgodnie z ustaleniami studium pełnią funkcję uzupełniającą w stosunku do wyżej wymienionych. Zostały wyznaczone na podstawie przepisów prawa, innych istotnych dokumentów stanowiących o zasadach funkcjonowania danego terenu oraz w oparciu o dodatkowe analizy wykonywane w indywidualnych przypadkach.

W studium określono obszary lokalizowania poszczególnych przeznaczeń:

- **MW** – obszary zabudowy wielorodzinnej,
- **MN** – obszary zabudowy jednorodzinnej,
- **MNU** – obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- **U** – obszary usług,
- **US** – obszary usług sportu i rekreacji,
- **PU** – obszary zabudowy produkcyjno- usługowej,
- **P** – obszary zabudowy przemysłowej i produkcyjnej,
- **PE** – obszary powierzchniowej eksploatacji piasku,
- **EF** – obszary projektowanych farm fotowoltaicznych,
- **R** – obszary rolnicze,

- **R2** – obszary rolnicze – szkółka drzew i krzewów,
- **RU** – obszary obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, leśnych i rybackich
- **ZL** – lasy,
- **ZLp** – obszary zalesień,
- **ZP** – obszary zieleni urządzonej,
- **ZC** – cmentarze,
- **ZD** – obszary ogrodów działkowych,
- **ZN** – obszary zieleni,
- **WS** – wody powierzchniowe śródlądowe,
- **WSp** – projektowany zbiornik retencyjny,
- **KS** – obszary obsługi komunikacji,
- **KK** – obszary komunikacji kolejowej,
- **W** – obszary infrastruktury technicznej – wodociągi,
- **G** – obszary infrastruktury technicznej – gazownictwo,
- **K** – obszary infrastruktury technicznej – kanalizacja,
- **O** - obszary infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami,
- **E** – obszary infrastruktury technicznej – elektroenergetyka;
- **RL** - obszary urzędzeń dozoru,
- **KDGP** – drogi i ulice klasy głównej ruchu przyspieszonego,
- **KDG** – drogi i ulice klasy głównej,
- **KDZ** – drogi i ulice klasy zbiorczej,
- **KDL** – drogi i ulice klasy lokalnej,
- **KDD** – drogi i ulice klasy dojazdowej.

W studium nie zawarto ustaleń wynikających z audytu krajobrazowego (art. 10 ust. 2 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - w części dot. audytu) ze względu na brak obowiązującego audytu krajobrazowego.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.

Wskazane w studium parametry i wskaźniki urbanistyczne określone w ustaleniach dla poszczególnych przeznaczeń powinny zostać szczegółowo dookreślone na etapie opracowywania planów miejscowych.

Za zgodne ze studium uznaje się zmniejszenie maksymalnych wysokości i intensywności zabudowy.

Zwiększenie dopuszcza się wyłącznie:

- w zakresie maksymalnych wysokości i intensywności zabudowy w przypadku działek zabudowanych istniejącą zabudową (powyżej 70% powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki), gdzie dopuszcza się zwiększenie maksymalnego wskaźnika intensywności zabudowy o nie więcej niż 100% a wysokości o nie więcej niż o 3 metry,
- w zakresie wysokości tylko w przypadkach dopuszczonych w ustaleniach dla poszczególnych przeznaczeń np. dla obiektów kultu religijnego, obiektów aktywności gospodarczej, zabudowy przemysłowej, obszarów komunikacji kolejowej, infrastruktury technicznej.

Użyte w niniejszym studium określenia i pojęcia stworzone zostały na potrzeby niniejszego opracowania i należy je rozumieć w następujący sposób:

- 1) urządzenia towarzyszące – ciągi piesze, miejsca postojowe stałe i czasowe, urządzenia budowlane, budynki gospodarcze i higieniczno-sanitarne oraz obiekty małej architektury;
- 2) urządzenia infrastruktury technicznej - zlokalizowane pod ziemią, na ziemi albo nad ziemią przewody, urządzenia i obiekty wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze, elektryczne, gazowe i telekomunikacyjne i inne niezbędne do obsługi terenu;
- 3) zieleń - skwery, parki, place zabaw dla dzieci, ogrody dziecięce, tereny wypoczynku osiedlowego, zieleń niska i wysoka;
- 4) usługi komercyjne – należy przez to rozumieć wszystkie usługi służące zaspokojeniu potrzeb ludności, nastawione na zysk z wyłączeniem usług zaliczonych do inwestycji mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko o ile ustalenia szczegółowe nie stanowią inaczej,
- 5) usługi publiczne - należy przez to rozumieć usługi związane z administracją, szkolnictwem, oświatą i wychowaniem, porządkiem publicznym, kulturą i sztuką, opieką zdrowotną i ratownictwem medycznym, zaspokajaniem potrzeb religijnych takie jak: świątynie, domy parafialne i klasztorne, kaplice oraz siedziby wspólnot wyznaniowych.
- 6) usługi turystyki: hotele, domy wypoczynkowe, apartamenty na wynajem oraz wszystkie inne usługi świadczone turystom lub odwiedzającym.

Ze względu na skalę opracowania 1:10000 rysunku "kierunków zagospodarowania przestrzennego", dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego korekty, zgodnie z uwagami zawartymi na stronie 24 niniejszego opracowania.

Studium przyjmuje następujące kierunki i wskaźniki zagospodarowania terenów oraz użytkowania terenów dla poszczególnych funkcji:

3.1. MW – obszary zabudowy wielorodzinnej

Istniejąca i projektowana zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: usługi komercyjne i publiczne, zabudowę mieszkaniowo-usługową, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) zaleca się sytuowanie usług w parterach budynków;
- 2) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej;
- 3) dopuszcza się garaże wolnostojące;
- 4) wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowych; uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 5) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych oraz ustalenia szczegółowe dla stref.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,2 i nie większa niż 2,0;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 40% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 13 m.
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.2. MN – obszary zabudowy jednorodzinnej

Istniejąca oraz projektowana zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające:

- 1) do 30% powierzchni całkowitej budynku lub do 20% powierzchni działki w przypadku lokalizacji w odrębnym budynku usługowym: usługi komercyjne;
- 2) usługi publiczne, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich i zabudowy obsługi rolnictwa oraz lokalizację nowej zabudowy zagrodowej i zabudowy obsługi rolnictwa jako funkcji równorzędnej.

Dla terenu J-47MN dopuszcza się jako funkcję równorzędną zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, dla której obowiązują zasady zagospodarowania oraz parametry i wskaźniki urbanistyczne jak w pkt 3.1. MW – obszary zabudowy wielorodzinnej.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) zaleca się wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w oddzieleniu od terenów zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich oraz terenów zabudowy obsługi rolnictwa. Poprzez oddzielenie rozumie się np. zaprojektowanie pasa zieleni w celu strefowania funkcji;
- 2) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 3) zaleca się sytuowanie usług w parterach budynków lub piwnicach;
- 4) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej;
- 5) dopuszcza się garaże wolnostojące;
- 6) wszystkie przyszłe inwestycje, muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowych lub zagrodowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych oraz ustalenia szczegółowe dla stref.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa 0,8;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 40% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 12 m;
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.3. MNU – obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej

Istniejąca oraz projektowana zabudowa mieszkaniowo-usługowa (usługi komercyjne),
Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń, zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, usługi publiczne. Poszczególne funkcje terenu mogą być realizowane na poszczególnych działkach i terenach niezależnie od siebie.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 2) zaleca się sytuowanie usług w parterach budynków lub piwnicach;
- 3) dopuszcza się sytuowanie usług w osobnych budynkach pod warunkiem dostosowania formy budynku do charakteru zabudowy;
- 4) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej;
- 5) dopuszcza się garaże wolnostojące;
- 6) wszystkie przyszłe inwestycje, muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych oraz ustalenia szczegółowe dla stref.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa 1,2;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 12 m.
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.4. U – obszary usług

Istniejące i projektowane usługi komercyjne i usługi publiczne.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: lokale mieszkalne, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Dla terenu A-14U oraz A-15U dopuszcza się jako funkcję równorzędną usługi turystyki.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 2) dopuszcza się lokalizację parkingów;
- 3) zaleca się stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających do minimum ewentualne oddziaływanie przedsięwzięć na środowisko;
- 4) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych oraz ustalenia szczegółowe dla stref.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowej zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 0,6;

- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 20% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 15 m; dopuszcza się dominanty przestrzenne (wysokościowe) o wysokości nie większej niż 25 m w formie np. bannerów i wież reklamowych;
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.5. US – obszary usług sportu i rekreacji

Istniejące i projektowane usługi sportu i rekreacji rozumiane jako hale sportowe, baseny, terenowe urządzenia sportowe i inne obiekty związane ze sportem i rekreacją.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: mieszkania służbowe, usługi turystyki, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 2) dopuszcza się inne funkcje uzupełniające podstawowy program (gastronomia, handel detaliczny, hotele itp.) z zastrzeżeniem, iż nie mogą one występować na działce samodzielnie;
- 3) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych oraz ustalenia szczegółowe dla stref.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowej zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 0,6;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 40% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 12 m;
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.6. PU – obszary zabudowy produkcyjno- usługowej,

Istniejąca i projektowana zabudowa produkcyjno-usługowa, działalność produkcyjna i produkcyjno-usługowa, działalność związana z wytwórczością i przetwórstwem, gospodarka magazynowa, składy, obsługa komunikacji, usługi komercyjne, rzemiosło, handel hurtowy i detaliczny.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: pomieszczenia biurowe, mieszkania służbowe, bocznice kolejowe, stacje paliw, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Poszczególne funkcje terenu mogą być realizowane na poszczególnych działkach i terenach niezależnie od siebie.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się mieszkania służbowe, bez możliwości występowania funkcji mieszkaniowej samodzielnie na działce;
- 2) dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu;
- 3) dopuszcza się lokalizację inwestycji mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- 4) zaleca się stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających do minimum ewentualne oddziaływanie przedsięwzięć na środowisko;
- 5) zaleca się sporządzenie MPZP dla terenów przed ich zainwestowaniem;
- 6) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych oraz ustalenia szczegółowe dla stref.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,2 i nie większa niż 1,8;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 15% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 18 m.

3.7. P – obszary zabudowy przemysłowej i produkcyjnej

Istniejąca i projektowana zabudowa przemysłowa i produkcyjna.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: pomieszczenia biurowe, mieszkania służbowe, usługi komercyjne, obsługę komunikacji, bocznice kolejowe, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu.
- 2) dopuszcza się lokalizację inwestycji mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) zaleca się stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających do minimum ewentualne oddziaływanie przedsięwzięć na środowisko;
- 4) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych oraz ustalenia szczegółowe dla stref.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,2 i nie większa niż 1,8;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 15% powierzchni działki budowlanej;

- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 18 m. Dopuszcza się dominanty przestrzenne (wysokościowe) o wysokości nie większej niż 35 m w formie np. wież i kominów.

3.8. PE – obszary powierzchniowej eksploatacji piasku

Projektowane obszary eksploatacji powierzchniowej.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia infrastruktury technicznej, drogi i zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu: zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zaleca się stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających do minimum ewentualne oddziaływanie przedsięwzięć na środowisko;

3.9. EF – obszary projektowanych farm fotowoltaicznych

Projektowane obszary, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – farmy fotowoltaiczne.

Nie dopuszcza się lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia infrastruktury technicznej, drogi i zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu: zgodnie z przepisami odrębnymi.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej;
- 2) wysokość urządzeń do 6 m.

3.10. R – obszary rolnicze

Istniejące i projektowane obszary rolnicze.

Zasady zagospodarowania terenu: tereny wyłączone z zabudowy budynkami, w tym budynkami w zabudowie zagrodowej.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające urządzenia infrastruktury technicznej i drogi, w tym drogi transportu rolnego.

Dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania bez możliwości rozbudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania budynków.

3.11. R2 – obszary rolnicze – szkółka drzew i krzewów

Istniejące obszary szkółki drzew i krzewów.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) tereny wyłączane z zabudowy z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;
- 2) dopuszcza się jako funkcje uzupełniające urządzenia infrastruktury technicznej;
- 3) dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania.

3.12. RU – obszary obsługi produkcji w gospodarstwach rybackich

Istniejący obszar obsługi produkcji.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się jako funkcje uzupełniające urządzenia infrastruktury technicznej;
- 2) dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania.
- 3) dopuszcza się działalność związaną z chowem i hodowlą ryb oraz przetwórstwem rybnym.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowej zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 0,6;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy nie wyżej niż 10 m.

3.13. ZL – lasy

Istniejące lasy, rozumiane zgodnie z przepisami ustawy o lasach. Dla lasów posiadających status lasów ochronnych obowiązują przepisy odrębne i zapisy zawarte w decyzjach ministra środowiska.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) parametry i wskaźniki urbanistyczne według lokalnych uwarunkowań, przy czym wysokość zabudowy nie wyżej niż 10 m.

3.14. ZLp – obszary zalesień

Projektowane zalesienia, rozumiane zgodnie z przepisami ustawy o lasach.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) parametry i wskaźniki urbanistyczne według lokalnych uwarunkowań, przy czym wysokość zabudowy nie wyżej niż 10 m.

3.15. ZP – obszary zieleni urządzonej

Istniejące i projektowane obszary zieleni o charakterze reprezentacyjnym takie jak: parki, zieleńce, skwery.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) tereny wyłączone z zabudowy budynkami z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;
- 2) dopuszcza się jako funkcje uzupełniające urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, ciągi piesze i rowerowe, urządzenia sportowe i rekreacyjne w tym pole golfowe i małą architekturę;
- 3) dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość urządzeń sportowych i rekreacyjnych oraz małej architektury do 4 m.

3.16. ZC – cmentarze

Cmentarze nowe i istniejące, rozumiane zgodnie z przepisami odrębnymi, nie przewiduje się zmiany funkcji.

W strefie sanitarnej 50 i 150 metrów od cmentarzy obowiązują przepisy odrębne. Na terenie cmentarzy dopuszcza się lokalizację obiektów towarzyszących funkcji podstawowej takich jak: kaplice, domy pogrzebowe, kolumbaria oraz w postaci usług handlu detalicznego pod warunkiem nie występowania tych usług samodzielnie.

Na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych oraz ustalenia szczegółowe dla stref.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) wysokość zabudowy nie wyżej niż 15 m;
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej.

3.17. ZD – obszary ogrodów działkowych

Istniejące i projektowane ogrody działkowe, rozumiane zgodnie z przepisami ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 5 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami dotyczącymi rodzinnych ogrodów działkowych.

3.18. ZN – obszary zieleni

Istniejące i projektowane obszary zieleni oraz zespołów zieleni izolacyjnej, niskiej, nieurządzonej.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) tereny wyłączone z zabudowy budynkami;
- 2) dopuszcza się jako funkcje uzupełniające urządzenia służące zabezpieczeniu przeciw powodzi, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, ciągi piesze i rowerowe oraz terenowe urządzenia sportu i rekreacji;
- 3) dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania (w tym łąki i pastwiska).

3.19. WS – wody powierzchniowe śródlądowe

Istniejące i projektowane wody powierzchniowe śródlądowe.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia infrastruktury technicznej i drogi.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się lokalizację urządzeń hydrotechnicznych, melioracyjnych i innych dopuszczonych przez Prawo wodne;
- 2) dopuszcza się wykorzystanie wód na cele rybackie, rekreacyjne i sportowe;
- 3) na terenie C-6WS:
 - dopuszcza się działalność związaną z chowem i hodowlą ryb oraz przetwórstwem rybnym,
 - parametry i wskaźniki urbanistyczne według lokalnych uwarunkowań, przy czym wysokość zabudowy nie wyżej niż 10 m.

3.20. WSp –projektowany zbiornik retencyjny

Projektowany zbiornik retencyjny. W przypadku braku realizacji zbiornika, za zgodne uznaje się przeznaczenie pod obszary rolnicze- istniejące zagospodarowanie.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia infrastruktury technicznej, drogi i zieleń.

3.21. KS – obszary obsługi komunikacji

Istniejące i projektowane obszary obsługi komunikacji, rozumiane jako obiekty i urządzenia związane z obsługą komunikacji takie jak: parkingi, ciągi piesze, ścieżki rowerowe, garaże.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń oraz usługi komercyjne pod warunkiem nie występowania tych usług samodzielnie na działce.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się stacje paliw i warsztaty samochodowe, za wyjątkiem obszarów położonych pomiędzy istniejącą zabudową mieszkaniową;
- 2) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 1,0;
- 2) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m.

3.22. KK – obszary komunikacji kolejowej

Istniejące obszary komunikacji kolejowej w tym tereny zamknięte, rozumiane jako obiekty i urządzenia związane z obsługą ruchu kolejowego takie jak: torowiska, bocznicę kolejowe, drogi i obiekty inżynierskie i inne związane z funkcją obszaru.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 4,0;
- 2) na terenie oznaczonym symbolem 8KK wysokość zabudowy nie wyżej niż 15 m;
- 3) dla obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych (technologicznych) dopuszcza się wysokości wynikające z tych wymagań i zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.23. W – obszary infrastruktury technicznej - wodociągi

Istniejące i projektowane obiekty i urządzenia zaopatrzenia w wodę.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty administracyjne i gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.24. G – obszary infrastruktury technicznej - gazownictwo

Istniejące i projektowane obiekty i urządzenia zaopatrzenia w gaz.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty administracyjne i gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.25. K - obszary infrastruktury technicznej – kanalizacja

Istniejące i projektowane obiekty i urządzenia odprowadzania ścieków.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty administracyjne i gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.26. O - obszary infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami

Istniejąca i projektowana zabudowa związana z gospodarowaniem odpadami.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty administracyjne i gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 15 m;
- 2) zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.27. E – obszary infrastruktury technicznej - elektroenergetyka

Istniejące i projektowane obiekty i urządzenia zaopatrzenia w energię elektryczną.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty administracyjne i gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.28. RL - obszary urządzeń dozoru

Projektowany obszar obiektów dozoru - radar lotniczy.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia infrastruktury technicznej, drogi.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 3) wysokość zabudowy nie wyżej niż 40 m;
- 4) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.29. KDGP – drogi i ulice klasy głównej ruchu przyspieszonego

Istniejące drogi publiczne klasy głównej ruchu przyspieszonego.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości.

3.30. KDG – drogi i ulice klasy głównej

Istniejące i projektowane drogi publiczne klasy głównej.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości.

3.31. KDZ – drogi i ulice klasy zbiorczej

Istniejące i projektowane drogi publiczne klasy zbiorczej.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości;
- 3) dla ruchu rowerowego wzdłuż dróg klasy zbiorczej zaleca się wydzielenie ruchu rowerowego poza pas drogowy, zwłaszcza poza obszarami zabudowy, z uwagi na głównie tranzytową funkcję tych dróg, ich znaczne obciążenie ruchem i zapewnienie bezpieczeństwa ruchu.

3.32. KDL – drogi i ulice klasy lokalnej

Istniejące i projektowane drogi publiczne klasy lokalnej.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości.

3.33. KDD – drogi i ulice klasy dojazdowej

Istniejące i projektowane drogi publiczne klasy zbiorczej.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości.

Ogólne zasady dotyczące „Kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów”.

1. Dokładny przebieg granic obszarów określonych na rysunku STUDIUM – KIERUNKI winien zostać ustalony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub innych opracowań szczegółowych (dopuszcza się korektę tych granic do granic własności).
2. Przebieg dróg oznaczonych na rysunku STUDIUM – KIERUNKI należy traktować jako obowiązujący w zakresie klas technicznych, dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości.
3. Podane klasy techniczne dróg i ulic należy traktować jako docelowe, dopuszcza się uwzględnienie istniejącego zainwestowania jako powodu nie zachowania określonej w Studium klasy technicznej na całym ciągu drogi.
4. Za zgodne z ustaleniami studium uważa się ponadto:
 - zalesienie terenów rolnych na glebach najniższych klas bonitacyjnych, nie wskazanych w studium do zalesienia,
 - wprowadzenie zieleni przydrożnej i śródpolnej na terenach rolnych,
 - wprowadzenie zieleni w każdym terenie,
 - uzupełnienie układu drogowego o drogi niewskazane na rysunku studium (publiczne i wewnętrzne),
 - realizację urządzeń służących zapobieganiu klęsce powodzi i urządzeń melioracyjnych, prowadzących do nawodnienia lub odwodnienia gruntów rolnych i odprowadzania wód deszczowych z terenów zainwestowania,
 - realizację urządzeń i sieci infrastruktury technicznej w każdym terenie pod warunkiem braku kolizji z istniejącym lub projektowanym zagospodarowaniem oraz przepisami odrębnymi,
 - istniejące zagospodarowanie i dotychczasowe przeznaczenie,
 - przeznaczenie wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

4.1. Podstawowe kierunki ochrony środowiska przyrodniczego

Zgodnie z ustawą prawo ochrony środowiska oraz ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w politykach, planach, strategiach lub programach dotyczących gospodarki przestrzennej należy uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z powyższą zasadą zakłada się, że rozwój społeczno-gospodarczy gminy odbywać się będzie z poszanowaniem zasobów środowiska naturalnego. Oznacza to, że na każdym etapie rozwoju gminy równoważone będą potrzeby gospodarcze, społeczne i ekologiczne, a podejmowane działania będą umożliwiały zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej, w szczególności:

- racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie jego zasobami,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom,
- przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- zachowanie różnorodności biologicznej.

4.2. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych

4.2.1. Główne zbiorniki wód podziemnych

Południowe i południowo-wschodnie obszary gminy znajdują się w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów (utworzonego zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną, zatwierdzoną decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997r. ze zmianą w postaci dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej przyjętego przez Ministra Środowiska Zawiadomieniem z dnia 15.12.2011r.), zakazy, nakazy, dopuszczenia zgodnie z dokumentacją.

4.2.2. Ujęcia wody

Na terenie gminy występują ujęcia wód, dla których zostały określone granice ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód. Strefę ochrony bezpośredniej stanowi obszar o powierzchni 6,16 ha, na którym znajduje się Stacja Uzdatniania Wody i studnie wiercone z pompami głębinowymi. Teren tej strefy jest ogrodzony. Studnie zlokalizowane poza terenem SUW posiadają indywidualne strefy o promieniu $R=15$ m. Strefa ochrony pośredniej obejmuje obszar wyznaczony 25-letnim czasem wymiany wód w warstwie wodonośnej i obejmuje cały obszar zasobowy ujęcia, ograniczony neutralną linią prądu i izochroną 25 lat w górę i w dół ujęcia.

Dla ujęcia wody w miejscowości Ślężaki zaprojektowano strefy ochrony bezpośredniej wokół studni obejmujące pas terenu o promieniu 10 m. Jak wynika z badań PSSE w Tarnobrzegu

uzdatniona woda z ujęć odpowiada wymogom stawianym wodzie do picia i na potrzeby gospodarcze. Zakazy, nakazy, dopuszczenia zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.2.3. Obszar „Natura 2000”

Na terenie gminy znajdują się:

- obszar Natura 2000 – Puszcza Sandomierska PLB180005,
- obszar Natura 2000 – Enklawa Puszczy Sandomierskiej PLH180055,
- obszar Natura 2000 – Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049,

Na obszarach objętych, ochroną w ramach sieci Natura 2000 należy ograniczać uciążliwość prowadzonej gospodarki i polityki przestrzennej tak aby zachować siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.2.4. Chronione gatunki flory, fauny i grzybów

Na terenie miasta i gminy zanotowano 8 gatunków roślin chronionych, w tym 5 objętych ochroną ścisłą (grażel żółty, bluszcz pospolity, kotewka orzech wodny, podrzeń żebrowiec, salwinia pływająca) i 3 objęte ochroną częściową (kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, marzanka wonna). Wśród gatunków roślin rzadkich stwierdzonych na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski wymienić należy: brodobrzanekę wodną, driakiew gołębią, konitrut błotny, krwiściąg mniejszy i wiązówkę bulwkową. W obrębie gminy występuje 5 gatunków zwierząt, które z uwagi na swoją rzadkość znalazły się w polskiej czerwonej księdze zwierząt. Są to zwierzęta zakwalifikowane jako narażone na wyginięcie (V): sieweczka obroźna, rybitwa białoczelna i kormoran. Do grupy tej zaliczane są gatunki umiarkowanie zanikające o niewielkiej liczebności i kurczącym się areale występowania. Występują tu także gatunki rzadkie (R), które reprezentowane są przez małe, na ogół wyspowo rozmieszczone i rozproszone populacje o dużym ryzyku wyginięcia: wydra i orlik krzykliwy.

Przeprowadzony w okresie od 1 lutego 2012 r. do 31 stycznia 2013 r. monitoring ornitologiczny w sąsiedztwie wsi Baranów Sandomierski, Suchorzów, Siedleszczany, Skopanie, Dąbrowica wykazał obecność 124 gatunków ptaków z czego 93 to gatunki lęgowe a 31 to gatunki przelotne.

Ochrona gatunkowa, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.2.5. Pomniki przyrody

Dla pomników przyrody zlokalizowanych w granicach gminy obowiązują ustalenia szczegółowe (zakazy, nakazy) zawarte w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 z późn.zm.). Pojedyncze obiekty chronione z tytułu ochrony przyrody żywej i nieożywionej należy uwidocznić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz zapewnić ich ochronę.

Na terenie gminy znajduje się 9 pojedynczych drzew objętych ochroną jako pomnik przyrody żywej.

4.2.6. Obszary i obiekty planowane do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody

Na podstawie koncepcji opracowanej w ramach „Programu działań nad rozwojem ochrony przyrody i krajobrazu w woj. podkarpackim” (BULiGL, Przemyśl 1999) i obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (2002) planowane jest na terenie gminy Baranów Sandomierski utworzenie:

- Parku Krajobrazowego Puszczy Sandomierskiej,
- Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły,
- rezerwatu przyrody Stawy Krasiczyńskie.

Jednak w opracowywanej właśnie zmianie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 wspomniano jedynie o utworzeniu rezerwatu przyrody, którego granica zostały naniesione na rysunku studium.

Do czasu objęcia planowanymi formami ochrony obowiązuje zachowanie obecnego użytkowania terenu i wykluczenie działalności powodującej zmiany warunków siedliskowych i wodnych za wyjątkiem działań dla ich zachowania. Gospodarowanie i użytkowanie stawów zgodnie z ustanowionym przeznaczeniem, z wymogiem ochrony wartości krajobrazowych stawów i ich otoczenia.

Projektowane użytki ekologiczne

Wskazuje się osiem obiektów proponowanych do ochrony w formie użytku ekologicznego. Są to naturalne zbiorniki wodne i fragmenty starorzeczy umiejscowione na terasie zalewowej Wisły, z czego cztery znajdują się w jej międzywalu. Wskazane obiekty odznaczają się bogactwem roślinności wodnej i szuwarowej i wraz z najbliższym otoczeniem w postaci pasa zarośli wiklin nadrzecznych stanowią doskonałe warunki dla rozwoju wielu gatunków fauny, w szczególności ptactwa. W niektórych z nich znajdują się stanowiska roślin chronionych - grążela żółtego i paproci salwinii pływającej.

Tabela 1 Projektowane użytki ekologiczne

Symbol na planszy Kierunków	Lokalizacja	Opis obiektu
E-10WS	Dymitrów Mały	naturalny zbiornik wodny
E-7WS	Dymitrów Mały	starorzecze Wisły
D-1WS	Dymitrów Duży	naturalny zbiornik wodny
A-12WS, A-11WS, A-8WS, A-7WS, A-5WS, A-6WS, A-1ZN	Baranów Sandomierski	starorzecze Wisły
A-24WS, A-25WS	Baranów Sandomierski	naturalny zbiornik wodny
K-3WS, K-4WS	Suchorzów	starorzecze Wisły

Symbol na planszy Kierunków	Lokalizacja	Opis obiektu
K-1ZN, I-1ZN	Suchorzów, Siedleszczany	starorzecze Wisły
K-12WS, J-2WS, J-3WS, J-4WS, J-1WS	Suchorzów, Skopanie	starorzecze na równinie zalewowej Wisły

Projektowane pomniki przyrody

Wskazuje się wartościowe obiekty przyrody żywej proponowane do objęcia ochroną w formie pomnika przyrody lub powierzchniowego pomnika przyrody. Proponowane powierzchniowe pomniki przyrody żywej to zbiorniki wodne, na których znajdują się stanowiska chronionych roślin grążela żółtego i salwinii pływającej. Pozostałe proponowane pomniki przyrody to pojedyncze drzewa lub ich skupiska.

Tabela 2 Projektowane pomniki przyrody

Symbol na planszy Kierunków	Lokalizacja	Opis obiektu
E-2WS	Dymitrów Mały	starorzecze Wisły – grążel żółty
E-6WS	Dymitrów Mały	starorzecze Wisły – grążel żółty
E15ZN	Dymitrów Duży, Dymitrów Duży	kanał Młodochowski - grążel żółty, salwinia pływ.
K-7WS	Suchorzów	staw – grążel żółty, salwinia pływ.
A-1KS	Baranów Sandomierski	ul. Zamkowa, jesion wyniosły ok. 170 lat
A-1ZP	Baranów Sandomierski	przed zamkiem, klon zwyczajny, ok. 150 lat
A-1ZP	Baranów Sandomierski	przed zamkiem, klon zwyczajny, ok. 150 lat
A-1ZP	Baranów Sandomierski	park zamkowy, topola szara, ok. 90 lat
C-6U	Durdy	leśnictwo, jesion wyniosły, 160 lat
G-4MN	Knapy	klon zwyczajny, ok.140 lat
G-41MN	Knapy	dąb szypułkowy, ok.280 lat
G-8PU	Knapy	wiąz szypułkowy, ok. 135 lat
H-12ZL	Marki	klon zwyczajny, ok. 160 lat
H-5MN	Marki	lipa drobnolistna, ok. 170 lat
M-49MN	Wola Baranowska	wiąz szypułkowy, ok. 170 lat
M-49MN	Wola Baranowska	wiąz szypułkowy, ok. 135 lat
M-49MN	Wola Baranowska	grupa 5 dębów szyp., ok. 160-200 lat
M-49MN	Wola Baranowska	dąb szypułkowy, ok. 320 lat
M-11MN	Wola Baranowska	topola szara, ok. 90 lat
M-11MN	Wola Baranowska	wiąz szypułkowy, ok. 130 lat

4.3. Obszary ekologicznego systemu powiązań

W sąsiedztwie cieków wodnych obowiązuje nakaz szczególnego zabezpieczenia wód powierzchniowych przed zagrożeniami i nakaz ochrony obudowy biologicznej cieków.

Zaleca się zaniechanie intensywnego użytkowania gospodarczego i wprowadzenie wzbogacenia ekologicznego.

Obowiązuje zakaz realizacji inwestycji lub prowadzenia czynności, których skutkiem mogłoby być uszczerplenie wartości tego ekosystemu, jego części bądź osłabienie roli, jaką odgrywa, zakaz zwiększania intensywnego użytkowania gospodarczego, nakaz utrzymanie walorów ekologicznych i zalecenie wprowadzenia wzbogacenia ekologicznego.

4.4. Strefa ekotonowa

Zaleca się zastosowanie strefy ekotonowej w odległości min. 20 m od granicy lasu, w której powinien być zachowany pas krzewów, podstrefa krzewiasto-drzewiasta oraz podstrefa drzewiasta. Podstawowymi funkcjami strefy ekotonowej są: łagodzenie ujemnego wpływu terenów otwartych i zabudowanych na las, skutkującego obniżeniem zdolności retencyjnych oraz zniekształceniem składu swoistej flory i fauny; zwiększenie różnorodności biologicznej przez wytworzenie siedliska dla wielu gatunków przystosowanych do życia w warunkach przejściowych; poprawa warunków ochrony przeciwpożarowej przez wytworzenie pasa izolacyjnego z przewagą drzew liściastych oraz krzewów oraz zwiększenie walorów krajobrazowych. Strefa ta nie dotyczy miejscowych planów obowiązujących w dniu wejścia w życie studium.

4.5. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów

W ramach ochrony środowiska oraz zapobiegania jego przekształceniom należy dążyć do:

- 1) zachowania zrównoważonego rozwoju,
- 2) ochrony areału gleb o wysokiej bonitacji (klasa I-III, IV) oraz obszarów leśnych przed zmniejszaniem i zmianą użytkowania,
- 3) racjonalnego kształtowania środowiska i gospodarowanie jego zasobami,
- 4) przeciwdziałania zanieczyszczeniom,
- 5) przywracania elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- 6) zachowania różnorodności biologicznej,
- 7) waloryzacji wytypowanych obiektów i obszarów, a następnie objęcia różnymi formami ochrony najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych (w tym doliny rzeczne, jako podstawa regionalnych i lokalnych systemów ochrony przyrody),
- 8) ograniczenia emisji substancji szkodliwych dla środowiska, stosowanie najlepszych dostępnych technologii i urządzeń, minimalizacja istniejących uciążliwości związanych głównie z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, emisją niską i komunikacją drogową,
- 9) przeciwdziałania niewłaściwemu korzystaniu ze środowiska w tym wdrożenie programu segregacji i utylizacji odpadów, usuwanie dzikich wysypisk odpadów,
- 10) poprawy stanu infrastruktury technicznej w tym szczególnie drogowej,
- 11) poprawy realizacji kompleksowych systemów oczyszczania ścieków,
- 12) optymalnego zabezpieczenia terenów, ludności i infrastruktury technicznej przed skutkami powodzi,
- 13) prowadzenia stałego monitoringu środowiskowego,

- 14) prowadzenia produkcji rolniczej opartej na tzw. "dobrych praktykach gospodarowania", przeciwdziałanie degradacji i erozji gleb, prowadzenia edukacji ekologicznej, propagowania działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- 15) zachowania właściwej ochrony wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych,
- 16) ochrony cennych przyrodniczo obszarów, takich jak Natura 2000, czy terenów na których występują chronione gatunki flory, fauny i grzybów, ochrony przed zainwestowaniem wymagają obszary występowania chronionych roślin i siedlisk przyrodniczych, terytoria i miejsca lęgowe chronionej ornitofauny oraz obszary wchodzące w skład systemu ekologicznego,
- 17) ochrony pomników przyrody, wskazuje się na konieczność respektowania zasad zagospodarowania na obszarach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej,
- 18) zachowania odpowiednich proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi i wolnymi od zabudowy zwłaszcza poprzez zachowanie istniejących lasów, parków i skwerów oraz zaplanowanie na przyszłych osiedlach terenów zielonych,
- 19) działań które przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych oraz uniknięcia ich zanieczyszczenia,
- 20) respektowania zasad zagospodarowania na obszarach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej.

4.6. Zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Na terenie gminy w ramach ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego oraz zapobiegania jego przekształceniom należy dążyć do:

- 1) rekompozycji nowej zabudowy, wprowadzanej na tereny dawnych siedlisk zagrodowych z dostosowaniem do istniejącej zabudowy, ze szczególnym wskazaniem na zachowanie wiejskiego charakteru tej zabudowy,
- 2) stosowania naturalnych materiałów budowlanych i kolorystyki nawiązującej do istniejącej historycznej zabudowy regionu,
- 3) zachowania istniejących terenów leśnych i zadrzewień śródpolnych,
- 4) separacji nowej zabudowy od istniejącej zabudowy wsi, co zmniejsza znacznie dysonanse przestrzenne,
- 5) ochrony cmentarzy oraz miejsc pamięci narodowej w tym cmentarzy nieużytkowanych,
- 6) rewaloryzacji zabytkowych założeń parkowych, wprowadzania dolesień, uzupełniania zadrzewień oraz pasów zieleni ochronnej w celu poprawy różnorodności biologicznej gminy i wzbogacenia jej krajobrazu,

7) realizacji zadań określonych w planach odnowy poszczególnych miejscowości.

5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

5.1. Obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską

- Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami formami ochrony zabytków są: wpis do rejestru, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 z późn. zm.), jako zabytki rozumie się również zabytki archeologiczne, które oznaczają: zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem,
- Zgodnie z art. 18 w powiązaniu z art. 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 z późn. zm.) ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się m.in. przy sporządzaniu i aktualizacji studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy zewidencjonowano łącznie 13 obiektów i obszarów o wysokich wartościach kulturowych (w tym układy urbanistyczne) wpisane do rejestru zabytków. Poza ww. obiektami i obszarami do gminnej ewidencji zabytków zostało wpisane 72 obiekty.

Obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomych spoczywa na Burmistrzu (art. 22 pkt. 4 ww. ustawy). Zasób gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany. Skreślenie obiektu lub wpis nowych obiektów do rejestru lub ewidencji zabytków odbywa się zgodnie z przepisami odrębnymi, bez potrzeby zmiany ustaleń studium.

Gmina Baranów Sandomierski posiada Gminną Ewidencję Zabytków oraz Gminny Program Opieki nad Zabytkami.

Zaleca się, aby ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego objąć wszystkie zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz zabytki archeologiczne.

W ewidencji zabytków znajdują się obiekty sakralne, kapliczki, cmentarze, domy mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej i zabytki gospodarczo-przemysłowe zlokalizowane w przeważającej większości na terenie Baranowa Sandomierskiego, a także na terenach innych sołectw.

Zabytkiem o największym znaczeniu dla gminy jest Zamek w Baranowie. Należy on do najcenniejszych i zarazem najbardziej reprezentacyjnych zabytków świeckiej architektury renesansowej w Polsce.

Wykaz zabytków (stan na 17.05.2017 roku) znajduje się w tabeli nr 8 – w części "uwarunkowania".

Stanowiska archeologiczne na obszarze gminy rozmieszczone są na 6 sekcjach AZP: 93-71, 93-72, 94-71, 94-72, 94-73 i 95-72. Z ogólnej liczby stanowisk archeologicznych 2 stanowiska zostały wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych w obszarze miasta i gminy znajduje się w tabeli nr 9 – w części "uwarunkowania".

5.2. Wytyczne konserwatorskie:

5.2.1. Rejestr zabytków

Na terenie miasta i gminy funkcjonują strefy ochrony konserwatorskiej prawomocnie ustanowione poprzez wpis do rejestru zabytków nr 290/A z dnia 6.05.1985 r. dla:

Układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Baranowa Sandomierskiego:

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej - „A”,
- strefa ochrony krajobrazu i powiązań widokowych - „K”.

Granice obowiązujących stref wynikające z ustaleń decyzji w sprawie wpisu do rejestru zabytków. Dla terenów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje prymat zachowania wartości zabytkowych nad wszelką działalnością inwestycyjną. Warunki zagospodarowania, prowadzenia prac oraz podejmowania działań przy zabytku zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

- **Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej - obejmuje układ urbanistyczny miasta Baranów Sandomierski wraz z historyczną zabudową oraz zachowanym podziałem działek (nr rej. 290/A, 2 dnia 6 maja 1985 r.) Ochronie konserwatorskiej podlega zarówno zachowane założenie planistyczne miasta: istniejące place i drogi, utrwalone przejścia piesze, starodrzew, zespoły zieleni, jak obiekty wpisane do rejestru**

W strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obowiązują wymogi konserwatorskie zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Strefa „A” równoznaczna jest ze strefą ochrony zabytków archeologicznych. W zakresie ochrony zabytków archeologicznych obowiązują ustalenia jak dla stanowisk archeologicznych. Ratownicze badania archeologiczne mogą określić pierwotne linie zabudowy, historyczne podziały działek, szerokość zabudowy historycznej, która winna znaleźć odzwierciedlenie

w projektowanych elewacjach budynków. Należy liczyć się także z koniecznością zachowania w nowej zabudowie czy zagospodarowaniu terenu wartościowych relikwów historycznej zabudowy (piwnic, murów) i ekspozycji w nawierzchni zarysów dawnej zabudowy, wjazdów, bram itp.

Strefa „K” - ochrony krajobrazu i powiązań widokowych obejmuje obszary bezpośrednio związane z układem historycznym, znajdujące się w jego otoczeniu i wzbogacone krajobrazem przyrodniczym. Działalność konserwatorska w tej strefie winna zmierzać do zachowania bądź częściowego odtworzenia elementów krajobrazu urządzonego. Wyznaczono strefę „K” - obejmującą tereny krajobrazu naturalnego związanego integralnie z układami planistycznymi, zgodnie z decyzją o wpisie do rejestru zabytków.

5.2.2. Strefy ochrony konserwatorskiej

W opracowaniu niniejszych wytycznych konserwatorskich uwzględniono opracowanie Narodowego Instytutu Dziedzictwa – Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, Warszawa 2011.

W tym celu na obszarze gminy wyznacza się następujące strefy konserwatorskie:

- strefa ochrony konserwatorskiej – symbol „S”,
- strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycji obiektów zabytkowych – symbol „E”,
- strefa ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych.

Strefę ochrony konserwatorskiej na obszarze gminy ustala się dla następujących terenów:

strefa ochrony konserwatorskiej kościoła parafialnego w Baranowie Sandomierskim „S-1”

Nie dopuszcza się możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tym terenie. Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi. Uzgodnieniom z konserwatorem zabytków podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, których należy zapewnić nadzór archeologiczny. Ochronie konserwatorskiej podlega ponadto istniejący starodrzew oraz konfiguracja terenu.

Zasięg strefy ochronnej - dz. nr ewid. 1057/2.

strefa ochrony konserwatorskiej cmentarza parafialnego w Baranowie Sandomierskim „S-2”

Ochronie podlega: historyczna granica założenia; rozplanowanie dróg i ścieżek; układ kwater cmentarnych; mała architektura, tj. ogrodzenia, bramy oraz zabytki sepulkralne (nagrobki, ogrodzenia grobów, i inne elementy urządzenia cmentarza). Prace przy zabytku

zgodnie z przepisami odrębnymi. Ochronie konserwatorskiej podlega ponadto istniejący starodrzew i konfiguracja terenu.

Zasięg strefy ochronnej - dz. nr ewid. 1645.

strefa ochrony konserwatorskiej zespołu zamkowego w Baranowie Sandomierskim „S-3”

Dopuszcza się możliwość lokalizacji nowej zabudowy funkcjonalnie związanej z prowadzoną działalnością w zakresie usług turystyki i rekreacji, w tym obiektów i urządzeń sportowo - rekreacyjnych. Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi. Uzgodnieniom z konserwatorem zabytków podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, których należy zapewnić nadzór archeologiczny. Ochronie konserwatorskiej podlega ponadto zabytkowa oranżeria, istniejący starodrzew, rozplanowanie terenów zielonych oraz konfiguracja terenu.

Zasięg strefy ochronnej - dz. nr ewid. 341/2.

strefa ochrony konserwatorskiej domu przy ul. Rynek 1 w Baranowie Sandomierskim „S-4”

Nie dopuszcza się możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tym terenie. Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi. Uzgodnieniom z konserwatorem zabytków podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, których należy zapewnić nadzór archeologiczny.

Zasięg strefy ochronnej - dz. nr ewid. 1044.

strefa ochrony konserwatorskiej dworu w Józefowie „S-5”

Nie dopuszcza się możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tym terenie. Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi. Uzgodnieniom z konserwatorem zabytków podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, których należy zapewnić nadzór archeologiczny. Ochronie konserwatorskiej podlega ponadto istniejący starodrzew oraz konfiguracja terenu.

Zasięg strefy ochronnej - dz. nr ewid. 168/2, 168/7, 168/8, 168/9, 169.

strefa ochrony konserwatorskiej kościoła parafialnego w Ślęzakach „S-6”

Nie dopuszcza się możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tym terenie, Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi. Uzgodnieniom z konserwatorem zabytków podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, których należy zapewnić nadzór archeologiczny. Ochronie konserwatorskiej podlega ponadto istniejący starodrzew oraz konfiguracja terenu.

Zasięg strefy ochronnej - dz. nr ewid. 747/2.

strefa ochrony konserwatorskiej cmentarza parafialnego w Ślęzakach „S-7”

Ochronie podlega: historyczna granica założenia; rozplanowanie dróg i ścieżek; układ kwater cmentarnych; mała architektura, tj. ogrodzenia, bramy oraz zabytki sepulkralne (nagrobki, ogrodzenia grobów, i inne elementy urządzenia cmentarza). Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi. Ochronie konserwatorskiej podlega ponadto istniejący starodrzew i konfiguracja terenu.

Zasięg strefy ochronnej - dz. nr ewid. 795.

strefa ochrony konserwatorskiej kościoła parafialnego w Woli Baranowskiej „S-8”

Nie dopuszcza się możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tym terenie, Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi. Uzgodnieniom z konserwatorem zabytków podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, których należy zapewnić nadzór archeologiczny. Ochronie konserwatorskiej podlega ponadto istniejący starodrzew oraz konfiguracja terenu.

Zasięg strefy ochronnej - dz. nr ewid. 2740.

strefa ochrony konserwatorskiej historycznej zabudowy wsi w Skopaniu „S-9”

Ochronie konserwatorskiej podlega zachowane założenie ruralistyczne: istniejące place, drogi, kapliczki przydrożne oraz posiadająca tradycyjny charakter zabudowa drewniana i murowana. Należy zachować ich skalę, bryłę charakterystyczną dla wsi (tj. wysokość obiektów i kształt dachów) oraz posiadany skromny detal architektoniczny. Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi. Nowe obiekty mogą być lokalizowane na niezabudowanych działkach z koniecznością zachowania historycznej linii zabudowy. Wskazana jest stopniowa wymiana pokryć dachowych na dachówkę ceramiczną lub materiał ją imitujący fakturą i kolorem.

strefa ochrony konserwatorskiej historycznej zabudowy mieszkaniowej w Skopaniu Osiedle „S-10”

Ochronie konserwatorskiej podlega zachowane założenie urbanistyczne małego zespołu zabudowy wielorodzinnej związane z Centralnym Okręgiem Przemysłowym (powstałe w latach 1938-1939 i kontynuowane w latach 50-tych XX w.): istniejące budynki mieszkalne i usługowe oraz układ komunikacyjny. Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi. Należy zachować ich skalę i bryłę (tj. wysokość obiektów i kształt dachów) oraz posiadany skromny detal architektoniczny. Nie dopuszcza się możliwości budowy nowych budynków pomiędzy istniejącą zabudową. Dopuszcza się budowę niewielkich zespołów garaży (do 6)

usytuowanych za budynkami mieszkalnymi zgodnie z zasadami określonymi w przepisach odrębnych.

strefa ochrony konserwatorskiej historycznej zabudowy wsi w Suchorzowie „S-11”

Ochronie konserwatorskiej podlega zachowane założenie ruralistyczne: istniejące place, drogi, kapliczki przydrożne oraz posiadająca tradycyjny charakter zabudowa drewniana i murowana. Należy zachować ich skalę, bryłę charakterystyczną dla wsi (tj. wysokość obiektów i kształt dachów) oraz posiadany skromny detal architektoniczny. Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi.

Nowe obiekty mogą być lokalizowane na niezabudowanych działkach z koniecznością zachowania historycznej linii zabudowy. Wskazana jest stopniowa wymiana pokryć dachowych na dachówkę ceramiczną lub materiał ją imitujący fakturą i kolorem.

strefa ochrony konserwatorskiej historycznej zabudowy wsi w Woli Baranowskiej „S-12”

Ochronie konserwatorskiej podlega zachowane założenie ruralistyczne: istniejące place, drogi, kapliczki przydrożne oraz posiadająca tradycyjny charakter zabudowa drewniana i murowana. Należy zachować ich skalę, bryłę charakterystyczną dla wsi (tj. wysokość obiektów i kształt dachów) oraz posiadany skromny detal architektoniczny. Prace przy zabytku zgodnie z przepisami odrębnymi.

Nowe obiekty mogą być lokalizowane na niezabudowanych działkach z koniecznością zachowania historycznej linii zabudowy. Wskazana jest stopniowa wymiana pokryć dachowych na dachówkę ceramiczną lub materiał ją imitujący fakturą i kolorem.

Strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycji obiektów zabytkowych „E” lub jego dominant / dominanty, obejmująca tereny umożliwiające widok na panoramy i dominanty z ustalonych kierunków widokowych.

strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycji zespołu zamkowego w Baranowie Sandomierskim „E-1”

Strefa obejmuje teren pomiędzy drogą polną od zachodu, wałem wiślanym od północy, drogą polną od wschodu i wałem przeciwpowodziowym rzeki Babulówki od południa, będącym naturalnym przedpołem widokowym na zespół zamkowy.

Ochronie konserwatorskiej podlegają sektory widoczności na zespół zamkowy.

Warunki użytkowania terenu i ograniczenia:

- a) zakaz zabudowy wyższej niż 2 kondygnacje naziemne (w tym użytkowe poddasze) i wszelkich form zwartej zabudowy (budynki szeregowe dłuższe niż 45 m);

- b) dopuszcza się modernizację i rozbudowę istniejącego ujęcia wody;
- c) zakaz wykonywania ogrodzeń pełnych i wyższych niż 1,8 m.
- d) zakaz wznoszenia obiektów infrastrukturalnych dominujących w krajobrazie jak np.: kotłownia z wysokim kominem, wieże, maszty.
- e) zakaz sadzenia zwartych kompleksów zieleni wysokiej, szpalerowej, wzdłuż dróg.

strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycji zespołu dworskiego w Józefowie „E-2”

Strefa obejmuje teren pomiędzy drogą Wola Baranowska – Ślężaki od południa, drogą Dąbrowica – Józefów od zachodu, strumieniem Łuczek od północy i drogą polną od wschodu, będącym naturalnym przedpołem widokowym na zespół dworski.

Ochronie konserwatorskiej podlegają sektory widoczności na zespół dworski.

Warunki użytkowania terenu i ograniczenia:

- a) zakaz zabudowy wyższej niż 2 kondygnacje naziemne (w tym użytkowe poddasze) i wszelkich form zwartej zabudowy (budynki szeregowe dłuższe niż 45 m);
- b) zakaz wykonywania ogrodzeń pełnych i wyższych niż 1,8 m.
- c) zakaz wznoszenia obiektów infrastrukturalnych dominujących w krajobrazie jak np.: kotłownia z wysokim kominem, wieże, maszty.
- d) zakaz sadzenia zwartych kompleksów zieleni wysokiej, szpalerowej, wzdłuż dróg.

5.2.3. Strefa ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych

Wykaz i numeracja stanowisk archeologicznych znajduje się w części „Uwarunkowania”. Dla wszystkich stanowisk archeologicznych obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- a) osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki *archeologiczne*, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku *archeologicznego* jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1 ustawy o ochronie zabytków, pokryć koszty badań *archeologicznych* oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków;
- b) zakres i rodzaj niezbędnych badań *archeologicznych*, o których mowa w ust. 1a, ustala wojewódzki konserwator zabytków w drodze decyzji;
- c) wszelkie nowe znaleziska archeologiczne objęte są obowiązkiem powiadomienia właściwego Konserwatora Zabytków;
- d) stanowiska archeologiczne winny być uwzględniane i nanoszone przy wykonywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; nie należy jednak wykluczać możliwości, że dane dotyczące zabytkowej zawartości stanowisk jak i ich

zasięgu i lokalizacji ulegną zmianie po przeprowadzeniu badań weryfikacyjnych.

5.2.4. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków oznaczone na rysunku studium,

dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- a) zachować ich bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane, utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
- b) zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku,
- c) należy utrzymać - lub odtworzyć - oryginalną stolarkę okien i drzwi,
- d) w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
- e) stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych; zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu „siding”,
- f) należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego (dachówka ceramiczna w kolorze ceglastym lub inne właściwe dla danego obiektu),
- g) elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów,
- h) prowadzenie wszelkich prac budowlanych przy obiektach zabytkowych należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich,
- i) wykaz obiektów ujętych w rejestrze i gminnej ewidencji zabytków nieruchomości (w tym małej architektury) podany jest w części „Uwarunkowania” tabela nr 8.

5.2.5. Pomnik historii

W celu uznania zabytku za Pomnik Historii art. 15 ust. 1. cyt. ustawy określa, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, może uznać za Pomnik Historii zabytek nieruchomy wpisany do rejestru lub park kulturowy o szczególnej wartości dla kultury, określając jego granice.

Na terenie gminy nie ma zabytków uznanych za Pomnik Historii. Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2017 wymienia zespół pałacowo-parkowy w Baranowie Sandomierskim, jako obiekt proponowany do uznania za Pomnik Historii.

5.2.6. Punkty i ciągi widokowe

W studium określono i wyznaczono następujące punkty i ciągi widokowe:

- 1) ciąg widokowy wzdłuż wału rzeki Wisły na zespół zamkowo-parkowy w Baranowie Sandomierskim;
- 2) ciąg widokowy wzdłuż wału rzeki Babulówki na zespół zamkowo-parkowy w Baranowie Sandomierskim;
- 3) ciąg widokowy wzdłuż wału rzeki Trześniówki na zespół dworski w Józefowie;
- 4) punkt widokowy z drogi Tarnobrzeg – Mielec na zamek i kościół parafialny w Baranowie Sandomierskim;
- 5) punkt widokowy z wału rzeki Babulówki na kaplicę przy ul. Mickiewicza w Baranowie Sandomierskim;
- 6) punkt widokowy od północy, z drogi Baranów Sandomierski – Durdy na zespół kościoła parafialnego w Woli Baranowskiej;
- 7) punkt widokowy od południa, z drogi Marki – Ślęzaki na zespół dworski w Józefowie;
- 8) punkt widokowy z wału rzeki Trześniówki od południa na zespół kościoła parafialnego w Ślęzakach;
- 9) punkt widokowy z wału rzeki Trześniówki od wschodu na zespół kościoła parafialnego w Ślęzakach.

5.2.7. Dobra kultury współczesnej

Nie wskazuje się żadnych obiektów z terenu gminy do objęcia ochroną, jako dobra kultury współczesnej.

5.2.8. Projektowane szlaki kulturowe

W Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim na lata 2010-2013 i 2014-2017 zaproponowano trzy nowe Archeologiczne Szlaki Turystyczne, które prowadzą przez najciekawsze i najlepiej zachowane stanowiska pradziejowe i nowożytnie. Jednym ze szlaków jest Nadwiślański Szlak Archeologiczny biegnący równoległe do doliny Wisły, który prezentuje m.in. zabytki archeologiczne z terenu gminy Baranów Sandomierski:

- Baranów Sandomierski – domniemane grodzisko na terenie renesansowego zamku;
- Durdy – wydmy ze śladami osadnictwa mezolitycznego;
- Knapy – cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza, jako przykład typowej lokalizacji na wydmie.

Szlak ma liczyć około 120 km i mieć charakter szlaku dla turystyki samochodowej.

Wykaz oznaczonych na planie stanowisk archeologicznych oraz obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków podlega sukcesywnej weryfikacji

i uzupełnieniom, bez konieczności zmiany SUIKZP.

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

6.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

System komunikacji, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, powinien współtworzyć przestrzeń ze swoim otoczeniem, poprzez korzystanie z istniejących dróg oraz budowę nowych ciągów komunikacyjnych, które będą umożliwiały równoprawne korzystanie z dróg użytkowników samochodów, transportu zbiorowego, ruchu towarowego i pieszego.

W przyszłych planach miejscowych należy chronić interesy słabszego uczestnika ruchu (rowerzystów i pieszych). Konieczne wydaje się planowanie ścieżek rowerowych oraz wyznaczanie i tworzenie nowych miejsc do parkowania. Należy przyjąć preferencję dla przedsięwzięć małych, ale możliwie szybkich do realizacji lub przynoszących możliwie szybko poprawę.

Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego możliwe jest wyznaczenie dodatkowych dróg niewskazanych na rysunku Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

6.1.1. Podstawowy układ drogowy

Podstawowy układ drogowy gminy stanowią drogi:

- 1) droga krajowa nr 9 (DK9) z Radomia przez Ostrowiec Świętokrzyski i Tarnobrzeg do Rzeszowa,
- 2) droga wojewódzka nr 872 (DW872) relacji Łoniów – rz. Wisła – Baranów Sandomierski – Majdan Królewski – o długości w granicach gminy ok. 15,28 km,
- 3) droga wojewódzka nr 985 (DW985) relacji Nagnajów – Dębica – o długości w granicach gminy ok. 10,315 km,
- 4) drogi powiatowe,
- 5) oraz kilka ważnych dróg i ulic o znaczeniu lokalnym.

Nadrzędny układ komunikacyjny w gminie stanowi droga krajowa nr 9 relacji Radom – Rzeszów – Barwinek (Granica Państwa). Zachowuje się istniejący przebieg drogi krajowej nr 9 w klasie GP.

Zachowuje się istniejący schemat komunikacyjny dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych i ich włączenia. Nie projektuje się nowych włączeń tych dróg do drogi krajowej. Indywidualne zjazdy z drogi klasy GP są dopuszczalne wyjątkowo, gdy brak innej możliwości dojazdu lub gdy nie jest uzasadnione bądź możliwe wykonanie albo wykorzystanie istniejącej drogi klasy L lub D do obsługi przyległych nieruchomości. Każdorazowo wymagane jest w takiej sytuacji uzgodnienie z zarządcą drogi.

Podstawowy układ komunikacyjny gminy tworzą drogi wojewódzkie i sieć dróg powiatowych. Mają one duże znaczenie zarówno w połączeniach międzygminnych i lokalnych jak i przy bezpośredniej obsłudze terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Obecnie wszystkie drogi wojewódzkie posiadają klasę techniczną G, drogi powiatowe poza jednym wyjątkiem posiadają klasę techniczną Z. Postuluje się poprawę jakości wszystkich dróg powiatowych poprzez ich modernizację i dostosowanie do parametrów klasy Z.

Infrastruktura około drogowa – stacje paliw, obiekty obsługi technicznej itp. powinny być lokalizowane przy podstawowym układzie drogowym. Geometria skrzyżowania dróg powinna być dostosowana do prognozowanego ruchu, o ile pozwalają na to warunki terenowe. Projektowana infrastruktura drogowa powinna uwzględniać wymagania techniczno – obronne wynikające z potrzeb obronności państwa.

6.1.2. Uzupełniający układ drogowy

Układ komunikacyjny uzupełniający w gminie tworzy sieć dróg gminnych. Stan techniczny ich nawierzchni jest sukcesywnie poprawiany. Z tego względu gmina prowadzi każdego roku działania mające na celu przebudowę dróg i poprawę ich jakości. Dodatkowo na bieżąco rozbudowuje się sieć oświetleniową ulic, aby zapewnić mieszkańcom wystarczający poziom bezpieczeństwa.

W zakresie dróg gminnych, tworzących układ obsługujący przewiduje się:

- 1) rozbudowę i przebudowę dróg gminnych klasy lokalnej (L) i dojazdowej (D),
- 2) budowę nowych dróg gminnych klasy lokalnej (L) i dojazdowej (D) na terenach planowanego zagospodarowania.

Przedstawione na rysunku „Kierunków zagospodarowania przestrzennego” kierunki rozwoju dróg gminnych nie wyczerpują możliwości ich rozwoju. W szczególności w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego mogą być wyznaczane kolejne drogi gminne oraz uszczegółowiane przebiegi planowanych dróg wskazanych w Studium.

Dopuszcza się korekty przebiegu dróg wszystkich kategorii i klas wskazanych na rysunkach w zakresie wynikającym z analiz szczegółowych oraz przyjętych rozwiązań przestrzennych i technicznych.

6.1.3. Parkowanie i miejsca do parkowania

Stanowiska postojowe dla samochodów powinny być lokalizowane i urządzone w sposób nieuciążliwy na działce obiektu generującego potrzeby parkowania pojazdów, zgodnie z podanymi w tabeli 3 wymaganiami do bilansowania ilości miejsc wlicza się miejsca w garażu i na podjazdach.

Tabela 3 Liczba miejsc postojowych w zależności od funkcji terenu

FUNKCJA OBIEKTU	JEDNOSTKA ODNIESIENIA	MIEJSCA DO PARKOWANIA
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa	1 dom / mieszkanie	Nie mniej niż 1,5
zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	1 mieszkanie	Nie mniej niż 1
zabudowa mieszkaniowo - usługowa	1 dom / mieszkanie i 30 m ² pow. obiektów usługowych	Nie mniej niż 1
biura i urzędy	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 1,5
obiekty handlowe	100 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 2
gastronomia	100 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 2
hotele, pensjonaty	200 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 1
cmentarz	1 ha powierzchni cmentarza	Nie mniej niż 10
szkoły, przedszkola	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 3
zakłady produkcyjne, składy, magazyny	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 3
teren usług sportu i rekreacji	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 1
obiekty kultury	100 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 1
ogrody działkowe	5 działek	Nie mniej niż 1

Zaleca się trwałe oddzielenie powierzchni przeznaczonych dla pojazdów od pieszych.

Parkowanie związane z ruchem turystycznym i rekreacyjnym powinno spełniać następujące warunki:

- 1) lokalizacja parkingu powiązana z terenami usług i handlu, a także sportu i rekreacji, tras rowerowych, szlaków pieszych, powierzchnia parkingu - zalecana powierzchnia parkingu na co najmniej 10 stanowisk,
- 2) wyposażenie parkingu: miejsca piknikowe (stoły, ławy), docelowo także w sanitariaty,
- 3) wydzielenie w ramach parkingu miejsc dla obsługi turystów tj. małej gastronomii, drobnego handlu, pamiątkarstwa, wypożyczalni sprzętu sportowego np. rowerów.

Parkowanie samochodów ciężarowych i autobusów powinno odbywać się w strefach zewnętrznych jednostek urbanistycznych; wskazanie takich miejsc należy określić odrębnym opracowaniem (m.in. planem miejscowym).

Liczba miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową nie może być mniejsza niż dla terenów wyznaczonych zgodnie z przepisami odrębnymi (na terenach przeznaczonych na realizację drogowych celów publicznych, strefach zamieszkania, terenach dróg wewnętrznych objętych strefą ruchu):

- a) 1 stanowisko, – jeżeli liczba stanowisk wynosi 6 -15,
- b) 2 stanowiska, – jeżeli liczba stanowisk wynosi 16-40,
- c) 3 stanowiska, – jeżeli liczba stanowisk wynosi 41-100,
- d) 4% ogólnej liczby stanowisk, jeżeli liczba stanowisk wynosi więcej niż 100.

6.1.4. Ruch pieszy i rowerowy

Zaleca się wyznaczenie ciągów rowerowych. Zaleca się realizację nowych ciągów wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi (miejsca odpoczynku, itp.). Zaleca się wyraźne oznakowanie tras na terenie oraz modernizację istniejących dróg na odcinkach przeznaczonych dla ruchu rowerowego. Proponuje się w atrakcyjnych miejscach urządzenie miejsc postojowych (ławki, pola biwakowe, miejsca na ogniska). Na terenach przeznaczonych do odpoczynku dopuszcza się lokalizację niewielkich, tymczasowych obiektów usługowych (punktów gastronomicznych i handlowych). Szczegółowy przebieg ciągów rowerowych należy zweryfikować i ostatecznie określić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zaleca się powiększanie przestrzeni pieszej, zwłaszcza w centrum miasta, przy jednoczesnym jej wyposażeniu w zagospodarowane miejsca odpoczynku. Wzdłuż wszystkich dróg publicznych należy zadbać o bezpieczeństwo pieszych poprzez zwiększenie przestrzeni pieszej, optymalną lokalizację przejść dla pieszych oraz ich odpowiednie oznakowanie. Należy dążyć do utworzenia spójnej sieci przestrzeni pieszych sprawnie powiązanej z publicznym transportem zbiorowym. Na terenach atrakcyjnych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym zaleca się organizowanie ruchu pieszego i rowerowego z dala od uciążliwego ruchu samochodowego.

6.1.5. Transport publiczny

W celu poprawy dostępności terenów, należy dążyć do rozwoju zasięgu i dostępności transportu publicznego, zarówno na terenie gminy jak i w powiązaniu regionalnym i ponadregionalnym. Wskazuje się na konieczność utrzymania i realizacji nowych połączeń regionalnych i lokalnych, w tym zakresie niezbędne jest np. wprowadzenie bezpośredniego połączenia z Rzeszowem. W Studium w pierwszej kolejności zostały wyznaczone tereny wzdłuż istniejącej sieci transportu zbiorowego, tak aby w pełni wykorzystać istniejącą już infrastrukturę.

6.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Dla rozwoju infrastruktury technicznej możliwe jest uruchomienie każdej potrzebnej powierzchni terenów na etapie planów miejscowych zarówno na terenach mieszkaniowych jak i na terenach aktywności gospodarczej. Za zgodną z ustaleniami studium uważa się również lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej na terenach rolnych objętych zakazem zabudowy.

Za zgodne ze studium uznaje się lokalizację sieci i urządzeń przesyłowych nie oznaczonych na rysunku studium, pod warunkiem nie kolidowania z istniejącym i projektowanym zagospodarowaniem.

Kompleksowe wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną jest podstawowym uwarunkowaniem jej rozwoju.

Infrastruktura techniczna i komunalna pełni funkcję usługową wobec innych obszarów kształtowania zrównoważonego rozwoju gminy. Przyjmuje się więc, iż jej rozwój będzie polegał na:

- 1) działaniach poprawiających jakość dostarczanych usług w systemach już istniejących poprzez ich modernizację i przebudowę, poprawie niezawodności i standardu realizowanych usług, zmniejszeniu zagrożenia dla środowiska, energooszczędności, poprawie efektywności ekonomicznej i organizacyjnej działania systemów,
- 2) rozbudowie systemów poprzez obejmowanie obsługą obszarów dotychczas niezbrojonych a leżących wewnątrz granic zasięgu systemu, a także obszarów na zewnątrz tych granic, niezależnie czy są to obszary już zainwestowane czy przewidywane do zainwestowania.

W procesie ustalania niezbędnych działań dla osiągnięcia założonych celów należy uwzględnić hierarchię problemów zarówno w ramach poszczególnych systemów, jak też znaczenie poszczególnych systemów względem siebie. Potrzeba ustalania priorytetów wynika z istniejących uwarunkowań ekonomicznych, organizacyjnych, środowiskowych i innych, stąd praktycznie niemożliwym jest równoczesne realizowanie wszystkich celów w ramach danego systemu, a także równoczesna realizacja dynamicznego rozwoju wszystkich systemów infrastruktury technicznej.

Ze względu na to, iż ustalenia hierarchii ważności pomiędzy poszczególnymi systemami nie znajduje jednoznacznego uzasadnienia w przyjętych celach rozwoju wynikających m.in. z charakteru gminy, zgrupowano zagadnienia o podobnym znaczeniu dla ich rozwoju.

Dla gminy Baranów Sandomierski, jako podstawę do ustalenia hierarchii ważności, przyjęto poprawę warunków życia mieszkańców oraz potrzebę ochrony środowiska. Na tej podstawie przyjęto następującą kolejność realizacji grup systemów:

- zaopatrzenie w wodę wraz z odprowadzaniem ścieków i gospodarka odpadami,
- regulacja stosunków wodnych i zabezpieczeń przeciwpowodziowych,
- energetyka i gazownictwo,
- telekomunikacja.

W celu rozwiązania przedstawionych powyżej problemów władze gminy powinny stwarzać warunki do:

- korzystania przez wszystkich mieszkańców gminy z wody odpowiedniej jakości z wodociągu gminnego;

- likwidacji zagrożeń środowiska ściekami sanitarnymi, poprzez stworzenie możliwości podłączeń do systemu kanalizacji sanitarnej, likwidację nieszczelnych szamb oraz zrzutu ścieków nieczyszczonych bezpośrednio do wód;
- ograniczenia zagrożenia powodziowego;
- likwidacji zagrożeń środowiska ściekami deszczowymi;
- likwidacji zagrożenia środowiska odpadami komunalnymi;
- zwiększenia udziału paliw ekologicznych;
- pełnego pokrycia potrzeb w zakresie telekomunikacji.

Realizacja przyjętej wyżej polityki władz gminy Baranów Sandomierski powinna przebiegać poprzez:

- realizację systemów kanalizacyjnych w sołectwach dotychczas nieskanalizowanych: Dymitrow Duży, Dymitrow Mały, Durdy, Kaczaki, Siedleszczany i Wola Baranowska oraz rozbudowę sieci na terenie Baranowa Sandomierskiego i Skopania;
- uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach nie objętych systemem kanalizacji sanitarnej poprzez egzekwowanie odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników lub, przy udokumentowanych odpowiednich warunkach gruntowo-wodnych, do oczyszczalni przydomowych;
- uporządkowanie gospodarki ściekami deszczowymi na terenach nie objętych systemem kanalizacji deszczowej (np. tereny stacji paliw), poprzez egzekwowanie budowy systemu z urządzeniami podczyszczającymi wody deszczowe tak by, jakość ścieków oczyszczonych odpowiadała obowiązującym w tym zakresie normom;
- promocję i organizację pełnej selektywnej zbiórki odpadów;
- rozbudowę systemu gazowniczego na obszarze gminy;
- sukcesywną modernizację linii elektroenergetycznych po stronie średnich napięć zasilających gminę oraz niskich napięć i stacji trafo;
- kontynuację realizacji nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej z dostępem do szerokopasmowego Internetu.

6.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa na terenie gminy jest bardzo dobrze rozwinięta. Sieć zaopatrywana jest w wodę z dwóch ujęć w Ślżakach i w Baranowie Sandomierskim. Woda z ujęć po uzdatnieniu jest podawana poprzez rozbudowaną sieć rozdzielczą dla zaopatrzenia mieszkańców gminy. Zakłada się utrzymanie systemu wodociągowego na terenie gminy w dobrym stanie technicznym, jego modernizację zapewniającą wodę o odpowiednich parametrach jakościowych.

Gmina Baranów Sandomierski skanalizowana jest w ok. 40% i obsługiwana jest przez trzy oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w granicach gminy. Oczyszczalnia w Baranowie Sandomierskim obsługuje skanalizowane tereny miasta Baranów Sandomierski (70%) oraz sołectwa Skopanie (70%), Siedleszczany, Dymitrów Duży (5%) oraz przyjmuje ścieki dowożone z terenu gminy. W miejscowości Knapy, na terenie stacji Wola Baranowska LHS, zlokalizowana została druga oczyszczalnia ścieków. Oczyszczalnia ścieków bytowych odbiera ścieki siecią kanalizacji sanitarnej od mieszkańców wsi Knapy, doprowadzone kolektorem tłocznym oraz ścieki z obiektów PKP LHS doprowadzane na teren oczyszczalni kolektorem grawitacyjnym i przepompowywane na oczyszczalnię. Trzecia oczyszczalnia znajduje się w Dąbrowicy na terenach będących własnością gminy i jest to biologiczna oczyszczalnia ścieków. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki z terenu miejscowości Dąbrowica oraz ścieki dowożone transportem asenizacyjnym.

W zakresie odprowadzania ścieków przyjmuje się docelowo objęcie systemami kanalizacji sanitarnej terenów budownictwa mieszkaniowego i usługowego realizowanego w zwartej zabudowie mieszkaniowej na obszarze sołectw całej gminy. Ścieki sanitarne z terenów budownictwa rozproszonego będą odprowadzane do zbiorników szczelnych i wywożone do punktów zlewnych przy oczyszczalniach, a w przypadkach odpowiednich udokumentowanych warunków gruntowo-wodnych i terenowych do indywidualnych oczyszczalni przydomowych.

W zakresie odprowadzania wód deszczowych zakłada się docelowe objęcie terenów o zwartej zabudowie oraz terenów usługowych i przemysłowych (w tym ulic i parkingów o dużym natężeniu ruchu), systemem kanalizacji deszczowej, wyposażonej w urządzenia do podczyszczania.

6.2.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy przebiegają przesyłowe linie elektroenergetyczne: 220kV Chmielów – Boguchwała, 220kV Połaniec – Chmielów I, 220kV Połaniec – Chmielów II. Szerokość pasa technologicznego dla tej linii wynosi 50 m – po 25 m w obie strony od osi linii. W pasie technologicznym zaleca się uwzględnić następujące ograniczenia użytkowania i zagospodarowania terenu:

- 1) należy uzgadniać warunki lokalizacji wszelkich obiektów z właścicielem linii,
- 2) nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w indywidualnych przypadkach, odstąpienia od jej zasady może udzielić właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych,
- 3) teren nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową oraz zagrodową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) Właściciela linii,

- 4) nie należy sadzić drzew oraz roślinności wysokiej,
- 5) zalesienia terenów rolnych mogą być przeprowadzone w pobliżu linii w uzgodnieniu z Właścicielem linii,
- 6) wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
- 7) lokalizacja budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w bezpośrednim sąsiedztwie pasów technologicznych wymaga uzgodnień z Właścicielem linii,
- 8) na linii będą prowadzone prace eksploatacyjne, remontowe i modernizacyjne,
- 9) dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę linii oraz ewentualną przyszłościową budowę nowej linii na jej miejscu. Realizacja inwestycji po trasie istniejącej linii nie wyłącza możliwości rozmieszczenia słupów i urządzeń niezbędnych do korzystania z linii w innych niż dotychczasowych miejscach.

Na terenie gminy zlokalizowane są również: linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Chmielów – Mielec oraz linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Chmielów – Nowa Dęba oraz linie średniego i niskiego napięcia. Dla ww. urządzeń elektroenergetycznych zaleca się uwzględnienie następujących ograniczeń użytkowania i zagospodarowania terenu:

- 1) przy zagospodarowywaniu terenu należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z przebiegu istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej spełniając wymagania Polskich Norm oraz aktualnie obowiązujących przepisów,
- 2) w przypadku wystąpienia kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami elektroenergetycznymi należy sieci te przystosować do nowych warunków pracy określonych przez dysponentów sieci,
- 3) wyklucza się z zadrzewiania obszary pod liniami elektroenergetycznymi w pasach:
 - dla linii 110 kV – 20 m (po 10 m w obie strony od osi linii),
 - dla linii SN – 11 m (po 5,5 m w obie strony od osi linii),oraz w pasach przeznaczonych dla infrastruktury elektroenergetycznej.

Przez teren gminy przebiegają liczne napowietrzne linie elektroenergetyczne 15kV, których orientacyjny przebieg zaznaczono na rysunkach studium. W trakcie opracowania planów miejscowych należy wskazać dokładny przebieg tych linii. Przy zagospodarowywaniu terenu należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z przebiegu istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej spełniając wymagania Polskich Norm oraz aktualnie obowiązujących przepisów.

System energetyczny powinien zapewnić zaopatrzenie w energię elektryczną wszystkich mieszkańców gminy na potrzeby gospodarstw domowych i zakładów produkcyjnych, a także usług i przemysłu zlokalizowanego na terenie gminy. Modernizacja i rozwój sieci średnich

i niskich napięć oraz stacji transformatorowych 15/0,4 kV powinny zmierzać w kierunku umożliwienia korzystania z energii elektrycznej do celów grzewczych.

6.2.3. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski jest pełna dostępność do dostaw gazu – 100% dostępu do sieci gazowej, łącznie z przyłączeniami do budynków.

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokoprężny o śr. 150 mm o ciśnieniu 4,0 MPa; we wschodniej części włączony jest do gazociągu Sędziszów Małopolski – Komorów – Sandomierz. DN 300 mm we wsi Jadach poniżej wsi Skopanie zasila w gaz stację redukcyjno – pomiarową I-go stopnia.

Strefę kontrolowaną od w/w gazociągów wysokiego ciśnienia określa Rozporządzenie Ministra Przemysłu z dnia 14 listopada 1995 roku i wynosi ona od 15,0 m do 25,0 m.

System gazowniczy powinien zapewnić zaopatrzenie w gaz zarówno odbiorców zlokalizowanych na obszarach zainwestowanych, jak i rozwojowych na potrzeby gospodarstw domowych i zakładów produkcyjnych, a także usług i przemysłu zlokalizowanego na terenie gminy z możliwością wykorzystania gazu do celów grzewczych.

6.2.4. Telekomunikacja

Studium zakłada rozbudowę sieci przewodowych zgodnie z występującym zapotrzebowaniem, w szczególności tam gdzie powstają nowe zgrupowania zabudowy. W przypadku realizacji stacji bazowych telefonii komórkowej o wysokości równej i większej niż 50 m n.p.t. niezbędne jest zgłoszenie tej inwestycji do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się lokalizację nowych inwestycji w tym zakresie na wszystkich terenach z zastrzeżeniem zachowania warunków wynikających z położenia terenu w strefach konserwatorskich.

Rozwój systemu telekomunikacji powinien zmierzać w kierunku pełnego wykorzystania istniejącej i projektowanej infrastruktury w postaci nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej i szerokopasmowego Internetu dla umożliwienia dostępu wszystkim chętnym.

6.2.5. Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami zakłada się docelowe objęcie terenu całej gminy systemem zorganizowanego usuwania odpadów komunalnych i produkcyjnych przy wykorzystaniu gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów (zlokalizowanego w Skopaniu Osiedle i oznaczonego na rysunku Kierunków zagospodarowania przestrzennego symbolem J-10) oraz zagospodarowaniem odpadów zgodnie z przyjętym WPGO dla woj. podkarpackiego.

7. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym

Cele publiczne, o których mowa w studium, określone zostały w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz. U. 2016 r. poz.2147 z późn. zm.).

7.1. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W zakresie realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym studium zakłada, że wszystkie tego typu inwestycje mogą być zlokalizowane w granicach każdego z terenów z zastrzeżeniem zakazów wynikających z obowiązujących przepisów odrębnych. Do głównych inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą przede wszystkim wszystkie drogi publiczne, usługi publiczne, usługi sportu, tereny obiektów i sieci infrastruktury technicznej - wodociągów, kanalizacji, elektroenergetyki, gazownictwa, telekomunikacji, tereny związane z ochroną przeciwpowodziową - wały przeciwpowodziowe.

7.2. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów o których mowa w art. 48 ust. 1

7.2.1. Zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych

Na terenie gminy nie występują zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych znajdujące się w rejestrze programów rządowych, o których mowa w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przyjęte w drodze rozporządzenia.

7.2.2. Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim

1. działania i zadania wskazane w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (2002):

1.1. w strukturze funkcjonalno-przestrzennej:

1.1.1. w dziedzinie działalności pozarolniczej zakłada się:

- rozwój zakładów produkcyjnych,
- rozwój rzemiosła i zakładów usługowych,
- rozwój przedsiębiorstw transportowych,
- pobór i wyrób materiałów budowlanych (cegła),
- przetwarzanie produktów rolnictwa,
- handel wszelkiego rodzaju towarami, w tym zakładanie hurtowni i giełd towarowych,

- rozwój turystyki i urządzenie terenów na campingi, pola golfowe, itp.,
- uprawę i produkcję specjalistyczną (wiklina, tytoń, rośliny oleiste),
- zakłady przetwarzania drewna – stolarstwo i wyrób mebli,

1.1.2. w działalności produkcyjnej i usługowej zakłada się rozwój:

- w budownictwie – dzięki tworzeniu małych i średnich firm budowlanych,
- w budownictwie mieszkaniowym rozwijać się będą wszystkie formy budownictwa,
a szczególnie budownictwo indywidualne,
- w handlu – dużą rolę odgrywać będą małe i średnie punkty usługowe,
- w turystyce – w oparciu o potencjał zabytków historii i architektury oraz zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne. Zakłada się, że miasto i gmina Baranów Sandomierski będzie ośrodkiem obsługi ruchu turystycznego o znaczeniu regionalnym,

1.1.3. w dziedzinie rolnictwa zakłada się:

- dla miasta i gminy Baranów Sandomierski kształtowanie strefy nasilenia wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich i proponuje się kierunek produkcji rolnej żytnio-ziemniaczany, a na terenach lepszych gleb uprawę pszenicy,
- hodowlę bydła i trzody,
- w obszarach koncentracji zanieczyszczeń zmianę z produkcji artykułów spożywczych na produkcję na cele przemysłowe (biopaliwo, spirytus, oleje itp.),

1.2. w zakresie środowiska przyrodniczego:

- utworzenie Parku Krajobrazowego Puszczy Sandomierskiej,
- utworzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły,
- utworzenie rezerwatu przyrody „Stawy Krasiczyńskie”,
- prowadzenie przekrojów pomiarowo – kontrolnych sieci regionalnej krajowego monitoringu rzeki Wisła w Nagnajowie,
- ochrona przed niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzennym obszaru GZWP 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów” wraz ze strefami ochronnymi ONO i OWO,
- ochrona korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym wzdłuż doliny Wisły,
- realizacja współpracy z woj. świętokrzyskim w sprawie poprawy stanu czystości rzeki Wisły;

- rekultywacja obszarów zdegradowanych,

1.3. w zakresie środowiska kulturowego:

- nadanie rangi Pomnika Historii zespołowi pałacowemu w Baranowie Sandomierskim,
- utworzenie szlaków kulturowych o znaczeniu ponadregionalnym (proponowane: Szlak Architektury Drewnianej, Karpacki Szlak Śladami Dawnej Kultury Mieszczańskiej i Magnackiej, Szlak Rezydencji Pałacowych i Muzeów),

1.4. w zakresie infrastruktury technicznej:

- budowa zbiorników małej retencji: „BS-1 Gaj”, „Błonie”,
- budowa GPZ-tu „Skopanie” i linii 110 kV do zasilania stacji,
- budowa gazociągu wysokoprężnego Ø 80 relacji Skopanie – Gawłuszowice – Borowa i stacji redukcyjno-pomiarowej I° (alternatywa),
- regulacja rzek i potoków,

1.5. w zakresie komunikacji:

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 985 relacji Nagnajów – Mielec – Dębica, w tym przełożenie drogi na odcinku Baranowa;
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 872 relacji gr. województwa – rz. Wisła – Baranów Sandomierski – Majdan Królewski,
- modernizację i elektryfikację linii kolejowej Dębica – Mielec – Łódź Kaliska,
- modernizację linii szerokotorowej LHS,

1.6. w zakresie infrastruktury społeczno-gospodarczej:

- zagospodarowanie sportowo – rekreacyjne zwałowiska zewnętrznego kopalni „Machów” w Dąbrowicy,
- budowa kompleksu oświatowo-rekreacyjnego.

2. zadania o znaczeniu ponadlokalnym wskazane w projekcie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (projekt):

- Prace na liniach kolejowych nr 25, 74, 78 na odcinku Stalowa Wola – Tarnobrzeg / Sandomierz Ocice Padew/ zgodnie z: Krajowym Programem Kolejowym do 2023 r., z dokumentem Implementacyjnym do Strategii rozwoju transportu do 2020 r. i z Kontraktem Terytorialnym dla Województwa Podkarpackiego,
- Rewitalizacja linii kolejowej - Padew – Wola Baranowska (L-79) w ramach prac przy rozbudowie terminala LHS w Woli Baranowskiej zgodnie z Kontraktem Terytorialnym dla Województwa Podkarpackiego,

- Budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z Aktualizacją Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych – AKPOŚK2015,
- Przebudowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków zgodnie z Aktualizacją Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych – AKPOŚK2015,
- Babulówka – rozbudowa obwałowań: lewy w km 2+200 - 6+600, prawy w km 2+000 - 6+584 na terenie miejscowości Dymitrow Duży, gm. Baranów Sandomierski zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły,
- Babulówka – Modernizacja wałów Wisły sandomierskiej wymagających podwyższenia(modernizacja prawego wału rzeki Wisła w km 678+000 - 690+500 gm. Baranów Sandomierski, Padew Narodowa, 690+500 - 695+600 gm. Padew Narodowa, Gawłuszowice, 671+500 - 674+300 gm. Tarnobrzeg, 675+700 - 678+000 gm. Baranów Sandomierski, 668+400 - 669+500 gm. Tarnobrzeg, 674+000 - 674+800 gm. Tarnobrzeg, 674+900 - 675+500 gm. Baranów Sandomierski, Tarnobrzeg, 696+000 - 713+500 gm. Gawłuszowice, Borowa, Czermin).(4.23) zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły,
- Analiza konieczności podwyższenia wałów Wisły sandomierskiej (7.44) zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły,
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 872 Łoniów-Świniary- Rzeka Wisła-Baranów Sandomierski-Wola Baranowska-Majdan Królewski – Bojanów- Nisko na odcinku od km.50+314,50 do km 50+767 wraz z mostem na rzece Łęg w km 50+567 w miejscowości Przyszów Lata realizacji 2016-2017 zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2030,
- Ochrona przed powodzią w zlewni Trześniówki zgodnie z Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły,
- Budowa i rozbudowa instalacji przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego,
- Budowa instalacji pirolizy zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego.

7.2.3. Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu powiatowym i gminnym

Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu powiatowym ujęte w Strategii Rozwoju Powiatu Tarnobrzeskiego na lata 2015-2020 sklasyfikowano w 4 głównych obszarach funkcjonalnych tzn. 1. Infrastruktura techniczna Powiatu, 2. Środowisko i ład przestrzenny Powiatu, 3. Kapitał ludzki i społeczny, 4. Gospodarka – innowacyjna i konkurencyjna Powiatu, które to podzielono jeszcze na cele strategiczne i operacyjne. Najważniejszymi zadaniami z punktu widzenia Miasta i Gminy Baranów Sandomierski odnoszącymi się bezpośrednio do jego obszaru są:

- modernizacja dróg powiatowych i budowa chodników;
- wspieranie połączenia Stacji Przeladunkowej LHS w Woli Baranowskiej z linia kolejową Tarnobrzeg – Dębica.

Realizacja inwestycji celu publicznego o znaczeniu gminnym stanowi zadanie własne gminy. Zadania te powinny być określone w wieloletnich programach inwestycyjnych gminy a ich cele zapisane w strategicznych dokumentach gminy.

Dodatkowo jako cel publiczny o znaczeniu ponadlokalnym wskazuje się projektowany obszar obiektów dozoru.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

W studium nie wyznacza się obszarów dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

W studium nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości na podstawie art. 102 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Dopuszcza się scalanie i wymianę gruntów rolnych i leśnych na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów, dla całego terenu gminy.

8.3. Obszary przestrzeni publicznej

W studium wyznacza się obszary przestrzeni publicznych dla dróg publicznych, budynków użyteczności publicznej (w granicy działki), parków -ZP (art. 10.ust. 2 pkt 8). Wyznacza się,

jako tereny służące organizacji imprez masowych tereny oznaczone na rysunku studium symbolem US.

Granice tych obszarów nie stanowią obowiązujących granic planów miejscowych, co oznacza, że można sporządzić plany miejscowe w zakresie szerszym i węższym niż wyznaczone obszary oraz etapować przestrzenie sporządzania planów miejscowych.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

9.1. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (art. 10. ust. 2 pkt 9)

Gmina pokryta jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w niewielkim zakresie, około 10% powierzchni gminy. Wg stanu prawnego na dzień 2 czerwca 2017 r. Rada Miejska Baranowa Sandomierskiego podjęła trzy uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Plany są w trakcie opracowania. Gmina zamierza sporządzić MPZP dla pozostałych obszarów na terenie gminy (w miarę wpływania wniosków). Realizacja opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego następować będzie w miarę powstających potrzeb oraz dostępnych środków finansowych.

9.2. Obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Na obszarze gminy Baranów Sandomierski występują grunty rolne I – III klasy bonitacyjnej. Na terenach przeznaczonych do zainwestowania wskazanych w studium, które leżą na ww. gruntach, może zająć konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. W związku z powyższym Burmistrz w miarę potrzeb określi zasięg przestrzenny opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie obszarów wymagających przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, ustalenia studium zakładają ochronę lasów posiadających status lasów ochronnych oraz większych kompleksów leśnych, poprzez zakaz zabudowy i zakaz lokalizacji innych funkcji, niezwiązanych z prowadzoną gospodarką leśną na tych terenach. Na etapie sporządzania planów miejscowych dla gruntów leśnych nie wyznaczonych na rysunku studium, za zgodne ze studium uznaje się oznaczenie tych terenów jako leśne, niezależnie od przeznaczenia określonego na planszy Kierunki studium. Jeżeli zachodzi taka konieczność dopuszcza się przeprowadzenie procedury związanej ze zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne także dla gruntów leśnych niewyznaczonych na rysunku studium.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Podstawowym przeznaczeniem dla terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest użytkowanie rolnicze pod uprawy polowe, łąki i pastwiska oraz sady.

W zakresie kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyrazem polityki przestrzennej są następujące kierunki i zasady:

- ochrona gruntów rolnych I, II i III klasy bonitacji ze szczególnym uwzględnieniem zwartych kompleksów, leżących poza terenami zainwestowanymi i rozwojowymi;
- zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu terenów łąk i pastwisk w obszarze doliny Wisły i pozostałych cieków i zbiorników wodnych, w szczególności na terenach podmokłych;
- zachowanie charakteru elementów składających się na rolniczą przestrzeń produkcyjną w tym na krajobraz rolniczy;
- na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej zaleca się zachowanie i wprowadzanie nowej zieleni śródpolnej w sąsiedztwie cieków, celem eliminacji źródeł powierzchniowego zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, jakimi może być intensywnie nawożenie i uprawa ziemi;
- kształtowanie zieleni śródpolnej powinno być oparte o gatunki rodzime.

W zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej wyrazem polityki przestrzennej są następujące kierunki i zasady:

- maksymalna ochrona i utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów leśnych,
- z uwagi na ich znaczenie ochronne, ekologiczne i gospodarcze;
- dopuszcza się zwiększenie areału gruntów leśnych oraz wzrost udziału lasów o funkcji ochronnej;
- zwiększanie areału gruntów leśnych powinno w szczególności dotyczyć terenów przyległych do istniejących kompleksów leśnych i gruntów Lz, V i VI klas bonitacyjnych oraz gruntów IV klasy bonitacyjnej jeśli areał przeznaczony do zalesienia nie przekracza 10 arów lub jest gruntem zdegradowanym;
- zalesianie gruntów na terenie gminy winno być zgodne z operatem granicy polno-leśnej, w którym należy wskazać miejsca i kolejność zalesień;
- na terenie lasów dopuszcza się rozwój funkcji rekreacyjnych na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

Gospodarkę leśną winno się prowadzić na warunkach określonych w planach urzędzeniowych lasów (Plan Urządzenia Gospodarstwa Leśnego, Nadleśnictwo Nowa

Dęba). Na terenie gminy część lasów podlega ochronie na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. 2017 r., poz. 778).

Ochrona drzew, zadrzewień śródpolnych, miejsc łęgowych

Zadrzewienie – to zgodnie z definicją ustawy o ochronie przyrody drzewa i krzewy w granicach pasa drogowego, pojedyncze drzewa lub krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. 2017 r., poz. 778) wraz z terenem, na którym występują, i pozostałymi składnikami szaty roślinnej tego terenu, spełniające cele ochronne, produkcyjne lub społeczno-kulturowe.

Ochronę terenów zieleni i zadrzewień, w tym zakładanie, utrzymanie i usuwanie reguluje rozdział 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2016 r., poz. 2134).

Przepisów nie stosuje się do drzew lub krzewów usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu z obszarów położonych między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, z wałów przeciwpowodziowych i terenów w odległości mniejszej niż 50 m od zewnętrznej stopy wału.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

11.1. Obszary zagrożenia powodzią

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego opracowanymi w ramach projektu "Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB tereny między linią brzegową rzek: Wisły i Babulówki, a ich wałami przeciwpowodziowymi, w myśl ustawy Prawo wodne to obszary szczególnego zagrożenia powodzią, służące przepuszczeniu wód powodziowych. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią.

Ponadto w północnej części gminy w pobliżu rzeki Wisły występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%).

Dodatkowo na terenie gminy występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi: obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%) oraz obszary narażone na zalanie w wyniku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi 1% – raz na 100 lat. Tereny te obejmują znaczą część gminy.

Poza zasięgiem prawdopodobnych zalewów znajdują się m.in. wsie Knapy, Marki, Kaczaki, Ślężaki, lasy w południowej części gminy oraz wzniesienia w części północno – wschodniej.

11.2. Obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy znajdują się czynne osuwiska i obszary o predyspozycjach do powstawania osuwisk zlokalizowane w Siedleszczanach na wysokiej skarpie nad doliną rzeki Wisły i na terenie zwałowiska zewnętrznego dawnej kopalni siarki.

12. Obiekty i obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na obszarze gminy prowadzi się koncesjonowaną eksploatację surowców ilastych na dwóch złożach w miejscowości Siedleszczany. Ze względu na rodzaj i lokalizację prowadzonej działalności nie zachodzi potrzeba wskazywania obiektów, dla których niezbędne byłoby wyznaczenie filara ochronnego w złożu kopaliny.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2120)

W studium nie wyznacza się ze względu na brak ich występowania.

14. Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub remediacji

Przekształceniom funkcjonalno–przestrzennym będą podlegały obszary, dla których studium przewiduje zmianę funkcji na zgodną z polityką przestrzenną gminy.

Na obszarze miasta i gminy Baranów Sandomierski w wyniku analizy stanu istniejącego, jakości istniejącej zabudowy oraz układu przestrzennego wyodrębniono obszary wymagające rehabilitacji i/lub przekształceń, w tym działań porządkujących w odniesieniu, do jakości ich zabudowy i zagospodarowania.

Wskazuje się do rehabilitacji i/lub przekształceń teren nieczynnej cegielni w miejscowości Skopanie (oznaczony symbolem J-3P), wskazany w studium do zagospodarowania funkcją zabudowy przemysłowej, z zalecaniem, aby obiekty i zagospodarowanie funkcji kierunkowej nie nosło uciążliwości dla środowiska przyrodniczego (pobliskie starorzecze) i ludzi.

Działania na ww. terenie rehabilitacji i/lub przekształceń powinny w szczególności zapewnić:

- uporządkowanie terenu poprzez usunięcie obiektów i elementów zagospodarowania niezgodnych z funkcją kierunkową oraz elementów szpecących i w złym stanie technicznym;
- adaptację budynków do ich nowego przeznaczenia poprzez przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę oraz rozbiórkę obiektów niespełniających wymagań technicznych i budowę nowych obiektów;
- modernizację infrastruktury technicznej;
- poprawę jakości i funkcjonalności zagospodarowania terenu działki.

Rekultywacji wymagają obszary, na których wydobywa się surowce metodą odkrywkową, tj.: obszary wydobycia surowców ilastych, położone w obrębie geodezyjnym Siedleszczany.

Działania na terenach rekultywacji powinny być zgodne z przepisami odrębnymi. Na ich podstawie wydawane są decyzje administracyjne dotyczące terenów wskazanych do rekultywacji. W studium nie wskazano tych terenów, gdyż działania wynikające z postępowań administracyjnych nie zależą od kierunków polityki przestrzennej gminy wskazywanych w studium.

Pod pojęciem remediacji rozumiane jest poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu. Remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska. W studium nie wyznacza się obszarów wymagających remediacji.

15. Obszary zdegradowane

W studium nie wyznacza się obszarów zdegradowanych.

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy w miejscowościach Dąbrowica, Durdy, Knapy, Skopanie i Wola Baranowska znajdują się kolejowe tereny zamknięte. Obejmują one linie kolejowe normalno i szerokotorowe, tereny pomiędzy liniami kolejowymi i przejazdy przez nie oraz teren stacji przeładunkowej LHS. Lokalizacja zabudowy na terenach zamkniętych zgodnie z przepisami odrębnymi. Zakłada się że strefy ochronne dla terenów kolejowych ograniczone są do granic działek terenów zamkniętych ze względu na brak innych dokumentów w tym zakresie. Granice terenów zamkniętych wskazano na rysunku studium. Wskazano dla tych terenów przeznaczenie oznaczone symbolem **KK**. Szczegółowe warunki zagospodarowania na tych

terenach powinny, zgodnie z ustaleniami dla przeznaczenia oraz doszczegółowione na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Dla gminy wyznaczony został wiejski obszar funkcjonalny (WOF) o znaczeniu ponadregionalnym, w którym to obszarze wyznaczone zostały obszary o znaczeniu regionalnym wg typologii KPZK 2030 - w tym miejski ośrodek funkcjonalny ośrodka subregionalnego Miasto Tarnobrzeg.¹ Na miejski obszar funkcjonalny miasta składają się cztery gminy graniczące z Tarnobrzegiem - Baranów Sandomierski, Nowa Dęba, Gorzyce i Grębów. Jako cele wyznacza się między innymi rozwój funkcji rekreacyjnych i wykorzystania dużego kapitału ludzkiego. W studium nie wyznacza się dodatkowo obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

18. Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Na obszarze gminy obecnie brak jest obiektów produkujących energię ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW. Odnawialne źródła energii (OZE) są źródłami wykorzystującymi w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowanie słoneczne, spadku rzek, produktów ubocznych rolnictwa oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych. Reasumując brak jest elektrowni wodnych, elektrowni wiatrowych, słonecznych ogniw fotowoltaicznych oraz biogazowni i zakładów pozyskujących ciepło geotermalne – o mocy powyżej 100 kW. Do 2017 r. Polska zobowiązała się uzyskać 16% udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym kraju, a do 2021 roku jej udział powinien wynosić 20%.

Energię słoneczną można wykorzystać zarówno do ogrzewania, jak i do produkcji prądu, a także do pozyskania paliwa, jakim jest wodór, w fotokatalitycznym rozkładzie wody. Słoneczna energia elektryczna (fotowoltaika), uważana za najbardziej obiecujące i przyjazne środowisku źródło energii, jest wyjątkowa ze względu na szerokie możliwości osiągnięcia korzyści energetycznych i pozaenergetycznych. Przemysł fotowoltaiczny gwarantuje

¹ opracowanie: obszary funkcjonalne w województwie podkarpackim, załącznik do uchwały nr 86/1977/15 zarządu województwa podkarpackiego z dnia 25.08.2015 r.

konkurencyjną, tania, bezpieczną i czystą słoneczną energię elektryczną, a także ochronę zasobów naturalnych. Z kolei energetyka słoneczna termiczna (fototermika) należy do najbardziej efektywnych technologii produkcji ciepła, z punktu widzenia ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.

Na terenie gminy wyznacza się tereny, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – farmy fotowoltaiczne na terenie sołectw: Dąbrowica, Durdy i Knapy. Granica strefy ochronnej nie przekracza granic działki, na których zlokalizowana jest inwestycja. Lokalizacja planowanych paneli fotowoltaicznych oraz stacji transformatorowej w pobliżu i w miejscu skrzyżowań z liniami elektroenergetycznymi musi spełniać wymagania zawarte w normach PN/E-05100-1 oraz PN-EN-50423 (za szczególnym uwzględnieniem pracy urządzeń myjących paneli). W obrębie 4 m od zewnętrznego obrysu słupa – naziemnych części fundamentów nie należy montować paneli fotowoltaicznych oraz innych urządzeń, ponadto powinien zostać zachowany nieutrudniony dostęp (dojazd) do słupów związany z bieżącą eksploatacją oraz usuwaniem awarii.

Dla całej gminy dopuszcza się lokalizację obiektów energetyki odnawialnej (OZE) obejmującej obiekty energetyki słonecznej - ogniwa fotowoltaiczne, instalacje solarne na użytek własny inwestora (bez konieczności przyłączenia do sieci) o mocy nie przekraczającej 100 kW. Zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych o dowolnej mocy.

19. Obszary rozmieszczenia handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

W studium nie wyznacza się obszarów, na których mogą być sytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży ponad 2000 m² (art. 10. ust. 3a), ponieważ Miasto i Gmina Baranów Sandomierski nie przewidują lokalizacji tego typu inwestycji.

część IV

Synteza i uzasadnienie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Baranów Sandomierski opracowano:

- zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U z 2017 poz. 1073 z późn. zm.) wraz z aktualnie obowiązującymi przepisami odrębnymi;
- zgodnie z Uchwałą nr XXXI/211/12 z dnia 28 września 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Baranów Sandomierski.

Na potrzeby Studium sporządzone zostały następujące opracowania:

- Analizy służące określeniu potrzeb rozwojowych miasta i gminy Baranów Sandomierski, bilanse terenów pod zabudowę, zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1073 z późn. zm.) dla miasta i gminy Baranów Sandomierski, Dolnośląskie Biuro Projektowania Urbanistycznego Sp. z o.o., Wrocław 2017 r.,
- Diagnoza krajobrazu miasta i gminy Baranów Sandomierski. Analizy na potrzeby SUIKZP, Dolnośląskie Biuro Projektowania Urbanistycznego Sp. z o.o., Wrocław 2017 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Baranów Sandomierki, mgr Przemysław Malec, Wrocław 2017 r.,

Istniejącą strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru gminy można ocenić jako zadowalającą oraz zgodną z generalnymi uwarunkowaniami (predyspozycjami) przyrodniczymi tj. racjonalnie wykorzystującą walory i zasoby przyrodnicze. Ze względu na konieczność przedstawienia stanu prawnego gruntów w formie graficznej, została opracowana dodatkowa plansza (załącznik nr 3), natomiast wyniki analizy stanu prawnego gruntów zostały przedstawione w części tekstowej uwarunkowań.

Podczas określania kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniono zwłaszcza wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury, walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych, wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych, walory ekonomiczne przestrzeni, prawo własności, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, potrzeby interesu publicznego, potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci

szerokopasmowych, zapewnienie udziału społeczeństwa w pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zachowanie jawności i przejrzystości procedur planistycznych oraz potrzebę zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności.

Ustalając kierunki zmian w przeznaczeniu terenów zważono interes publiczny i interesy prywatne poprzez uwzględnienie w możliwie najszerszym zakresie wniosków oraz uwag złożonych do projektu Studium. Głównymi powodami nie uwzględnienia części uwag i wniosków były przede wszystkim niekorzystne lokalizacje wnioskowanych terenów, mogące rodzić konflikty społeczne, położenie na obszarach o niekorzystnych warunkach przyrodniczo-środowiskowych lub położenie w znacznej odległości od istniejącego i planowanego układu komunikacyjnego.

Na potrzeby Studium zostały przeprowadzone analizy służące określeniu potrzeb rozwojowych gminy, w tym bilans terenów pod zabudowę zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073) dla miasta i gminy Baranów Sandomierski. Na podstawie tych analiz określone zostało zapotrzebowanie gminy na nową zabudowę z podziałem na poszczególne funkcje.

Maksymalne zapotrzebowanie gminy (przy uwzględnieniu niepewności inwestycyjnej) dla funkcji mieszkalnej wynosi 249 588 m² powierzchni użytkowej, dla funkcji usługowej wynosi 167745 m² powierzchni użytkowej, dla funkcji produkcyjnej wynosi 499238 m² powierzchni użytkowej oraz dla TSSE EURO-PARK 588 945 m². Zestawienie tych wielkości z chłonnością zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz chłonnością projektowanych w obowiązujących miejscowych planach (wyrażone w powierzchni użytkowej) wykazało, że maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę jest większe, i wyniosło odpowiednio dla funkcji mieszkalnej – 51409 m² powierzchni użytkowej, dla funkcji usługowej – 9417 m² powierzchni użytkowej, dla funkcji produkcyjnej – 189510 m² powierzchni użytkowej oraz dla TSSE EURO-PARK – 369727 m² powierzchni użytkowej. Podczas lokalizacji nowej zabudowy uwzględniono przede wszystkim wymagania ładu przestrzennego, efektywne gospodarowanie przestrzenią oraz walory ekonomiczne przestrzeni poprzez:

- kształtowanie struktur przestrzennych przy uwzględnieniu dążenia do minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego. W Studium w sposób optymalny rozplanowano układ drogowy, z uwzględnieniem i przypisaniem w zależności od rangi i znaczenia drogi, odpowiedniej klasy technicznej. Istniejący układ został uzupełniony o projektowane drogi klasy głównej i zbiorczej, mające na celu lepsze obsłużenie terenów obecnie zabudowanych oraz uruchomienie nowych terenów pod lokalizację aktywności gospodarczej i usług. Ponadto

rozmieszczenie określonych w Studium typów funkcjonalnych, warunkowane było ich lokalizacją względem wyznaczonego i istniejącego układu komunikacyjnego, tak aby zapewnić optymalne wykorzystanie dróg, przy jednoczesnym minimalizowaniu uciążliwości powodowanych w szczególności poprzez transport samochodowy. Za najbardziej korzystne pod lokalizację aktywności gospodarczej oraz usług uznano tereny położone przy głównych ciągach komunikacyjnych: istniejących i projektowanych drogach klasy głównej i zbiorczej oraz wzdłuż terenów kolejowych,

- lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w sposób umożliwiający mieszkańcom maksymalne wykorzystanie publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu. W Studium uwzględniono przebieg istniejącej sieci komunikacyjnej, na której wykonywane są przewozy o charakterze użyteczności publicznej. W Studium w pierwszej kolejności zostały wyznaczone tereny wzdłuż istniejącej sieci transportu zbiorowego, tak aby w pełni wykorzystać istniejącą już infrastrukturę. Ponieważ jednak tereny te nie były wystarczające, w celu zrealizowania zapotrzebowania gminy na nową zabudowę mieszkaniową wyznaczono nowe tereny zlokalizowane w odległości większej od istniejącej sieci. Również w pozostałych drogach publicznych, w zależności od potrzeb będą realizowane nowe trasy przewozowe. Ponieważ Studium zostało sporządzone w perspektywie 30-letniej, niezasadne byłoby ograniczenie rozwoju zabudowy mieszkaniowej wyłącznie do terenów obecnie obsługiwanych przez transport zbiorowy. W myśl ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2136 z późn. zm.) gmina jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego, do którego zadań należą: planowanie rozwoju transportu, organizowanie publicznego transportu zbiorowego oraz zarządzanie publicznym transportem zbiorowym. W związku z powyższym wraz z realizacją zabudowy na kolejnych nowych terenach, gmina będzie podejmować działania zmierzające do maksymalnego wykorzystania przez mieszkańców publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu.
- zapewnienie rozwiązań przestrzennych, ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów. Studium określa rozwiązania dotyczące ruchu pieszego i rowerowego. Zalecono realizację nowych tras rowerowych wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi oraz odpowiednim ich oznaczeniem. Zalecono również systematyczne zwiększanie przestrzeni pieszej, stworzenie spójnej sieci przestrzeni pieszych oraz organizowanie ruchu pieszego i rowerowego na terenach atrakcyjnych przyrodniczo z dala od uciążliwego ruchu samochodowego. Ponadto w studium uwzględniono szlaki turystyczne piesze i rowerowe.

- dążenie do planowania nowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w szczególności poprzez uzupełnienie istniejącej. Ponieważ jednak zapotrzebowanie gminy na nowe tereny pod lokalizację zabudowy przewyższa chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze, nowa zabudowa została zaplanowana na obszarach w najwyższym stopniu przygotowanych do zabudowy, tj. z dostępem do sieci komunikacyjnej oraz wyposażonych w infrastrukturę techniczną.

W strukturze docelowych jednostek terenowych wyróżniono następujące ich typy funkcjonalne (przeważające przeznaczenie):

- **MW** – obszary zabudowy wielorodzinnej,
- **MN** – obszary zabudowy jednorodzinnej,
- **MNU** – obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- **U** – obszary usług,
- **US** – obszary usług sportu i rekreacji,
- **PU** – obszary zabudowy produkcyjno- usługowej,
- **P** – obszary zabudowy przemysłowej i produkcyjnej,
- **PE** – obszary powierzchniowej eksploatacji piasku,
- **EF** – obszary projektowanych farm fotowoltaicznych,
- **R** – obszary rolnicze,
- **R2** – obszary rolnicze – szkółka drzew i krzewów,
- **RU** – obszary obsługi produkcji w gospodarstwach rybackich
- **ZL** – lasy,
- **ZLp** – obszary zalesień,
- **ZP** – obszary zieleni urządzonej,
- **ZC** – cmentarze,
- **ZD** – obszary ogrodów działkowych,
- **ZN** – obszary zieleni,
- **WS** – wody powierzchniowe śródlądowe,
- **WSp** – projektowany zbiornik retencyjny,
- **KS** – obszary obsługi komunikacji,
- **KK** – obszary komunikacji kolejowej,
- **W** – obszary infrastruktury technicznej – wodociągi,
- **G** – obszary infrastruktury technicznej – gazownictwo,
- **K** – obszary infrastruktury technicznej – kanalizacja,
- **O** - obszary infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami,
- **E** - obszary infrastruktury technicznej – elektroenergetyka,

- **RL** - obszary urządzeń dozorowania,
- **KDGP** – drogi i ulice klasy głównej ruchu przyspieszonego,
- **KDG** – drogi i ulice klasy głównej,
- **KDZ** – drogi i ulice klasy zbiorczej,
- **KDL** – drogi i ulice klasy lokalnej,
- **KDD** – drogi i ulice klasy dojazdowej.

Dla ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków wskazano istniejące oraz postulowane do objęcia ochroną i rewitalizacją obiekty i tereny o wysokich walorach kulturowych. Działania takie mają na celu zachowanie tożsamości kulturowej gminy, jak również dają możliwość wykreowania nowych miejsc atrakcji turystycznych.

Dla zachowania walorów przyrodniczych, Studium zakłada utrzymanie wszelkich terenów o wysokich walorach przyrodniczych, jak również proponuje zwiększenie obszarów zielonych, w celu utrzymania i ciągłego polepszania warunków przyrodniczych na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski.

W celu zapewnienia lepszych warunków bytowych dla mieszkańców gminy oraz przygotowania dogodnych warunków rozwojowych na terenach inwestycyjnych, określono warunki dalszego rozwoju systemów infrastruktury technicznej, jak również modernizację istniejących.

Wszelkie ustalenia Studium stanowią podstawę do sporządzania i uszczegółowienia zamierzeń planistycznych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dokument Studium pozwoli władzom miejskim na wyznaczenie strategicznych celów rozwojowych jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb gminy gospodarki przestrzennej.